

flacăra

anul XXXIV

12

(1553)

VINERI
22 MARTIE

1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Scrutinul
electoral românesc:

99,99 la sută
prezenți la vot

- Viguroasă
expresie a
participării
maselor la
viața politică

97,73 la sută
voturi pentru candidații
Frontului Democrației
și Unității Socialiste

- Strălucită
demonstrație
a forței
și unității
noastre

Un DA hotărît pentru politica președintelui CEAUȘESCU

O puternică reafirmare a voinței de a înlăptui

programul partidului de înflorire multilaterală a patriei

Circumscripția „23 August”, un crîmpei de țară

Zeci de mii de locuitori ai Bucureștiului, mulți dintre ei oameni ai muncii și locuitori ai marelui „oraș” care este circumscripția electorală „23 August”, au ținut să-l întâmpine pe tovarășul Nicolae Ceaușescu la secția de votare nr. 1.

A fost o sărbătoare de suflet, cu adinci semnificații nu numai pentru locuitorii acestei circumscripții, ci pentru întreaga țară. Cu conștiința profundului adevăr în cuget și în inimă, cei prezenți și-au manifestat bucuria și satisfacția pentru deosebita cinste ce le-a revenit de a alege pe conducătorul iubit în forul legislativ al țării. Istoria unui colț de țară poate fi istoria țării, pentru că locurile au crescut împreună, oamenii au făurit industrie și la București, dar și la Botoșani, la Timișoara dar și la Miercurea Ciuc, la Constanța dar și la Slobozia.

La ora cînd pe calea undelor se transmiteau din timp în timp aspecte de la secțiile de votare din țară, parcă nicăieri mai mult ca aici, între bărbații și femeile care flancau Pantelimonul, noua arteră — Socului și Bulevardul Muncii, nu simțeau mai bine, mai exact că votează țara. Vestile sosite din țară prin intermediul tranzistorilor, grupurile de dansatori, corurile unite ale tinerilor din școli și întreprinderi, tablourile conducătorului iubit, steagurile, eșarfele și panourile mari purtate de tineri muncitori, dădeau măsura întregii bucurii de a vota pentru țară, pentru viitorul ei, ilustrau elocvent unitatea în jurul partidului, al secretarului său general, oglindeau unanima hotărîre de a înfăptui neabătut programul de muncă și viață adoptat la Congresul al XIII-lea al partidului.

Am stat de vorbă cu mulți dintre acești oameni și am înțeles că le erau proaspete în conștiință îndemnurile secretarului general cuprinse în cuvîntarea rostită la marea adunare cetățenească de la Sala Palatului, că le stăruiau în memorie aprecierile și bilașul strălucit prezentat de președintele țării.

Programul prezentat pentru alegerile din 17 martie — se adresa președintele țării reprezentanților cetățenilor din circumscripția electorală nr. 1 — reprezintă o chemare la muncă și luptă. Pornim la un drum care cere eforturi din partea întregii națiuni. Trebuie să străbatem în continuare noi drumuri, pe care nu a mai mers nimeni. Trebuie să mergem cu fermitate spre înaltele piscuri ale civilizației comuniste. Nu este un drum ușor, dar am străbătut o cale lungă, am învins multe greutăți și am demonstrat că partidul nostru, unind întregul popor, că poporul nostru, sub conducerea partidului, pot să învingă orice greutăți, să-și îndeplinească visurile de aur pe care înaintașii noștri le-au gândit numai și pe care noi sintem chemați să le înfăptuim.

Eforturile sînt ale unei națiuni care în ultimele două decenii s-a afirmat cu putere și demnitate prin glasul președintelui țării, ale unei națiuni ale cărei izbinzi în plan economic îi întăresc convingerea că visurile se vor împlini. „Votînd la noi — îmi mărturisesc maestrul Ștefan Gheorghiu, om care a crescut odată cu uzina, decorat cu Ordinul Muncii clasa a I-a — ai sentimentul că votezi împreună cu întreaga Romînie”. Mi-a plăcut acest la noi spus cu orgoliul omului care produce și cărui aparține produsul muncii lui. La noi, adică în uzina care, asemenea multor și grandioase obiective industriale ale țării, au fost durate sub atenta îndrumare a secretarului general al partidului. La noi spus cu convingerea că ceea ce s-a petrecut în devenirea acestei circumscripții cit un oraș important a fost și este esențial pentru înălțarea unei Romînie moderne. La noi, și iată un lucru pe care-l cunosc bine și elevii primelor clase, înseamnă că nici Canalul Dunăre-Marea Neagră, nici metroul, nici Transfăgărășanul, nici marile obiective-emblemă care dau vigoare unei dezvoltări, nu erau posibile fără contribuția întreprinderilor gigant care sînt „23 August”, Republica sau I.M.U.A.B.

Sub semnul acestor adevăruri s-a desfășurat și întîlnirea secretarului general al partidului cu oameni ai muncii și numeroși cetățeni din Circumscripția electorală nr. 1, cu colective muncitorești din mari întreprinderi și uzine aflate pe platforma industrială „23 August”.

Cartierul a crescut de la un an la altul, alături de moderne unități industriale s-au înălțat numeroase ansambluri de locuințe, școli, magazine, obiective social-culturale. Numai în anii dintre ultimele două legislaturi aproape 4 000 de familii ale muncitorilor de la „23 August” s-au mutat în apartamente noi; noua arteră sistematizată, bulevardul „1 Decembrie 1918”, a fost flancată cu blocuri; la indicația și sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe Șoseaua Pantelimon se construiesc un mare complex alimentar și Piața Pantelimon, una dintre cele mai mari din țară, iar pe str. Socului, sistematizată, de asemenea se ridică un modern complex de sănătate, primul de acest gen din Romînia, edificiu social destinat să asigure recuperarea și starea de sănătate a oamenilor muncii.

Sînt acestea doar cîteva dintre realizările ultimilor cinci ani în această circumscripție și ele constituie fără îndoială, o expresie pregnantă a preocupării statornice a președintelui țării pentru crearea celor mai bune condiții de viață pentru toți oamenii muncii.

Efortul colectiv la care ne îndeamnă conducătorul țării, puterea de muncă și vibrantul său patriotism sînt, o garanție că visurile de aur pot fi îndeplinite. Exprîmîndu-și opțiunea fermă alături de milioanele de cetățeni ai patriei, locuitorii circumscripției electorale „23 August” au reafirmat sentimentele de nețărmurită dragoste și stimă față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul politic, revoluționarul strălucit, patriotul care și-a făcut din slujirea partidului, a patriei, a cauzei socialismului și a păcii, țelul suprem al vieții. Se află în temeiurile acestui vot încrederea milioanele de cetățeni în bărbatul a cărui activitate prodigioasă în fruntea statului a ridicat Romînia pe culmile progresului și ale bunăstării. Și iată sînt lesne de descifrat în bucuria și entuziasmul locuitorilor Bucureștiului, pe zi ce trece o metropolă la nivelul mileniului trei, bucuria și recunoștința întregului popor, al celor care au transpus în viață documentele Congresului al XII-lea — temelie de nădejde pentru împlinirea prefigurată de Congresul al XIII-lea al partidului.

Prin votul locuitorilor unui „oraș” și-a exprimat opinia națiunea, pentru tot ceea ce este azi program în-suflețitor, pentru tot ceea ce va fi mine Romînia anilor 2000.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Clipe de adîncă emoție, clipe de istorie

Încă nu apăruseră zorii zilei de duminică, cînd marile artere Pantelimon, Socului și Muncii începuseră să freacă de lume. Se întîlneau aici, în coloanele formate pînă la Clubul „23 August”, cîteva generații de bărbați și femei, tineri și vîrstnici, care își impliniseră rosturile de viață sau de muncă într-un cartier ce crescuse superb, în cele două decenii de împliniri ale țării, timp numit frumos și adevărat Epoca Nicolae Ceaușescu.

Și-au dorit cu toții, aceste zeci și zeci de mii de cetățeni, să fie lingă primul bărbat al țării și în aceste momente de semnificativă sărbătoare, să aducă prinos de recunoștință președintelui Nicolae Ceaușescu în ziua în care întreaga țară opta cu fermitate pentru România prosperă a anilor viitori.

Este ora 10. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sosesc la secția de votare, în aplauzele și ovațiile ce conferă momentul atributele unei alese sărbători. Sînt clipe de neuitat, de adîncă emoție, sînt clipe de istorie.

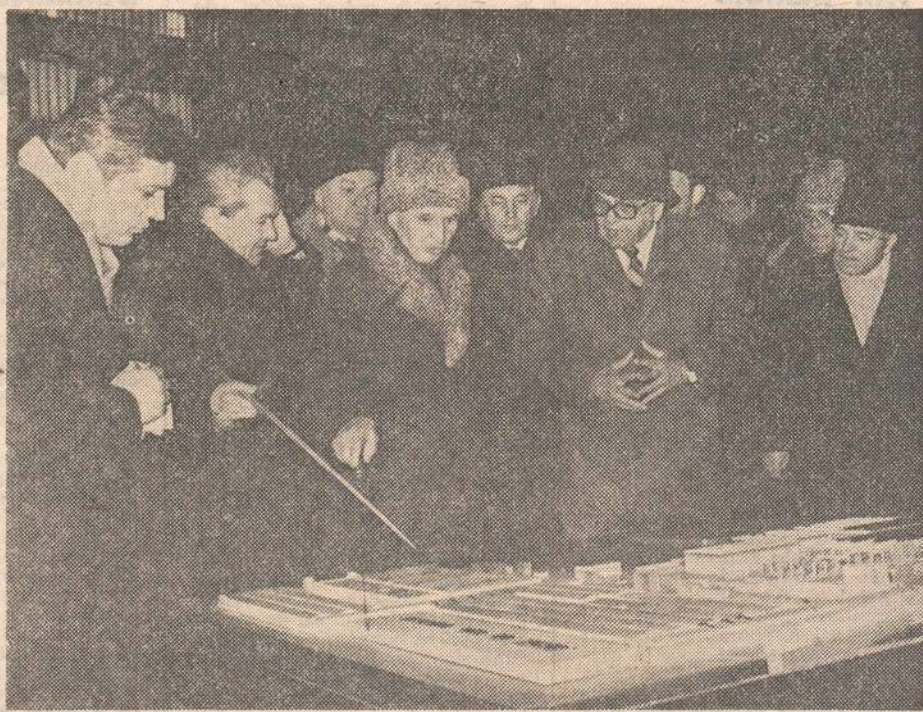
Este un adevăr profund, intrat în conștiința națiunii, că tot ceea ce s-a edificat în Capitală, tot ce s-a realizat în țară este strîns legat de numele și activitatea președintelui României. Și cartierul „23 August” este una din acele ctitorii a cărei devenire este semnificativă pentru întreaga înflorire a țării. A fost creată aici una dintre cele mai puternice platforme industriale ale

Bucureștilui, care grupează mari unități constructive de mașini, metalurgice, de materiale de construcții, cu o pondere importantă în economia Capitalei, a țării.

Din piepturile miilor de tineri se înalță acordurile cîntecului „E scris pe tricolor unire”, aici și acum momentul avînd rezonanțe deosebite, amintind de înfăptuirile de seamă ale poporului de-a lungul întregii noastre istorii, simbolizînd înfăptuirile viitoare.

A urmat actul solemn al votului, moment întipărit în conștiința tuturor ca un simbol al legăturii trainice între președintele țării și cei ce făuresc bunurile materiale, ca un legămint în fața istoriei, în fața viitorului.

La ieșirea din secția de votare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt întîmpinați cu însuflețite ovații și aplauze. Grupurile de dansatori în frumoase costume populare formează o imensă horă în care se prind tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu. Sînt exprimate în aceste entuziaste manifestări cu putere de simbol simțămintele de neînmurțită dragoste și recunoștință, unitatea strînsă a poporului în jurul partidului și al secretarului său general, unitate ce dă forță și trîncie orînduirii noastre socialiste, garanție a împlinirii programelor de muncă și viață menite să înalțe România pe noi culmi de bunăstare și progres.

Cu prilejul vizitei de lucru întreprinsă săptămîna trecută în Capitală, dialogul tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din circumscripția electorală nr. 1 s-a referit în principal la perspectivele de dezvoltare a acestei zone, precum și a municipiului în ansamblu

Glasul țării

Desfășurate într-o atmosferă de înalt patriotism și elan revoluționar, alegerile de la 17 martie s-au înscris ca un eveniment politic major în viața României socialiste. După cum este deja cunoscut din Comunicatul Comisiei Electorale Centrale cu privire la rezultatele alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România din numărul total al alegătorilor înscrși pe liste s-au prezentat la vot 15 732 095 de alegători, ceea ce reprezintă un procent de 99,99. Această masivă participare dovedește angajarea plenară a poporului român, a tuturor energiilor creatoare ale națiunii în soluționarea marilor probleme ale țării, dovedește interesul și preocuparea oamenilor muncii pentru viața politică a României.

Din același Comunicat al Comisiei Electorale Centrale cu privire la rezultatul alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România rezultă că pentru candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste au votat 15 375 522 de alegători, adică 97,73 la sută din numărul total al alegătorilor care au luat parte la vot, în cele 369 de circumscripții electorale — în care s-au înregistrat 594 de candidaturi — fiind aleși 369 de deputați în Marea Adunare Națională. Procentul de 97,73 la sută, care consfințește o strălucită victorie în alegeri a Frontului Democrației și Unității Socialiste, arată că milioanele de cetățeni ai patriei, dând dovadă de o înaltă răspundere cetățenească, au votat pentru cei mai buni dintre cei mai buni, pentru cei care, prin munca și prin exemplul lor, oferă garanția că-i vor reprezenta cu cinste și devotament în organele puterii de stat, că vor acționa cu bune rezultate pentru slujirea intereselor obștești. Votul unanim al celor 73 027 de alegători din circumscripția electorală nr. 1 „23 August” din București pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu exprimă un fierbinte omagiu adus strălucitei activități revoluționare pe care o desfășoară în fruntea partidului și statului, sentimentele de profundă dragoste și aleasă prețuire ale poporului pentru cel mai bun fiu al său, suprema garanție că obiectivele platformei electorale a Frontului Democrației și Unității Socialiste vor fi exemplar îndeplinite.

Ilustrând cu putere unitatea deplină a întregii națiuni, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, în jurul Partidului Comunist Român, al conducătorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, alegerile de la 17 martie au pus puternic în evidență — după cum se subliniază și în comunicatul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — adeziunea deplină și încrederea întregului popor în politica internă și externă a partidului și a statului, în viitorul luminos al patriei, precum și voința lui fermă de a transpune neabătut în viață hotărârile Congresului al XIII-lea, Programul partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Fără îndoială că, așa cum sublinia și tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul nostru va întări votul dat la 17 martie prin noi fapte de muncă, prin realizări tot mai importante în toate domeniile de activitate, în îndeplinirea planului pe acest an și pe întregul cincinal, asigurând trecerea în cele mai bune condiții la îndeplinirea obiectivelor privind dezvoltarea economico-socială a țării în cincinalul 1986-1990 și, în perspectivă, până în anul 2 000.

P. NICOARA ■

SEMNIFICAȚIILE UNEI STRĂLUCITE VICTORII

Sențimentul de primăvară într-o țară e legat nu numai de anotimpul revenirii naturii la viață, ci și de intensă participare a cetățenilor țării la decidera unui viitor. Se spune că viitorul începe azi, sau cel mai adesea, viitorul începe mâine. Poporul român și-a decis, în linii fundamentale, viitorul cu patru decenii în urmă, atunci când a optat pentru o altă față a României, pentru un nou destin al ei. La fiecare patru ani, la început de primăvară, România își reînnoiește aleșii pentru ca acești oameni, printre cei mai buni gospodari, să vegheze și să organizeze viața tuturor pe drumul acesta greu și plin de dificultăți, dar și de succese și izbânzi pe care, tot la modul generic, ne-am obișnuit să-l numim „viitorul luminos”. Viitorul — o construcție prin care trebuie să înțelegem civilizație, dezvoltare, o viață mai bună, condiții de afirmare pentru fiecare cetățean al României, a început cu patru decenii în urmă și el continuă în ritmul unui marș viguros, gata să dea tuturor un țel în viață și gata să-i piardă pe aceia care nu au puterea să creadă în generozitatea timpului care va veni. Desăvârșirea acestui vast proiect, viitorul României, a început cu o și mai intensă abordare, cu douăzeci de ani în urmă, când în fruntea Partidului Comunist Român a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu. Atunci poporul

român a primit drept garanție pentru opțiune drumul accelerat al construcției. România acestor ani a fost țara celor mai teribile construcții, cum niciieri în lume nu s-a încumetat nimeni să înceapă. Și ele au intrat în viața fiecăruia dintre noi, marcând-o până în străfunduri, dând ritmului cotidian o cutot și cu totul altă greutate, altă geografie, altă tensiune. Victoria în alegerile de la 17 martie reprezintă dovada continuității drumului pe care România s-a angajat cu fermitate, cu totală dăruire, cu spirit de sacrificiu. 15 732 095 de cetățeni ai României s-au prezentat duminică la urne pentru a-și desemna reprezentanții pentru consiliile populare și pentru Marea Adunare Națională și dintre aceștia 15 375 522 și-au dat mandatul pentru candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste. La București, anunță Comisia Electorală Centrală, în cadrul circumscripției nr. 1 „23 August” toți cei 73 027 de alegători și-au dat votul președintelui țării ca o dovadă de încredere pentru conducătorul partidului și al statului, pentru efortul și ideile sale novatoare în domeniul dezvoltării României.

Victoria candidaților Frontului Democrației și Unității Socialiste în alegerile din 17 martie reprezintă un fapt cu multiple semnificații. Înainte de toate ea reprezintă încrederea oamenilor în

semenii lor aleși să-i exprime în forurile de decizie, în hotărârile modalităților și căilor prin care vom încerca să ne apropiem viitorul. Votul de la 17 martie înseamnă opțiunea poporului român pentru devenirea țării, pentru transformarea ei, speranța unor înfăptuiri și-a unei vieți pe măsura idealurilor noastre, înseamnă hotărârea fermă de a transpune în viață documentele Congresului al XIII-lea al partidului care jalonează dezvoltarea țării în cel mai riguros mod cu putință. La 17 martie 1985, cetățenii României nu au votat numai numele compatrioților lor care să-i reprezinte în hotărârile treburilor publice, au votat chiar drumul pe care sint hotărâți să-l urmeze, datele pe care vor să le intruzeze și dimensiunea schimbărilor pe care le vom trăi. Prin votul, aleșii poporului român investiți cu dreptul și obligația de a apăra bunurile oamenilor, demnitățile lor și ideile curajoase, proiectele și viața liniștită, pacea și armonia acestui colț de lume, de unde au plecat spre toate țările lumii cele mai fierbinți mesaje de pace. Prin votul primit la 17 martie, aleșii poporului român se obligă să reprezinte în toate forurile interesele patriei, ale cetățenilor, să dea democrației sensuri noi și să asigure participarea tuturor la hotărârile viitorului. Poporul român este alături de ei în măsura în care aceștia își vor sacrifica toate puterile și se vor dăruia frumoasei idei de înflorire a României. Convingerea fiecăruia, votând la 17 martie, a fost și este că optează pentru oamenii care ne vor conduce cu pași siguri spre mai binele țării — viitorul României, viitorul nostru, al tuturor și-al fiecăruia în parte.

BOGDAN NISIOIU ■

● Astfel și-a spus cuvîntul poporul român ● Astfel și-a spus cuvîntul poporul român ●

„În numele copiilor mei, al copiilor țării”

Către ora 8, când dr. Mihai Pleșa, șef de gardă, o anunță pe Angela Stroe că al doilea copil al ei e un băiat, și încă zdravăn, de aproape 4 kilograme, aici, la Maternitatea „Giulești” din Capitală, Irina Ștefan votează pentru înțlia dată. Prima dintre fiicele ei, Florina, are de-acum 2 ani, iar mezină, Alina, se pregătește să sărbătorească vena-bila virstă de 4 zile! Irina e, firește, emoționată, dar mărturisește că și-a dat, din toată inima, votul candidaților Frontului Democrației și Unității Socialiste, cu recunoștință și încredere. Ambele sentimente sint, înțeleg, pe deplin înțelese, iar Irina are, spre a le exprima de unde alege. Aminteste, de pildă, că ea și soțul ei, Pompiliu, lăcătuș la „Tehnometalca” cîștigă cît să le ajungă și, că, recent, s-au mutat într-un apartament nou, în cartierul Militari. De fel din Talpa Ogrăzii, Teleorman, Irina trăiește azi o viață de satisfacții cum nici n-a visat și, desi foarte tînără, interpretează actul votării drept un semn, sigur și durabil, că viața aceasta va deveni, în anii care urmează, mai prosperă, mai fericită.

La „Giulești”, tînăr e și directorul Bogdan Marinescu, șef de lucrări. El nu votează, firește,

pentru prima oară, avînd 40 de ani, dar e totuși înțlia dată cînd, în calitate de șef al secției de votare (143 din sectorul 6), își depune opțiunea în spital. Într-un spital care, dovadă concretă a atenției de care se bucură în țara noastră mama și copilul, sănătatea oamenilor, a fost recent renovat și modernizat, dispunînd (după vorbele directorului) de un personal și o tehnică de vîrf. Avînd adică, între altele, circuit închis de televiziune și posibilități de monitorizare electronică și ultrasonică a gravidelor.

De o îngrijire deosebită, de toate aceste condiții minunate a beneficiat și Eugenia Ceche, care a adus pe lume, alaltăieri, oel de al cincilea copil. Emanuel, Daniel, Paul și Lidia au de-acum încă un frățior, pe care Eugenia, 31 de ani, confecționează la F.C.T.B., abia așteaptă să li-l prezinte! Eugenia Ceche provine, ea însăși, dintr-o familie numeroasă, „9 fete și 4 băieți, eu sint a treia”, originară din Ipatele județului Iași. L-am cunoscut pe Pavel, zice, într-un parc, dar căsnicia noastră, ca și viața noastră, nu duce lipsă de nimic. De copii ne ocupăm cu rîndul, ei fiind strungari la „Autobuzul”, și noi gîndim că nu există bucurie mai mare decît o casă plină de larma lor. Iar a noastră, apartamentul cu 4 camere primit de la întreprindere, în strada Dealul Țugulea 2, chiar că e! Pentru liniștea și bucuria copiilor mei, a tuturor copiilor țării, am votat azi, cu certitudinea că viitorul lor va fi și mai luminos.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Duminică însoțită în Regie

La primele ore ale dimineții, în cartierul C.A.M. lumea a început să apară pe străzi, cei mai mulți îndreptîndu-se spre școala generală numărul 163 unde își avea sediul circumscripția electorală nr. 61. Ceferești și muncitorii de la întreprinderea de țigarete București, studenții facultății de medicină și oamenii din cartier au optat de la prima oră pentru candidații cu care se întîlniseră cu cîteva zile înainte. La comisia electorală se afla întreaga conducere a întreprinderii de țigarete, cea care și tutelează respectiva școală, o ajută în problemele de dotare și de amenajare deoarece aici învață majoritatea copiilor din cartier. Nu este întîmplător faptul că unul din candidații trecuți pe buletinele de vot ale acestei circumscripții electorale se numea Constantin Popescu, secretarul comitetului de partid din amintita întreprindere, în timp ce o parte din colegii săi, supravegheau lucrările comisiei și organizau buna desfășurare a votării. Mai tîrziu, după ce am purtat o scurtă discuție cu subinginerul Dan Șuşman și cu inginerul Tiberiu Baclu, după ce i-am privit pe cîțiva studenți mediciniști, unui dintre ei votînd

pentru prima oară, am privit cu atenție un program folcloric plin de voie bună și candoare susținut în holul școlii de o formație artistică a unei întreprinderi de piine. I-am lăsat pe cei din C.A.M. în preajma ingineriei Lucia Tudor, directoarea întreprinderii amintite și un fel de părinte și prieten al oamenilor din cartier și am trecut la cantina studentească R1 în holul căreia se afla sediul circumscripției electorale nr. 140 la care votau peste 2 400 de studenți. La ora 10 cînd am ajuns la secretariatul comisiei conduse de profesorul univ. dr. ing. Aurel Brăgaru, secretarul comisiei, șef de lucrări dr. ing. Marin Mihai de la Facultatea de metalurgie ne-a comunicat că între orele 8 și 9 votaseră deja 95% din studenții trecuți pe liste. Unul dintre candidații trecuți pe buletinele electorale era un distins profesor, personalitate științifică de primă mărime pentru care studenții politehniști și-au dat votul. Unii dintre ei, Alexandru Vințel, student în anul I la Facultatea de aeronave, Dan Vlăsceanu, anul III Facultatea de mecanică, votau pentru prima dată, în vreme ce studenții anului IV se aflau pentru a doua oară în fața unei opțiuni de acest gen. Îndemnați de profesorii lor care au fost alături de studenți încă de la primele ore ale dimineții, studenții din complexul Regie au votat repede și ferm, spre orele prînzului comisia electorală putînd realmente să declare închise lucrările de votare.

CORNEL NISTORESCU ■

Pentru a întineri ca om, în primul rînd

Printre primii care au votat la centrul nr. 7 al sectorului 2 din Capitală s-a numărat și academicianul Radu Voinea. După completarea buletinelor, l-am însoțit în drumul său spre casă, pe străzile liniștite în jurul Casei de cultură „Mihai Eminescu”.

— Care este cea dintîi semnificație pe care o acordati votului de azi, 17 martie 1985 ?

— Toti cei care votează astăzi se gîndesc, asa cum e și firesc, la viitor. Eu mă gîndesc cu bucurie la faptul că mi-am împlinit marea dorință — și, vreau să cred, vocatie — de a fi profesor. De aproape 38 de ani sînt la catedră și nu știu cum am să mă pot despărți vreodată de ea. L-am admirat întotdeauna pe academicianul Murgulescu pentru devotamentul față de această prea frumoasă meserie de profesor. Și pe alții asemenea lui. Pe vremea cînd eram rector al Politehnicii, am trimis, în numele cadrelor didactice de acolo, un coș cu flori unui coleg, în ziua cînd a împlinit 80 de ani. Mi-a telefonat, extrem de emoționat, și a reușit să-mi spună doar atît: „n-am putut să cred, pînă la primirea florilor, că am atîtia ani!” Vreau, asadar, să rămîn în continuare profesor, adică tînăr.

— În calitate de dumneavoastră, de presedinte al Academiei Republicii Socialiste România...

— Sigur că mă gîndesc mult și la asta, simțînd din plin marea răspundere de a mă afla în

PRIVITI, TARA VOTEAZA

● Astfel și-a spus cuvîntul poporul român ● Astfel și-a spus cuvîntul poporul român ●

fruntea celui mai înalt și mai competent for științific al țării, cel mai prestigios, din toate. Sarcina mea de seamă este de a păstra și, în măsura puterilor, de a spori prestigiul pe care l-a dobîndit Academia. Ne bucurăm, în acest sens, de un prețios sprijin din partea Consiliului National pentru Știință și Tehnologie și, cu deosebire, din partea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceausescu. Dorința cea mai mare a noastră, a membrilor Academiei, este deschiderea preocupărilor tuturor către fierbîntele probleme ale momentului. Iată, chiar ieri, 16 martie, s-a încheiat o sesiune de comunicări în domeniul geofizicii care — grație modului în care a fost organizată, prestigiului șefului secției, acad. Sabba Ștefănescu, și autorului primit din partea ministrului de resort a beneficiat de o participare mult mai numeroasă și mai de valoare decît ne-am fi așteptat. Tot așa cum s-a întîmplat și cu sesiunea, organizată de secția construcțiilor — condusă de acad. Ștefan Bălan —, în care a fost comemorat un secol de la începerea construirii primelor silozuri, de către A. Saligny lucrare de pionierat în lume la timpul acela. Dorim, așadar, ca în viitor să adăncim această deschidere spre temele de cercetare cele mai interesante, spre lume...

— În ce sens, spre lume?
— Anual, circa 80.000 de exemplare din publicațiile editate de Academie ajung în bibliotecile din peste 100 de țări. Vrem să cooperăm mai mult, să ne integrăm mai profund în marele efort creator

al lumii de azi. Dar, cred că ar fi nimerit ca aceste probleme să le discutăm mai pe larg, poate chiar în paginile revistei dvs...

DAN MUCENIC ■

Un vot între trenuri...

Gara își are un farmec al ei personal în fiecare clipă a zilei. Dar, duminică 17 martie, în care primăvara cobora de pe undeva de prin țară prin această poartă a Capitalei, Gara de Nord își avea alte dimensiuni de frumusețe și pitoresc... La secția de votare 97, lume multă. Aici, în acest loc care nu se deosebește cu nimic de celelalte, votează toți cei care sînt în trecere prin Capitală. În primul rînd C.F.R.-iștii. Mai votează tot felul de oameni pe care tot felul de treburi duminicale i-au prins pe aici... Alexandru Hincu este șef de tren. A sosit în București cu acceleratul 722 tocmai de la Galați. Se reîntoarce cu cel de seară. Împreună cu controlorul și prietenul său Ioan Bumbaru au venit ca să voteze. Și-au făcut și un plan. După ce vor vota, aici, în gară, or să se plimbe toată ziua prin oraș ca să vadă Capitala în sărbătoare. Pînă la această oră, ne spune Alexandru Păduraru, președintele secției de votare, s-au prezentat aproape 500 de cetățeni... Și Catinca Cojocaru este tot din Galați. A plecat cu o zi în urmă de la doctorul Ioan Pușcaș din Silmeul Silvaniei,

unde a urmat tratamentul. Se simte bine și a dorit să plece acasă. Nu prea a știut să descrie mersul trenurilor și după toate calculele ei va trebui să stea mai toată ziua în Gara de Nord. Noroc că și-a găsit o prietenă din comuna Vădeni, județul Brăila. A fost și ea la băi la Olănești. Și după ce au chibzuit, după ce și-au făcut toate calculele, cele două femei și-au dat seama că orice efort ar face nu pot ajunge pe la casele lor pentru a vota. De aceea au venit la circumscripția electorală 97 din gară... Keresztesz Lajos și Csog Sandor sînt tocmai din comuna Boțani Mari, satul Herculan, din județul Covasna. Sînt muncitori la șantierul de foraje din Baraolt. De trei săptămîni s-au mutat, să spunem așa, în Capitală. Au venit cu utilaje pentru reparat. Speră că în cîteva zile să se rezolve totul și să plece acasă. S-au gândit ce să facă în această zi de duminică. Să se ducă pînă acasă ar fi reprezentat pe lingă o cheltuială în plus și un foarte mare efort. S-au consultat cu ceilalți colegi și prieteni din București și au hotărît ca să voteze în Gara de Nord. Dacă privești cu atenție listele de vot de la secția 97 din Gara de Nord, fără nici un fel de exagerare, ele reprezintă, prin localitățile care au fost înscrise în dreptul celor care au venit aici, o „excursie” prin toată țara. Pînă la ultimele ceasuri peste o mie de cetățeni de peste tot și-au deus votul în urna cu numărul 97 din Gara de Nord. Privind altfel lucrurile, dacă ne este permis o metaforă, putem spune — fără să exagerăm cu nimic — că votul acestor oameni

între trenuri pare a fi un mesager plecat, de aici, din inima țării, din tot sufletul oamenilor, către toată țara. Sau poate și altfel: gîndurile și aspirațiile oamenilor din toată țara s-au materializat în inima Capitalei și a României...

SORIN POSTOLACHE ■

Dulce mindrie oltenească!

Pe firul șoselei, între Slatina și mai aproape de Caracal. Comuna Dobrosloveni. O comună lungă, ca toate așezările din cîmpie, o cîmpie fertilă cu oameni harnici făcuți să te invite la ospetie de la trece pragul. Primărița Carmen Cirjan, de prin loc, mindră de cele 5 sate ale comunei alcargă peste tot, ca o pasăre de primăvară și numai ca să vadă ea, să se convingă că toate sînt bune. La secția de votare la ora 6 este aglomerație.

Zi de primăvară, plină de promisiunea recoltelor, se îngemănează cu noaptea din a cărei muncă au venit oameni direct la vot. Ion Lăteș a votat la ora 6. Este mecanic agricol la C.A.P. A lucrat toată noaptea la motopompe și-acum a venit cu tatăl și mama sa la vot.

Ca un fel de ștafetă, oamenii trec prin fața urnei. Își dau mai întîi „bună ziua” căci toți se cunosc între ei din viață, din muncă, din necazuri, din bucurii... Dan Ungureanu a venit de

8 ani în sat. E din Botoșani. Oamenii i-au zis „bădia” și toți au nevoie de el. E combainer și mecanizator șef. Un moldovean printre olteni! „Ei zic, eu tac” spune bădia. Acum e mulțumit. La intrunirea cu candidații F.D.U.S. a cerut ca la Gugulești să se facă o stație de autobuz pentru Caracal. Nu-i vorba, pentru 5 km el ar putea să meargă pe jos, dar tare vrea să fie mai des la oraș ca să se tundă și-apoi să se plimbe pe străzi ca să-l iasă din cap sunetul de tractoare.

Florentina Rostogol, la cel 45 de ani ai săi este o femeie împlinită: patru copii și trei nepoți. A venit la vot cu noaptea în cap, a venit „ca să-și ia grija”. Va fugi apoi acasă unde are răsaduri de roșii, de ardei, salată, o vacă și un porc, adică tot rostul casei ei. Ar vrea numai să se pună pietre pe ulița ei unde cînd plouă este noroi pînă la genunchi. În rest, ea este numai muncă; pe mîini, pe față, în tălpi, în suflet...

Primărița este peste tot. Pentru mine, ora 6 e devreme, pentru ea e tîrziu căci și-a prelungit noaptea. Pentru cel din comisia de votare ea a avut grija să le facă mîncare: corbă de găină și piine de casă, proaspătă și mare ca o Floarea Soarelui pîrguită. Îi trebuie apă, în comună le trebuie fîntîni căci oamenii de aici au cele mai frumoase recolte de căpsuni. Căpsuni mari, roșii, cărnoase, zemoase cît un pahar de vin, cum nu mai sînt nicăieri. Dulce și acruoară mindrie oltenească!

PAUL AGARICI ■

Competiția valorilor:

Știința românească și-a votat viitorul

In toate clipele de răscruce istorică, poporul român a fost unanim în opțiunile sale neabătute. Credem că, de fapt, în această constă forța lui uriașă, poate chiar unică, de rezistență la tot ceea ce a însemnat puhoai distrugetoare peste existența ființei sale milenare, după cum tot în aceasta rezidă neasomuita lui înțelepciune în a-și uni fiii și fiicele, toate resursele și puterile de care dispune, în vederea atingerii celor mai înălțătoare idealuri de viață și împlinire. Ziua de duminică, 17 martie 1985, a devenit simbolul acestei copleșitoare unități a voinței noastre naționale, expresia cea mai elocventă a hotărârii unui întreg popor de a-și construi viitorul pe temelii și în virtutea principiilor pe care el însuși le-a generat și exprimat definitiv, prin Platforma-program a Frontului Democrației și Unității Socialiste prin întreaga politică internă și externă a Partidului Comunist Român, al cărei strălucit și înțelept promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele României.

Pentru noi, toți cei care, în orice condiții, superbe sau dificile, conștituim, fără ezitare, elementele

active ale ființei noastre naționale, degetele și mâinile, picioarele și coloana ei vertebrală, inima și creierul ei, cu toții uniți în fierbinte voință de a o ridica pe cele mai înalte trepte de creație și înfăptuirii, duminică 17 martie 1985 a fost acel moment istoric în care toată suflarea românească matură și-a exprimat, într-o unanimitate impresionantă, adeviziunea fermă la viitorul ei comunist, drept și deplin liber.

Știința și tehnologia României de azi, mai puternice și mai eficiente decît oricînd în istorie, prin cei ce le slujesc cît mai ales prin înfăptuirile lor, împreună cu întreaga națiune, au votat, cu hotărîre unanimă, au optat cu fermitate pentru cea mai rodnică deschidere de viitor, pentru cele mai înălțătoare și mai pasionante teluri de creație, de înfăptuirii complexe puse, în întregime, în slujba dezvoltării economice și sociale a țării, pentru ca ceea ce astăzi numim Epoca Ceaușescu să devină, pentru urmași și urmașii urmașilor noștri, o mostenire tot mai scumpă.

Vor continua să vibreze peste veacuri cuvintele rostite recent de alesul cel dintîi al întregului nostru popor, acele sublinieri pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul mult stimat și iubit al partidului și țării, le-a făcut în cadrul marii adunări populare din ziua de 15 martie 1985, vorbind de rolul științei și tehnologiei în istoria viitoare a României: „**În realizarea obiectivelor strategice, a programului de dezvoltare economico-socială în viitorul cincinal și în perspectivă pînă în 2000, un rol de mare însemnătate revine activității de cercetare științifică, care va trebui să aibă o participare tot mai activă la modernizarea și dezvoltarea tuturor sectoarelor de activitate, la ridicarea nivelului tehnic și calitativ, la creșterea rolului științei în dezvoltarea generală a patriei noastre.**” Iar în finalul aceleiași istorice cuvintări, marele ales al națiunii, adresîndu-se în-

tregii intelectualității române, creatorilor din știință, tehnologie, cultură și învățămînt, a lansat această vibrantă chemare: „**Votînd pentru Frontul Democrației și Unității Socialiste, votați pentru dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii, pentru progresul și înălțarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație pentru o știință și o cultură înaintată, bazată pe concepția materialismului dialectic și istoric, pentru unimanism revoluționar al societății noastre, în care omul constituie totul! Prin votul vostru demonstrați că intelectualitatea patriei este hotărîtă ca în alianță cu muncitorimea și țărănimea, să-și îndeplinească rolul istoric în societatea noastră!**”

Uriasa forță de creație științifică și tehnologică, culturală și din învățămînt a României de azi, este îndrumată, sprijinită și coordonată, cu înaltă competență și deosebită grijă, de către conducerea partidului și statului, personal de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, reputat om de știință al contemporaneității și militantă politică neobosită pentru cele mai scumpe idealuri ale patriei noastre. Această forță de creație și-a definit opțiunile viitoare, și-a asumat răspunderile ce-i revin și își va îndeplini cu cinste, prin cei mai tineri cît și prin cei cu mai multă experiență, toate obiectivele pe care Congresul al XIII-lea al Partidului le-a definit și aprobat în unanimitate de voință cu întregul nostru popor.

Împreună cu toți colegii mei, din toate ramurile, animați și ei de aceleași gânduri fierbinți și hotărîte de a face tot binele pentru destinele țării, îmi alătur voința și puterile celor ale tuturor românilor care au votat la 17 martie 1985, pentru a împlini viitorul, așa cum este el prefigurat cu strălucire în Platforma-program și cum, de fapt, îl dorim cu toții, din toată inima, pentru înălțarea supremă a României eterne.

Prof. univ. dr. ION MĂNZATU

Pentru zborul spre anul 2000

Mai sînt destule de făcut, deși, s-au făcut foarte multe în anii scurși din acest cincinal. Transcriu la întimplare: 135 de apartamente, un cămin cultural cu 400 de locuri și o cantină internat cu 504 locuri la Aghireș, într-o comună ce s-a apropiat mult de statutul de oraș, două brutării la Cornești, 37 de kilometri de drumuri reparate numai la Apahida, microhidrocentrale la Belis, Călățele, Florești, Măguri-Răcățău, Mica. Și asta numai în „rural”. Altele, foarte numeroase, sînt însă în „urban”: o întreprindere de fibre artificiale la Dej, o fabrică de chibrituri la Gherla, o fabrică de preparate din carne la Cluj, trei cinematografe la Cluj și Turda și cite altele.

...Dar mai sînt destule de făcut, pentru pregătirea hainelor noi pentru Clujul milenar. Sfirșitul de veac trebuie să-l găsească tînăr și viguros. A cerut-o chiar secretarul general al partidului la ultima vizită de lucru pe aceste străvechi meleaguri românești. A venit și vremea întineririi pămînturilor Clujului, sărăcite de trecerea anilor. E tot o sarcină a conducătorului care are drept cabinet de lucru Patria. A venit și vremea soluțiilor pentru transportul în comun ce trebuie să fie în pas cu tot ce s-a făcut în ultimele două decenii în străvechea Napoca. Și s-a făcut cît altădată în veacuri întregi: în „Epoca Ceaușescu”, producția industrială a Clujului a crescut de 5 ori! Județul? Rețineți o cifră importantă: la finele anului trecut a realizat o producție industrială de peste 37 miliarde lei, la care pînă în 1990 vor trebui să se mai adauge încă 8!

...Și notînd toate acestea gîndul mă poartă spre mîile de întîlniri pe care le-au avut deputații Clujului în campania electorală cu alegătorii. Toate s-au transformat azi în programe de lucru. Programe co-

mune: ale deputaților și ale cetățenilor. Cu gîndul acesta au fost duminică la vot. Cu gîndul acesta mai bine de 700 de oameni așteptau la prima oră a dimineții deschiderea unei secții de votare la un liceu din Gheorgheni. Cu gîndul acesta introducea primul votul în urnă Darko Zoltan, la o secție din Mănăștur, împreună cu fiul său Zoltan Csaba, azi în ultima clasă de liceu. Cu gîndul acesta, tot la prima oră a dimineții au votat muncitorii de la Combinatul de utilaj greu plecînd apoi spre uzină, unde au hotărît să transforme schimbul în unul record.

A fost o zi frumoasă de primăvară. Ca peste tot dealfel. Cînd primii zori ai zilei apăreau, lanfara uzinelor „16 Februarie”, una din cele mai vechi ale Transilvaniei, împreună cu alte zeci și zeci de formații profesioniste și amatoare, remarcate în Festivalul național „Cîntarea României”, își începeau periplul clujean. La o secție situată undeva, pe locurile bătătorite cu 385 de ani în urmă de Mihai Viteazul, copiii dintr-o patra au rememorat tulburător drumul spre deplina noastră libertate. Veniseră pentru asta și în alese costume de epocă. Unii erau Ștefan cel Mare, alții Mihai Viteazul, Cuza Vodă... Tulburător moment! Ei, copiii dintr-o patra, născuți în Epoca Ceaușescu, ne-au reamintit că au vîrsta egală cu a cartierului în care trăiesc, de fapt un oraș satelit cu mai mult de 100.000 locuitori. Și poate niciodată ei, copiii Mănășturului, nu vor uita momentul cînd Iulian Topliceanu, generalul de armată, deputatul ales de părinții lor să-i reprezinte în Marea Adunare Națională, față la acul tulburător spre col, le-a strîns mina, i-a îmbrățișat, dorindu-le să devină demni continuatori ai muncii părinților lor, constructori și apărători ai României de mine. Erau ceva mai mari de o șchioapă, dar glasul lor cald, încercat de demnitate și mindrie răzăbătea solemn peste cartierul-oraș.

CONSTANTIN MUSTAȚA

Opinia unui alegător

Toate plugurile ară

Nimic nu mi-a dat pe lume, pînă astăzi, mai viu, mai răscolitor, mai plin de speranță sentimentul încrederii în ziua de mine și în ziua de mine mai bună, decît imaginea plugurilor înfîngîndu-și cu o nădejde pe care întotdeauna mi-am închipuit-o pîgînă sapa smîlțuită cu rouă în brazda pe care, apoi, mîinile țaranului o cercetau cum ar fi mîngiat obrazul copilului răsfațat. Palma bătută și neagră a țaranului se strîngea peste bulgărele de pîmînt cu o grijă sfioasă și ocrotitoare și parcă și azi mă ard ochii lui neliniștiți căutînd întrebător cerul lui martie înroșit la asfințitul zilei cînd mai era măcar o brazdă

de tras și, parcă aud glasul lui rugător ostentiv, „Hai!” și văd boii încordîndu-se să pleșnească jugul și fierul sabei înfîngîndu-se adînc și brazda răsucindu-se ca un șarpe. Se umplea cerul de stele cînd scotea țaranul plugul din brazdă și dimineața am văzut eu, cu ochii mei, cum cădeau stelele în brazda dinții și se îngropau sub șarpele ei vinăt. Copil fiind necontent am crezut că dacă mă scol din viul nopții cînd ies plugurile întîi la arat pot să string, din brazdă, toate stelele cerului, însă niciodată n-am apucat și mă gîndeam cum risipesc ei, țaranii, toate stelele cerului sub brazda plugului lor pînă a avut cineva răbdare și mi-a spus că din toate stelele de sub brazdă iese spicul de griu și lugerul negru al porumburilor înalte și trebuie să spun că și acum cred la fel.

Nimic pe lume, nu mi-a dat, pînă astăzi, o mai răscolitoare încredere în ziua de mine ca nădejdea țaranului arînd sub vîntul lui martie și lăsîndu-și fruntea

răcorită de aripa grăbită și usturătoare a acestui vînt al speranței.

Am trecut de mult de vîrsta copilăriei, tinerețea a rămas și ea departe de tot, numai ochii nu părăsesc povestea plugurilor arînd gu o sete bolnavă de ziua de mine și de spicul griului legăndu-se sub cerul fericit al verii. Vară, vară, primăvară, Toate plugurile ară...

Am intrat, iată, în anotimpul nădejzii, nu mai e mult și plugurile vor ieși sub cerul lui martie; cine poate rămîne străin de bucuria brazdei dinții?! Cine are țaria ciinească să nu tresară în zori cînd stelele cerului se vor ogîndi iarăși în ogînda tăvălîită în rouă a brazdei?! Cine poate să uite gestul țaranului mîngîind bulgărele de pîmînt ca pe obrazul unui copil răsfațat?!

N-am avut răbdare și am ieșit în marginea bîrăganului să văd cîtă zăpadă mai este și cît îl mai trebuie soarelui ca să

usuce cîmpia și să dea drumul plugurilor să umple pîmîntul.

Armata plugurilor era pregătită, zăpada se trăgea învînsă stingîndu-se în ochiuri de gheață răzlete, ceața dimineții se țesea ca un borangic de sideliu, cineva bătea zdravăn, gospodărește, cu un ciocan într-o pană de fier și de undeva a răzbit pînă la mine acea „Hai!” al nădejzii țaranilor copilăriei mele cînd se lăsau cu pieptul pe coarnele plugului și sapa lui intra întîi în pîmînt. Nimic nu mi-a dat pînă astăzi, pe lume, mai viu, mai răscolitor, mai plin de speranță, sentimentul încrederii în ziua de mine decît povestea plugurilor arînd cerul lui martie.

Iată imaginea țării de azi, toate plugurile ei ară tăind brazdă zilei de mine pentru care a optat cu conștiința că, în sfîrșit, numai de ea depinde ca această brazdă să fie și adîncă și dreaptă.

DINU SĂRARU

O viață între 56 de kilometri

Ațipisem. Sau cel puțin așa credeam. Personalul 4012 trecuse de mult de Deta. În compartiment era destul de cald și se auzeau tot felul de șoapte în mai multe limbi. Parcă personalul traversa cîteva țări europene... Nici nu știu cînd s-a așezat lîngă mine: I-am simțit atingerea ușoară la umăr atunci cînd înfășura pe deget lina care ieșea dintr-un ghem pitit într-o pungă de plastic. Zgomotul andrelor de plastic nici măcar nu se mai auzea. După mișcări păreau niște ace cuplate la mecanismul complicat al locomotivei... Un bărbat s-a apropiat de ea și după ce i-a dat binețe a întrebat-o pe românește dacă ea este tovarășa Kolló care s-a urcat la Lunca Bradului. După aceea i-a dat un plic albastru destul de voluminos care lăsa să se ghicească cîteva teancuri de hîrtii scrise la mașină. Apoi a venit un alt tînăr cu care a început să vorbească în ungurește. Din cîte mi-am dat seama discutau tot felul de probleme tehnice. Și parcă a mai venit cineva. Un bărbat, între două vîrste, cu care a început să discute tot felul de probleme legate de protecția muncii. După înfășurarea pe care o aborda bărbatul, cu un usor aer de superioritate, se ghicea că-i vorba de un fel de șef, sau așa ceva, care nu prea îți face viața ușoară. După ce a plecat, colega mea de bancă, să spun așa, și-a reluat croșetatul. După un timp am întrebat-o pe vecina mea de bancă cînd rîndu-mi, se înțelege, scuze pentru abordare: cine este de fapt? S-a uitat la mine ca și cînd atunci m-ar fi observat (în trenurile personale nu se cere voie ca să stai lîngă cineva. Parcă sînt proprietățile navetiștilor care toți se cunosc între ei — iar ai senzația că tu

care chiar trebuie să călătorești trebuie să le ceri permisiunea pentru faptul că le-ai violat, să zic așa, spațiul și universul)... Și astfel am aflat viața unei femei care, într-o zi de martie, într-un tren personal, ce lega Ardealul de Moldova, s-a așezat lîngă mine pe banchetă și care tot timpul croșeta parcă în tot acel ghem era strînsă întreaga sa viață... Sint subingineră. N-am decît treizeci de ani. Știu că par ceva mai în vîrstă dar asta nu mă deranjează. Lucrez la C.F.R. Poate de aceea par mai dură. Cel puțin așa zic colegii. Dar lucrurile nu stau așa. Lucrez la secția de întreținere Ghiorghieni — aparținînd de regionala Brașov... Aici în compartiment sîntem patru colegi. De unde vin? De la o sărbătorire. Nu știți ce-i mine? Ziua noastră a femeilor. De ani de zile, de cînd am terminat facultatea, organizăm întîlniri, odată pe an, cu femeile care robotim, să spun așa, la căile ferate. De aceea m-am dus la Lunca Bradului. Acolo am echipa de muncitori pe care o conduc în total sînt 45 de muncitori. Dar sînt și 10 femei. Sint femei simple majoritatea de vîrsta mamei. Le iubesc și cred că și eu sint iubită de ele. Astăzi ne-am strîns toate. Soția picherului a venit c-o sticlă de șampanie. Fiecare a avut în geantă cite ceva. Și slană și ceapă și cozonac și fructe. Am ascultat, cu toate, la radio cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la deschiderea Conferinței Naționale a Femeilor. Am ascultat și am discutat ceea ce am înțeles. Fiecare idee din cuvîntarea secretarului general parcă ne este adresată și nouă celor de la poalele munților cele care muncim la drumurile de fier ale țării. După aceea am vorbit de-ale noastre. Și despre bucurii dar și despre necazuri. Am

croșetat și o femeie m-a învățat un nou model de rochie pe care îl și fac acum. Am și cîntat. Cîntece cunoscute de la ai noștri. Și românești și maghiare. Știi ce plăcut a fost. Lucrurile acestea apropie oamenii unii de alții. Eu, mai tînăr fiind, am învățat de la ele să croșetez dar și să fac tot felul de rețete de prăjituri. Este minunat cînd îți mai găsești timp și pentru așa ceva... Mă cheamă Iuliana. Sint de loc din Joseni. De acolo de unde se anunță cea mai scăzută temperatură. Au rămas, acasă, lîngă ai mei un frate și o soră. Am fost acasă cinci frați. Acum părinții mei numără cei zece nepoți. L-am cunoscut pe soțul meu la școală. Era ceva mai mare ca mine. S-a dus la facultate la Iași. După ce-am terminat liceul m-am dus și eu și m-am înscris tot la căi ferate. Nu prea i-a convenit. Dar să nu scrieți asta, sau dacă vreți puteți! Zicea că mă cam țîn după el. Asta a fost la tinerețe. Acum n-o mai zice. Lucrăm amîndoi la Ghiorghieni. Ne împăcăm bine și avem doi feciori. Ne-am bucurat că am venit amîndoi să muncim acasă! Vă place pe la noi? Priviți ce frumos este la Subcetește! Vă place zăpada? Pe mine mă liniștește... Nu-mi place să „pierd timpul. În tren croșetez sau citec.” Urîi spun că asta-i o boală a navetiștilor și fac tot felul de statistici. Dar, eu nu cred așa ceva. Un om trebuie, după părerea mea, să facă tot timpul ceva. Să nu-i treacă viața pe lîngă el. De exemplu noi femeile ne mai întîlnim și mai discutăm. Nu-mi plac cele care fac caz de educația copiilor și se dau de ceasul morții că n-au timp pentru una și pentru alta. Eu, cel puțin, am timp și să citesc o carte și de educația copiilor și, să vă spun sincer, chiar au note destul de bune... După părerea mea este minunat cum îți modelezi universul tău... Eu cînd spun acasă nu mă gîndesc la Ghiorghieni ci la Joseni. Acolo știu că

mă așteaptă totdeauna părinții. Vara îmi place să merg să văd marca și să mă bucur de ea — dar parcă tot mai mult îmi place să merg la fin și să stau toată ziua desculță, să muncesc și să ascult poveștile adevărate ale oamenilor din satul meu... Mă bucur că și flăcăilor mei David și István le place să facă același lucru... Copiii mei, care sint elevi au învățat, încă de la vîrsta asta, să vorbească întîi românește și apoi ungurește. Le vorbesc asta ca să le fac un compliment, foarte bine pe amîndouă. Eu cred că așa este bine. Trăim pe pîmîntul României și trebuie întîi a învăța să grăiești pe limba patriei tale... Vedeți, pe partea stîngă trece Mureșul. De pe aici își începe drumul... Îmi place meseria mea de constructor de căi ferate. Unii spun că-i o meserie de bărbat că îți înăsprește viața și chipul. Dar, eu nu cred așa ceva. Și chiar de ar fi să o iau de la capăt tot asta aș face. Îmi place să privesc lîngă și să-mi imaginez că ele te duc peste tot. Parcă ar fi niște artere ale unui trup prin care pulsează viața. Viața noastră a tuturor... Dacă sint o femeie fericită? Ce înseamnă asta?! Mă îmbrac cum vreau, gîndesc și îmi educ copiii cum doresc, muncesc unde îmi place... Asta nu înseamnă, oare, că ești un om fericit?! Priviți, sîntem la Lazarea. Aici avem un mare atelier de construcții pentru căile ferate. Imediat sîntem la Ghiorghieni. Cred că feciorii mei au venit de la școală. Cînd mai aveți timp, și drum pe aici, vă rog să mă căutați. Ați reținut; mă numesc Iuliana Kolló. Dacă o să veniți pe vară am să vă invit la cosit de fin. La noi acasă, la Joseni. De acolo de unde se transmit cele mai scăzute temperaturi — dar puțin știu că, acolo este și cel mai frumos fin și că oamenii au inimile calde ca toți locuitorii pîmîntului nostru.

SORIN POSTOLACHE

Un act de mare curaj

Trecutul fiecărei națiuni este jalonat de evenimente hotărâtoare, cu ample și profunde implicații asupra propriei evoluții, precum și, de la caz la caz, asupra cursului istoriei universale. 23 August 1944, actul energic de conștiință al întregului popor român, se înscrie între asemenea fapte memorabile, ele constituind, pe plan intern, începutul unor transformări revoluționare în viața societății noastre contemporane, iar, pe plan extern, date fiind împrejurările specifice în care a survenit și consecințele sale adânci și multiple, de ordin politico-diplomatic, militar, economic, psihologic etc. pentru determinarea cursului ostilităților dintre 1939—1945, unul dintre momentele marcante ale celui de-al doilea război mondial în ansamblu. Pentru desfășurarea ostilităților în Europa Est-centrală actul de la 23 August 1944 a constituit, se înțelege, cu atât mai mult, una dintre **cotiturile decisive** ale anilor 1944—1945, cu adevărat „ziua cea mai lungă” de pe Frontul de Est. Din chiar momentul producerii evenimentelor, acestea s-au impus între realitățile istorice incontestabile ale ultimei faze a conflagrației secolului, fiind acceptate imediat ca atare de către opinia publică internă și internațională, de către mijloacele de informare în masă, de către prestigioși lideri politici, militari, diplomați și ș.a. Cercetările istoricilor români și străini, reflectând situația sesizată, au receptat și precizat coordonatele majore, interne și internaționale, ale actului național de la 23 August 1944. Mărturiile contemporane, extrem de numeroase, și din cele mai elocvente, atestă, lucru confirmat și de rezultatele cele mai recente și de valoare ale studiilor de specialitate, că decizia istorică a României a rezultat cu prioritate în urma evoluției factorilor interni, în condițiile unei situații generale avantajoase inamicilor Germaniei naziste și țărilor satelite ei, adică statele Națiunilor Unite. Hotărârea eroică a poporului român, surprinzând deopotrivă Statele fasciste și pe Aliați, s-a concretizat rapid în doborârea regimului de dictatură antonescian, retragerea țării noastre din alianța nefirească cu Berlinul și înrolarea ei în războiul antihitlerist. Decizia poporului român a fost resimțită, neîntârziat, de către toate părțile aflate în conflict. Astfel, ea a constituit, înainte de orice, o lovitură de proporții pentru Germania și ultimii ei aliați, grăbindu-le sfârșitul, aceasta spre avantajul Națiunilor Unite, alături de care România s-a angajat, cu toate energiile, în lupta pentru zdrobirea fascismului în Europa, valoarea contribuției sale militare la obținerea victoriei istorice a popoarelor, din mai 1945, nefiind depășită decât de marile state aliate — U.R.S.S., S.U.A. și Marea Britanie. Referindu-ne la determinările politico-diplomatice și psihologice ale gestului României, se impune să precizăm că desprinderea Bucureștiului de „Axa” fascistă a ilustrat și adâncit criza blocului condus de Hitler, influențând situația și îndemnând la acțiune pe ultimii săi „sateliți” — Bulgaria, Ungaria, Finlanda. Pe de altă parte, mișcarea de rezistență antifascistă a popoarelor din Europa est-centrală a înregistrat, sub influența directă a evenimentelor din România, o amplificare considerabilă în Yugoslavia și Grecia, în Bulgaria și Slovacia, în Polonia și Ungaria. Sub raportul economic ieșirea României din tabăra hitleristă a lipsit raichul nazist de sursa sa petrolieră principală, și aceasta în clipele cele mai dificile pentru Berlin. Sintetizând, putem stabili, în relație cu realitatea istorică obiectivă, că actul istoric de la 23 August 1944 se înscrie, prin amploarea și consecințele sale, în rândul marilor evenimente survenite în cursul anului 1944 în desfășurarea celui de al doilea război mondial, contribuind substanțial la scurtarea duratei ostilităților pe continentul european, cu cel puțin 200 de zile.

Fapta României s-a impus atenției opiniei publice internaționale încă în cursul ultimilor minute ale zilei de 23 August 1944, deci numai la câteva ceasuri după desfășurarea evenimentelor de la București, mai precis, de îndată după ce posturile de radio centrale au transmis, după orele 22,00, **documentele** vestind doborârea dictaturii, instalarea unui nou guvern, retragerea țărilor din Axa și înrolarea ei între Națiunile Unite, începerea luptei pentru alungarea de pe pământul sfânt al patriei a hitleriștilor și horthyștilor.

Reacția față de evenimentele din România a fost, se poate lesne înțelege, diferită, în rindul țărilor Axei fasciste ori ale statelor aliate și neutre. În cadrul blocului statelor fasciste, complet surprinse și dezavantajate de pasul României, nu s-a ascuns de fel totala nemulțumire, după cum, în cazul lui Hitler și al acoliților săi, voința clară de pedepsire a României pentru o asemenea cutezanță. Așa de exemplu, doi dintre colaboratorii militari ai fűhrelui, Keitel și Guderian au propus — faptul este binecunoscut — contramăsură care să conducă la „dispariția” poporului român ca națiune! Hitler a și dictat, în cursul nopții de 23/24 august 1944, două ordine impunând înăbușirea în singe a revoluției de la București lui H. Friessner, comandantul trupelor germane din spațiul românesc și pentru care, peste ani, ca memorialist, totul se va concretiza în această observație: „**Evenimentele (din România) au constituit pentru mine o surpriză de neînchipuit...**”.

În rindul statelor aliate și neutre, decizia poporului român s-a impus atenției posturilor de radio și agențiilor de presă, ca și a marilor cotidiane din Anglia, Argentina, Cehoslovacia, China, Elveția, Franța, India, Italia, Yugoslavia, Polonia, Spania, S.U.A., Suedia, Turcia, U.R.S.S. și Vaticanul. Desigur, este dificil să reținem, pe un spațiu restrâns, toate recunoașterile semnificative în privința semnificației deosebite a coticurii României, ceea ce nu înseamnă că nu putem surprinde tonul general al opiniilor exprimate. Astfel, chiar a doua zi, au abundat articolele privind evenimentele din România și importanța lor pe plan general. „**Întregul edificiu nazist din Balcani începe să se năruie**” — reacționa AGENȚIA REUTER, la 24 august, ora 5.15. „**Fapta României — se exprima atunci B.B.C. — constituie un act de mare curaj și acest act va grăbi sfârșitul războiului**”. Peste numai câteva ceasuri, același post de radio, relua: „**Pentru Germania, efectele militare ale ieșirii României din război sint incalculabile**”, ceea ce, la orele 24,00, avea să releve și

Istorie scrisă și spusă despre țărani

Lazăr Mardale — participant la luptele din comuna Brădeanu

Sala 11 a Muzeului județean din Buzău. Pe un panou cu fotografiile unor eroi căzuți în lupta de eliberare din august '44, o fotocopie a unui document pe care îl transcriem, întocmai (inclusiv ortografia):

PROCES VERBAL

Azi 1944, luna august 27 în comuna Brădeanu,

Noi, jandarm plutonier Coman Ion — șeful postului jandarmi Brădeanu din Regiunea jandarmi Buzău, constatăm prin prezentul proces verbal următoarele:

Avînd în vedere ord. telef. nr. 644 al Secției Pogoanele — prin care ne ordonă ca în cazul în care pe teritoriul postului se produce atacuri din partea trupelor germane să se riposteze prin luptă cerînd concursul trupelor aflate pe terit. comunei sau să se folosească plutoanele A.C.P.

Astăzi, data de mai sus avînd zece oameni ce urmau de servicii din pluj-

II

În comuna Brădeanu, Lazăr Mardale, 68 de ani, participant la lupta din noaptea de 26 spre 27 august 1944, povestește:

„Să vă spun cu cine am mai fost? Păi ar veni așa: a fost al lui Tocănică, adică Ion Geavlete, al lui Bulică, cum îi zicem noi că pe aici toți avem porecle, pe el îl chema Gheorghe Florea. A mai fost Gheorghe S. Tudor, Gheorghe a lui Savu, cum îi spune satul. Apoi Vasile M. Stroe, zis Popa, Gheorghe a lui Lambru, zis Pisu și alții. Nu-i mai în minte pe toți. Erau mulți și plutonul de pază civilă, care făceau caraulă, ACP cum îi zicea, comandant era domn Traian David, învătătorul. Era locotenent de rezervă și venise acasă în concediu medical, mi se pare, că fusese concentrat. Și eu eram concentrat, dar după ce s-a stat frontul la Iași. M-a prins 23 August pe la Focșani, că mă rătăcisem de unitatea mea. Cu mai mulți am plecat spre casă. Am sosit noaptea. La Brădeanu cînd am intrat am văzut într-o margine de șanț, la Boiangiu, cițiva cu puștile, că luaseră puști de la primărie. Obosit de munca de la cîmp, că ziua oameni-și vedeau de treabă, începuseră cițiva să moțăiască. Și-or fi zis bieții oameni că noi, satul adică, o să fim feriți că nu sintem la șosea, sintem la o margine a județului, mai într-o parte, și n-are să se abată trupele nemțești tocmai pe la noi. Cînd i-am văzut moțîind, le-am strigat că măcar pe unul să-l puie de planton, să nu-i găsească nemții adormiți. Am ajuns acasă, i-am spus nevestei să-mi dea un pepene (comuna are o veche tradiție în cultivarea pepenilor — n.n.) dacă n-are adus de la cîmp, atunci să-mi dea o oală de apă rece. Venisem mai tot drumul pe jos. Dacă mai socotesc bine, în război mergi mai mult pe jos decât pe sus. Am apucat să mîncînc două felii de pepene, atât. Se auzeau de-acum împușcături. Am lăsat pepenele și am alergat spre centrul satului. Am crezut că e vreo școală, vreo aplicație. Da de unde! Cînd am ajuns aproape de primărie, m-a somat domn Traian David. Era cu un căpitan de aviație. Mi-a spus că a venit o coloană germană, că e în pădurea din marginea dinspre Pogoanele și vrea să intre în sat. Mi-a zis să alerg și eu la un grup de oameni, să fac ce pot. O mașină, un camion plin cu nemți, pătrunsese în sat cu viteză. Cînd a ajuns la moș Tătucă, nu a luat-o spre Buzău, a cotit spre Sibiceanu, parcă vrînd să înconjoare satul. Ori se derutaseră. Aicia poate să spună Codică, adică Constantin Mardale. Le-am zis la cițiva, lui Gheorghe a lui Marin a lui Iuga, le-am zis să le ieșim nemților înainte. Se adunaseră acolo în întuneric multă lume. A venit și căpitanul de aviație (i-am uitat numele deși mai încoace, mai acum cițiva ani cînd se construia combinatul de la Onești, l-am întîlnit, era șeful ocolului silvic), care a luat comanda noastră și ne-am dus înaintea nemților. Eu știam, la Gheorghe Iuga în șanț, o furcă de fințină, era dintr-un salcîm gros. Am zis că ei nu știu ce forțe avem așa că e bine să punem furca de-a crumezișul drumului să punem și pietroaiele care erau tot pentru ziditul finținii. Făcusem un fel de baricadă. Cînd au venit mașinile s-au oprit la cițiva metri distanță, în dreptul casei lui Ion Dobre. Nea Vasile Stroe venise cu pușca de vînătoare. Eu n-aveam pușcă. I-am smuls arma lui Nea Vasile, i-am zis că e bătrîn și că eu, mai tînăr, ochesc mai bine. L-am întrebat ce alice are. De iepure avea. Cînd mașina a început să înainteze iar, ajunsese cam la 6 metri, le-am strigat la oameni să sară în curte la Costică a lui Neagu și eu am tras în parbrizul camionului. Nemții săreau ca iepurii. Unii au fugit pe la Țărușoia, alții s-au predat. Erau 16. Eu aveam o armă cu țîlîndru, mai avea un singur cartuș. Dacă știau ei cu o grenadă ne făceau zop. I-am dus și i-am băgat la primărie într-o încăpăre unde e acum biroul tovarășului vicepreședinte. A venit și primarul — era unu Dumitru Berechet. Ne-a spus că alt camion a fost oprit de oameni, cu domn' Traian David. I-am spus ce-am făcut și noi. Pe nemții ceilalți care fugiseră i-am prins mai tîrziu, prin sat.

Satul a luptat pînă dimineață, pînă a venit armata română. (o unitate a Diviziei a 4-a vînători de munte — n.a.). Generalul neamț care comanda coloana a trimis parlamentari apoi a venit și el să discute cu colonelul român. Nu știa că i-a țînut piept o mină de țărani.

MIRCEA LERIAN ■

postul american pentru Europa: „**Decizia României constituie un act senzațional care urmează să aibă efecte imediate și de mare amploare**”. La rîndul său, la 27 august, orele 11,15 postul de RADIO MOSCOVA remarca: „**Ieșirea României din Axa are o importanță covîrșitoare nu numai pentru întreg Balcanul, deoarece prin această lovitură se prăbușește întregul sistem de dominație german din sud-estul Europei...**”.

Presa mondială nu a întîrziat, de asemenea, să stăruie asupra semnificației excepționale a faptei României, faimoase cotidiane ale marilor și micilor capitale, consacînd spații ample actului de la 23 August 1944. În acest context, la 27 august 1944, „PRAVDA” nota că, după abandonarea „Axei” fasciste de către România „s-a năruit întregul sistem de apărare german din Balcani”. „LE JOURNAL DE GENEVE” din 29 august reținea că „România a luat o hotărîre care va influența considerabil evoluția războiului din sud-estul european... România — piesa cea mai importantă a dispozitivului german în Balcani — a deschis o breșă mortală în sistemul defensiv al „fortăreței Europa” a lui Hitler...”, iar pentru „LE FIGARO”, din 25 august 1944, ceea ce s-a petrecut în România pe planul general al ostilităților în curs sînt „**Un eveniment de mare importanță care a dat una din cele mai sensibile lovituri celui de al III-lea Reich**”. La 23 august 1944 nu mai puțin renumitul organ de presă american „THE NEW YORK TIMES” nota: „**Istoria poate foarte bine să consemneze defectiunea României (din cadrul Axei fasciste) ca unul dintre evenimentele decisive ale întregului război (dintre 1939 și 1945 n.n.)**”.

Istoria a recunoscut că evenimentele de la 23 August 1944 din țara noastră nu numai că au avut profunde implicații mondiale, ci s-au bucurat, chiar în cursul producerii și desfășurării lor, de o remarcabilă prețuire internațională.

Dr. GH. BUZATU ■

nul A.C.P. căroră li s-a explicat de noi misiunea de mai sus, li s-a dat fiecărui om armă și 50 de cartușe, sub comanda D-lui locot. rez. Traian David. Bazați pe Ordinul de mai sus și instalînd pază de noapte în colaborare cu D.l. locot. comandant al plut. A.C.P. s-a organizat pază la punctele sensibile ale comunei. La orele 1,30 data de mai sus pe cînd subsemnatul eram în alarmă cu întregul efectiv la marginea comunei la est se auzeau focuri de arme și arme automate pe direcția unde era instalat aerodromul român, pe izlazul comunal, venit în 26 august 1944 — și anume escadrilele 21 și 19 din Flot. I informai și în același timp se auzeau zgomote de coloane motorizate ce continuau să pătrundă în centrul comunei, trăgînd focuri de arme. Pătrunzînd în comună, au luat contact cu plutonul A.C.P. ce era de serviciu în contra căruia a continuat să tragă. Iar plutonul A.C.P. ce se afla sub comanda D-lui locot. rezervă Traian David, a răspuns cu foc contra mașinilor germane, în care timp m-am transportat și subsemnatul la fața locului și am luat parte cu domnia sa la lupta contra atacatorilor. Coloana germană, vîzînd focul concentric al pazei, s-a răspîndit iar domnul Locot. rez. Traian David urmîrînd un autocamion, a reușit prin ploaia de gloanțe să stopeze mașinile germane și cu concursul subsemnatului, s-a capturat 7 ostași germani ce se afla în acel camion. Domnul comandant al Plot. ACP împreună cu oamenii săi și subsemnatul am organizat urmărirea unui alt autocamion ce se afla în comună și înconjurîndu-l, ne-am apropiat prin focuri de armă, obligîndu-i să se predea.

S-a făcut acest proces verbal la cererea D-lui Locot. rez. Traian David. Șeful Postului, ss/jand. plut. Coman Ion.

Inceputul aparține inginerului Mircea Fildan de la Institutul Politehnic din Timișoara. Acesta, în colaborare cu medicul Gheorghe Nubert, a pus la punct, în 1975, un aparat capabil de a înfățișa în culori anatomia internă a corpului omenesc. Invenția a fost brevetată sub denumirea de Optimiscop.

Amintind această prestigioasă realizare a specialiștilor noștri, este momentul să facem și următoarea precizare: instalația inventatorilor timișoreni nu prezintă imagini în culori, aidoma celor ce pot fi percepute pe micul ecran sau în sălile de cinema, ci imagini colorate prin procedeu electronic analogic de pseudocromatizare.

Avantajele procedurii devin evidente dacă avem în vedere caracteristicile ochiului omenesc. Acesta nu poate distinge în scala de gri mai mult de 8-16 nuanțe, dar posedă în schimb, în cazul imaginilor colorate, o putere de separare infinit mai mare, fiind în stare de a discretiza chiar 300-400 de nuanțe diferite. În felul acesta, configurația obiectului studiat devine mult mai clară și mai bogată în detalii. Invenția a fost destinată cabinetelor de radiologie și s-a bucurat la început de aprecieri elogioase. Ea a cucerit și o medalie de aur la o expoziție internațională. Cu toate acestea, paradoxal, aparatul nu a reținut, așa cum era de așteptat, atenția radiologilor noștri, care și-au manifestat în continuare preferința pentru sistemul clasic de investigație Roentgen alb-negru. Pentru scurtă vreme, a adevărat, trei medici stomatologi din Timișoara, Ovidiu Grivu, Dorin și Elisabeta Bratu, au folosit metoda în obținerea de radiografii dentare pseu-

drocromatizate, dar cercetările s-au mărginit la câteva experimente. Mai trebuie, de asemenea, să notăm cu mult regret că optimiscopul inginerului Mircea Fildan a fost realizat înaintea unor aparate asemănătoare din străinătate și chiar mai devreme decât tomograful computerizat pentru care s-a obținut Premiul Nobel!

O valoroasă realizare a tehnicii medicale românești:

Pseudocromatografia imaginii microscopului electronic

Invenția a revenit în actualitate începând cu anul 1983, când trei cercetători de la Institutul de cercetări veterinare și biopreparate Pasteur au aplicat tehnica de pseudocromatizare în studii de biologie și medicină, în microscopia electronică și optică. Meritul revine în principal doctorului Nicolae Manolescu și colaboratorilor săi, medicii Romulus Begnescu și Dan Păltineanu.

În anul 1960 a apărut microscopia electronică în baleiaj sau scanning (SEM), care, pe lângă cea în transmisie (TEM), a adus în fața ochiului omenesc imagini de structuri celulare care pînă atunci

nu puteau fi reconstituite decât mental. Scanningul a produs în fapt o veritabilă revoluție. Călătoria în profunzimile materiei a devenit posibilă prin mijlocirea unor imagini spațiale (aproape de idealul imaginii în relief), mărite de sute de mii de ori. Dar la fel ca și în cazul radiografiilor, reprezentările rămîn în domeniul monocromatic, deci din nou o

dificultate pentru ochiul omenesc de a discretiza variata gamă de nuanțe alb-negru. În această situație, aplicarea tehnicii de pseudocromatizare poate fi comparată, dintr-un anumit punct de vedere, cu marea invenție a lui Paul Ehrlich, savantul german care, cu mai bine de o jumătate de veac în urmă, a așezat sub ochiul microscopului fonic coloranții tisulari.

Avantajele sînt enorme și asta în pofida faptului că, în realitate, toate elementele pe care le evidențiază imaginea pseudocromatizată există și în cea alb-negru. Prin colorare, structurile fiecărui

detaliu sînt scoase în evidență. Tehnica permite de asemenea deopotrivă focalizarea studiului numai pe o mică porțiune din specimenul (obiectul) de examinat. Pot fi evidențiate amănunte de structură, de stereostructură privind conformația virusurilor, bacteriilor, se pot executa examene citomorfologice și de țesut. În afara tehnicii analoge autorii folosesc și sistemul digital, prin care se permite codificarea imaginii pentru calculatorul electronic. Pe această cale, deci prin introducerea în memoria calculatorului a unui număr mare de date și imagini, cercetătorii speră să obțină prelucrări matematice și cu ajutorul lor diagnosticarea rapidă a unor maladii.

Prin mijlocirea tehnicii de pseudocromatizare, ne-au declarat interlocutorii noștri, s-a izbutit între altele evidențierea unor structuri complexe, a unor virusuri cum este de pildă herpes-virusul bolii lui Marek. S-a izbutit de asemenea o mai bună înțelegere a arhitecturii membranei celulare, sau chiar numai a unei porțiuni din aceasta, obținându-se detalii ce nu pot fi decelate prin studierea în ansamblu a respectivului specimen. De pildă, la suprafața membranei celulare de tip macrofag se află microvili, care își au originea fie la nivelul unei porțiuni netede a membranei, fie la nivelul unei mantii sau a unui vâl. În cazul imaginilor alb-negru, aceste detalii se disting vag sau chiar deloc.

Rezultatele de pînă acum fac obiectul unei lucrări tipărite sub auspiciile Editurii Medicale: „Imagini comparative alb-negru și color de microscopie electronică”.

LIVIU TIMBUS ■

Doctorul, bolnavul, muzica și pictura

Un doctor cu o rară știință a profesiei și, pentru cei ce-l cunosc de aproape, cu o ecuație personală aparte, cu valențe libere și pentru alte preocupări (poezie, teatru, muzică, arte plastice), este Cristian Bellu-Bengescu. Are 41 de ani și conduce Secția II psihiatrie (cu sediul în comuna Păușești-Măglași, într-o clădire-conac așezată în mijlocul unui parc somptuos, decretat monument al naturii) la spitalul județean al Vilcii. În 1975, când a primit această răspundere, era cel mai tânăr șef de secție de psihiatrie din țară. Nu mult mai târziu, la vîrsta de 35 de ani, era medic primar. În epocă, cel mai tânăr medic primar psihiatru din țară.

Revista noastră, în numărul din 12 octombrie 1984, releva, salutîndu-le inedita și prețioasă valoare, terapiile extramedicamentoase folosite de dr. Adrian Ionescu, șef al secției de nevroză Nifon a spitalului de psihiatrie și neurologie din Săpoca, județul Buzău. Metode extramedicamentoase similare (și cu o seamă de elemente originale) utilizează, de un deceniu și doctorul Cristian Bellu-Bengescu.

În termenii branșei, metodele folosite de doctorul Bengescu se cheamă tratamentul Schultz (combinat de medicul nostru cu meloterapie), arteterapie, play-terapie, ergoterapie, psihoterapie individuală și de grup, aplicate diferențiat, cu mare grijă în dozarea efectelor, pentru scoaterea nevroticului din lumea lui și readucerea într-o lume care a fost și va mai trebui să fie a lui. De prisos să mai amintim că lumea acestor bolnavi e una tulbură și absconsă, imprevizibilă și adesea ireductibilă, o lume spre care sondele științei țintesc nu o dată zadarnic, întorcîndu-se la bord cu crengile goale. Metodele de investigare științifico-medicale capătă aici un mai greu acces, medicul, în destule cazuri, face mai multe deducții, uneori rămînînd în palmă doar cu prezumții sterge. Omul cu mintea tulbură, specialiștii o știu, nu se lasă ușor iscodit, e circumspect, i se pare adesea că lumea din jur (inclusiv cea a medicilor) e o conjurație constituită împotriva lui. Ce-i de făcut în astfel de cazuri? Unele sînt tratabile cu medicamente, altele nu. Și-atunci?

Am vizitat, însoțit de dr. Cristian Bellu-Bengescu, un pavilion cu cîteva camere transformate în sedii de terapie extramedicamentoasă. O cameră e dedicată tratamentului Schultz, celebru în literatura genului. O cameră izolată fonic, cu cîteva paturi, o draperie neagră la fereastră, un magnetofon, o veioză cu lumină discretă. Bolnavi aflați pe o scară a maladii și a formației intelectuale fără abrupte diferențe de trepte ascultă întinși, pe paturi, vocea medicului terapeu, imprimată pe bandă magnetice. Vocea cămă egală, liniștitoare, dar subtil monopolizatoare, astfel ca nimeni să nu se sustragă ei, alungînd în crîncenări și gînduri negre, provocînd exerciții de relaxare, sugestionînd starea de grație a odihnei și a împăcării cu sine și cu lumea, din jur. Doctorul Bengescu a observat, după repetate experiențe, că urechea nevroticului e un bun conducător pentru acustica specială a unei anume muzici (Bach, de exemplu), deci o parte din exercițiile care compun tratamentul Schultz se face pe fondul acestei muzici. Și pentru ca bolnavul în cauză, adesea suspicios și rebarbativ la orice idee venită din lumea care nu mai este a lui, să nu i se pară că acolo, în camera abia luminată de pîlpirea unei veioze, i s-ar putea întîmpla cine știe

ce, i se pune la dispoziție o foaie dactilografiată care conține explicația tratamentului Schultz și a efectelor lui. Nedumeriți inițial, consternați alături, intimidăți sau chiar furioși de insolitul tratamentului (că doar ei veniseră aici să facă injecții și să înghită hapuri, nu să asculte vorbe și muzică!), mulți dintre pacienți au cerut, la plecare, să li se îngăduie să copieze respectivele benzi, ca să le-asculte acasă, în clipele cînd vor simți că lumea absurdă din care scăpaseră încearcă iar să le dea tircoale.

O altă sală e rezervată arteterapiei — adică picturii, graficii, sculpturii în lemn, pirogravurii. Nu numai oameni care s-au mai distrat la viața lor cu pensula sau cu dalta, dar și simpli fărani, care n-au mai mîzgălit un desen din anii „primare”, sînt invitați aici să devină „artiști”. Operația are două scopuri, unul fiind cel de deconectare, altul, nu mai puțin important, de a oferi medicului o fotografie — sau un lanț de fotograme — asupra evoluției bolii și a bolnavului. Am pătruns aici într-o halucinantă expoziție, în care desene și pinze, dezlănțind acute anarhii lăuntrice, stenograme, în linie și culoare de dictu absolut, erau urmate de tablouri pendulînd între disoluție și cristalizare (mărturisind un început de ameliorare a bolii) și, în sfîrșit, de imagini plastice „așezate”, coerente, în care ochiul portretului stă undeva în loc ochiului iar casa din peisaj în rigorile compoziționale ale peisajului. Mărturisim că multe din pinzele și sculpturile expoziției ni s-au părut a denota reale talente, unele chiar ieșite din comun. Din păcate, ele rămîn incuțate aici, în timp ce magazinele de artizanat ne poluează ochii cu kitsch-uri. Doctorul Bengescu se luptă de multă vreme pentru intrarea pieselor izbutite în sistemul comerțului nostru de artă, dar se luptă cu morile de vînt. (Tot cu morile de vînt se luptă, de mai mult timp, pentru obținerea, unui teren de vreo 2.000-2.500 mp, care desparte clădirea propriu-zisă a secției de pavilionul dedicat activităților extramedicamentoase. Peticul acesta de pămînt aparține I.A.S. Bujoreni, care în ruptul capului nu vrea să-l cedeze, deși i s-a oferit o compensație de cel puțin aceeași suprafață. Astfel că bolnavii, mulți aiinși de maladii ce-i fac nesiguri pe piciorarele lor, sînt siliți, ca să ajungă la respectivul pavilion, s-o ia pe șosea, prin traficul intens de mașini dintre Rîmnic și Olănești).

Cu voia cititorului, vom mai spune cîteva cuvinte despre doctorul nostru. Nu despre arta sa medicală, căci aici competențele noastre sînt reduse, ci despre om. Vorbeam la începutul acestor rînduri despre disponibilitățile lui în domenii care n-au nici o atingere cu profesia. Dacă spre unele (muzică, arte plastice) e împins doar de iubire, într-o relație pur platonice, spre altele (poezie, teatru) intră de-acum cu pasul ferm al profesionistului. Editura Scrisul românesc se pregătește să-i trimită la tipar un volum de versuri ce va constitui, după credința celor ce l-au citit, o revelație. E și membru al trupei de actori a Teatrului popular din Rîmnic, excelînd în roluri (ca acela al lui Petre Petrescu din „Puterea și adevărul”, în care critica n-a șovăit să-l compare cu Liviu Ciulei) dintre cele mai dificile.

Trăiește de zece ani la Păușești-Măglași, dar nu vrea „să se părăsească”, „să se sălbăticească”. Citește, face teatru, scrie versuri, ascultă muzică și, peste toate, ține la meseria lui și la demnitatea ei. E la curent cu toate noutățile domeniului, participă cu comunicări științifice la toate congresele și reuniunile de specialitate. Cu o echipă de colaboratori de nădejde, într-un climat salubru de lucru, ajutat și încurajat de șefii lui, dr. Cristian Bellu-Bengescu are în față o viață pe care n-o putem numi chiar ușoară, dar care lui îi dă satisfacții.

ILIE PURCARU ■

Noutăți în prepararea autovaccinului „Băcanu”

— Mai mulți cititori, între care și cîteva din foștii dumneavoastră pacienți, ne-au rugat să revenim cu amănunte în legătură cu cercetările doctorului Constantin Băcanu. Ni s-a semnalat de asemenea faptul că la 12 martie, în cadrul Societății de științe medicale, secția de stomatologie, ați expus o lucrare. Corespondenții noștri doresc să știe dacă publicul larg poate participa la asemenea intruniri de specialitate.

— Lucrarea la care vă referiți a avut ca obiect autovaccinul celulomicrobian total complex. Am vorbit despre prepararea, condiționarea, administrarea lui în cazul actinomicozei cervico-faciale. Iar aici e momentul să arătăm că, în tratamentul acestei boli, grave și adeseori mortale, am obținut unele din primele mele succese prin administrarea de autovaccin. Prin jocul hazardului, comunicarea mea a avut tocmai de aceea și un caracter aniversar. Am să mă explic. În 1942 am intrat să lucrez la Institutul dr. I. Cantacuzino. În 1945, pe vremea cînd mai eram student în anul VI, am fost numit preparator la Clinica de chirurgie buco-maxilo-facială condusă de profesorul dr. Dan Teodorescu care mi-a propus să înființez laboratorul de bacteriologie și hematologie al clinicii. O sarcină dificilă, aveam abia trei ani de muncă în această specialitate. Mi s-a cerut în mod expres să fac cercetări în actinomicoză și paradontopatii. Profesorul Dan Teodorescu a murit în 1948 în urma unei infecții urinare cu piocianic și uremie. Din păcate el s-a stins înainte ca cercetările mele să poată stabili un tratament eficace împotriva actinomicozei și paradontopatiei, maladii pe care astăzi le tratez în mod curent.

— Cu cine ați colaborat, la aceste cercetări?

— În administrarea autovaccinului m-am bucurat de ajutorul și de aportul științific al unor prestigioși reprezentanți ai școlii naționale de medicină. Între aceștia, prof. dr. Ștefan Berceanu, prof. dr. Dan Alessandrescu, prof. dr. Iuliu Șuteu, prof. dr. Valentin Neagu, prof. dr. Pavel Simici, prof. dr. Pătru Firu, conf. dr. Constantin Blaja, dr. Andrei Firiță, dr. Traian Caracas, dr. Horia Pascu, dr. Dragoș Momicănu. Vom prezenta împreună cu aceștia comunicări la secțiile dermatologie, ginecologie, chirurgie, oncologie, otorinolaringologie, microbiologie, pediatrie, urologie, interne. Aceste intruniri sînt publice, oricine poate participa, oricine poate lua cuvîntul pentru a-și exprima o părere pro sau contra. Uneori se mai întîmplă ca, în asemenea sedințe, unii să se mărginească să înregistreze tacit cele comunicate și, apoi, odată ajunși în laborator, să încerce să obțină repetabilitatea fenomenului. Dacă reușesc, sau nu, ei pot comunica acest lucru într-o viitoare ședință. Asemenea reconstituiri nu sînt rău venite. Rău e cînd colegii de breaslă sau alte persoane te pun la stîlpul infamiei fără să poată respinge cu argumente științifice ipoteza ta de lucru sau realizările tale medicale sau de altă natură. Dar adevărul iese la suprafață.

— Observăm prezența fiului dumneavoastră, dr. Șerban Băcanu, la majoritatea lucrărilor pe care le efectuați. Fiind cel mai apropiat colaborator va fi și continuatorul cercetărilor dumneavoastră?

— Da, va continua lucrările începute de mine și sper că se va bucura de condiții bune de lucru, că nu va fi nevoit să înfrunte greutățile și neajunsurile de

care m-am izbit eu. De modul cum vom ști să transmitem generațiilor viitoare realizările noastre, dar și de felul cum vor fi ele pregătite să le preia, depinde continuitatea acestor realizări la un nivel de eficiență maximă.

— Prin ce noutăți se recomandă în timpul vremii activitatea dumneavoastră terapeutică?

— Am reușit să prepar și să experimentez autovaccinul rapid. L-am experimentat pe animale și oameni cu rezultate eficiente. Se fierbe numai odată și se administrează pe gură. Este destinat în tratamentul bolilor acute: amigdalite, rinite, faringite, enterocolite. Efectul este rapid, după numai 24 de ore, dar acest lucru presupune ca prepararea și administrarea să se facă în primele 2-3 ore de la declanșarea simptomelor de boală. O altă noutate: administrarea pe piele, prin grataj, a autovaccinului. Produsul biologic se fierbe patru zile la rînd. În prealabil se administrează vaccinul antitetanic, care nu are contraindicații decât în bolile acute cu febră. Acest autovaccin poate fi administrat în masă fără ca acest lucru să reclame condiții speciale. Rezultate bune a obținut pe această cale, la Făgăraș, medicul pediatru Ioana Bărghisan. Autovaccinul prin grataj prezintă avantajul că poate fi administrat celor cu intoleranță olfactivă sau handicapați de tot felul de prejudecăți. Rezultatul este că bolnavii se vindecă exclusiv prin grataj. O altă observație importantă: la controlul pentru inocuitate al poliovaccinului la suine, inocularea subcutanată a fost foarte bine tolerată și, spre plăcuta mea surpriză, nu a provocat nici măcar reacții locale. Acest lucru este deosebit de important pentru cercetările ce vor urma. În sfîrșit, am putut constata că prin administrarea autovaccinului se produce o creștere a imunoglobulinelor la bolnavi.

— Ce urmează să întreprindeți în viitor?

— După cum am arătat și cu alt prilej, administrarea poliovaccinului la suine s-a soldat cu rezultate extrem de încurajatoare, așa cum o demonstrează datele de sinteză la fermele de porcine de la Periș, Tămădău și Giurgiu. Îmi exprim astfel speranța că, împreună cu medicii veterinari Alexandru Eleftereșcu, Dan Florian, Dumitru Antonescu, Alexandru Epingea, Victoria Dulipovici, Alexandru Dumitrescu și Bănaure Gh., ne vom bucura de condițiile și timpul necesar pentru a trece la autovaccinarea unui număr de 100.000 porci în zona Giurgiu. Dar pentru aceasta avem nevoie de sprijinul și hotărîrea unor foruri de decizie mai ales dacă se pune problema unei acțiuni de mai mare anvergură. Experimentele din anii precedenți au demonstrat că prin autovaccinare, deci prin imunizarea animalului la bolile care îi amenință viața sau starea de sănătate, se poate obține un spor în greutate în medie de 4 kg la 4 luni pe porc. Ei bine, dacă autovaccinarea s-ar extinde la un număr de 15 milioane de porci, atunci am putea obține în curs de 4 luni un plus de 60 milioane kilograme carne, iar aceasta fără să mai cheltuim bani prin administrarea de antibiotice sau alte produse biologice. Extrem de bine venită ar fi și extinderea poliovaccinului la păsări, bovine și ovine și sper că, în această privință, colaboratorii mei vor fi bucurosi să începem o suită de cercetări imunologice pregătitoare. Bine ar fi și dacă factorii de decizie din Ministerul Sănătății ar fi mai sensibili la cercetările noastre și ne-ar crea condiții pentru efectuarea unor cercetări științifice în paralel la oameni și animale. În rest avem tot ceea ce ne trebuie: entuziasm, putere de muncă, oameni de înaltă profesionalitate.

LIVIU TIMBUS ■

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Iernile lui

Y. I. I.
85

Piliuță sculptează iarna cu amintiri vrăjite din copilărie. Născut la Botoșani, în umbra teilor din Ipotești, luminați de gindurile lui Luchian, Pil își priponește caii albi de streașina unei circiumi înzăpezite, intră în bocna vinului din han, sparge gheața din butoaie, sparge vorba și-njurătura adresată gerului, sparge căldura sufletului nostru de demult, adună cu pensula fulgi căzînd neconținut din cer și-i azvirle în inchipuiri nemaipomenite pe frunza și pe sufletul unei pinze. Și-atunci se-adună zăpezi și colindători, durere multă și povești adînci, oameni căzînd în păduri și izbînda visului, cai pascînd nemărginirea vîntului, culori ce dau o nouă față lumii și-un fel de plinset care naște primăveri. Pil (observați cum se iscălește) e un pocal de aur.

FĂNUȘ NEAGU ■

Desene pe asfalt

Mormîntul unui mormînt

O excelentă proză jurnalistică apărută în chiar publicația pe asfaltul căreia îmi desenez de cîțiva ani propriile compuneri, mă hotărăște să încep, mai devreme decît aș fi crezut, un mic „serial” consacrat Memoriei războiului, încheiat exact acum patruzeci de ani.

Am trăit eu însumi un război, evident ultimul (chiar ultimul?), și l-am trăit ca mărunt reprezentant al nevinovatei populații pașnice asupra căreia au căzut cîteva chintile de bombe lansate de aproape toate marile puteri aviatice ale lumii. Aveam doar șapte ani și nu puteam să mă „mindresc” de „norocul” păguboșilor, îndeobște, București atît de dragi inimii și versului meu. Protejat de zidurile cîntenarei Mori a lui Assan din cartierul Mașina de Piine-Obor, așa cum te apără de fulger umbrela bunicii, am fost martor al tuturor bombardamentelor.

Am vrut (încă mai vreau) să nu fiu și eu un scriitor dintre cele două războaie, dar generații lumii nu s-ar zice că se lasă impresionați de ambiția mea și... Și — mă înțorc la proza citată — află că o femeie, Maria pe sacral ei nume, continuă să-și aștepte iubitul plecat și neîntors din război deși cu ochii ei a citit zeci de depeșe ce i-au confirmat acestuia moartea eroică, deși a auzit cu urechile ei confesiile celui ce l-a așezat în groapă, care groapă a fost fastuos „stearsă” de griu dar; după incredibile diligențe acest loc de îngropare e regăsit în lutul în care se „pierduse” (mormîntul unui mormînt!) scocorit de oase și cu

miinile ei femeia atinge vesmintele impușcate ale celui pierit. Dar și oasce știute de ea încă de pe cînd erau acoperite de carne și totuși, și totuși, în ciuda unei evidențe cosmice ea continuă să aștepte, să-l aștepte pe cel viu. Îl așteaptă cu trupul dogit de bătrînețe și boală. Cu visele strivite.

Războiul s-a terminat.

Au murit, pedepsiți, cîțiva dintre arhitecții lui. Nepepediti, au murit cei mai mulți dintre cei ce au scapat de judecata Nürenbergului. Strigoiul Hess a uitat să moară în celula lui de la Spandau. Încă se fac speculații pe prezența strigoiului Bormann. Strigoiul Mengele ar fi bine-mersi. Sau, se zice, ar fi pierit de curînd, purtînd un alt nume și o altă murtă (operație estetică!) și încă frumoasa lui văduvă se nedumerește de acuzele ce i se aduc, instalată în și mai frumoasa ei vilă din Tirol. Asasinul a mil de locuitorii ai satului italian Marzabotto (aș putea să-i află cu precizie numele dar mi-e lehamite s-o fac) a făcut o petiție jăloasă adresată justiției italiene cerînd să fie eliberat din detenția pe care o ispășea de trei decenii, cu 6 (șase) luni înainte de termen. Ministerul de Justiție a trimis spre rezolvare cererea obștii comunale din Marzabotto și — stupoare! — ea a fost pusă la vot și... acceptată. Au votat pentru cîțiva juri pentru care războiul încheiat înainte ca ei să se nască nu era mai aproape decît războaiele punice. Au votat cîțiva „vinjoși” apărători ai unei noi „drepte”. Au votat, din scîrbă, dintr-o lehamite colosală chiar rudele celor morți. Ministerul a „votat” și el și călăul s-a trezit într-un superb jumbo-jet cu destinația Viena, în care Vienă pasagerul fără cușcă s-a pomenit întîmpinat festiv, cu onor (!) de un soi de gardă (ce-i drept, neprevăzute cu muzici) și de un ministru în guvernul austriac (!!!) S-ar zice că Marzabotto n-a existat, cu spinzurătorile lui și cu piramidele de trupuri sparte de glonț. Pro-

(Continuare în pagina 14)

GHEORGHE TOMOZEI ■

Fragmente critice

„Marchiza ieși la ora cinci”

Recomandat de Ioan Buduca și primit sârbătorește de Radu G. Teposu (într-un articol din Flacăra), Ioan Morar este, bănuiesc, un tânăr poet ardelean care, după două debuturi în volume colective, publică o carte independentă, *Vară indiană* (Albatros, 1984), originală ca stil și gândire poetică. Stilul său nu-i cu totul deosebit de stilul generației '80 (cultul livrescului, obsesia realului derizoriu și parodia realului, imaginație liberă și conștiință critică exprimată în interiorul textului poetic, amestec de tragedie și ironie...), însă cîteva elemente îl singularizează. Două sînt temele ce se repetă în poemele sale incisive: scrisul (textul poetic) și singurătatea. În jurul lor, imaginația se desfășoară liber și construiește o mică mitologie a Naratorului care însoțește Poetul și-i descrie („eu văd și descriu, eu văd și descriu”) întîmplările prin care trece. În ciclul *Decorul sau urmarea* din volumul *Nouă poezi* (C.R., 1984), poemul intitulat *O-ntrăgă teorie despre imprevizibil* sugerează ființa pură a poetului: realul și lectura, existența și cartea se suprapun: „Viața mea e un roman în expansiune / (Am mai spus-o într-un orășel de munte / în care ne-am oprit doar atît cît să luăm masa) / Acum o spun și mai convins. Mereu mai mult / Mi se întîmplă să rămîn în singurătate / ca în fătura unei cărți; de aici se vede / cum fratele meu Naratorul dezleagă / un mare dulău și-i dă drumul / prin povestire, el are de altfel / o întreagă teorie despre imprevizibil / spune că oricînd se poate face o stradă, / că dacă îi dai colțul ajungi la o fundătură. / Aici e o clădire cu un geam

luminat; înăuntru stau eu cufundat în lectură și la ușă / îmi zgîriș un mare dulău”. E mai puțină ironie aici și în celelalte poeme și mai multă elegie. Ioan Morar este, în fapt, un spirit elegiac care își transcrie singurătățile, spaimele într-un limbaj precis, ușor demonstrativ, eliminînd din formula sa poetică hazardul suprarealist (frecvent și în noua avangardă poetică). Calculul se vede, în orice caz, mai repede în textele sale: imaginează un personaj-simbol (Naratorul), deschide o paranteză, o închide la timp, revine la sugestia inițială: spiritul elegiac își stăpînește nu numai sentimentalitatea, dar și limbajul elegiei. Citîndu-i poemele am avut impresia că Ioan Morar face parte din acea categorie de scriitori care scriu despre tristețe și singurătate într-un limbaj dezinvolt și incisiv. Exagerare puțin, în cazul lui, dar există o tipologie a spiritului ce se revendică dintr-o **energică disperare**. Ioan Morar este fascinat doar de lumina lăuntrică a spaimii și își populează singurătatea cu întîmplări stranii. Poetul se distanțează, în mijlocul poemului, de Naratorul său, dar totul nu-i decît un joc de om inteligent: „Numai închipuirea tulbură adevărul / acestei inserări. (S-ar spune / că, afară, lumina roșietică nu / e decît o hemoragie infernală a peisajului / dar e mai importantă, pentru tine, acum / lumina lăuntrică a spaimii; ea îți potrivește închipuirea.) / Alături e un fel de întîmplare absurdă / în care o verișoară îți povestește fratelui meu Naratorului, / ca și cum ar dicta despre dorințele ei de / a face o baie la Capul Horn și intră / pe nesimțite într-un roman ca într-o / altă încăpere care nu-ți este străină. / (Gîndești: ce legătură au toate acestea / cu tine, ar fi destul dacă / ți-ai întoarce fața să rămîi singur / dar ai face-o tot în această întîmplare.) / De-acum inserarea este o oglindă / în care verișoara își potrivește părul / și intră pe nesimțite într-o altă încăpere / în care dă din nou peste tine”.

Poemul citat este tot din ciclul *Decorul sau urmarea*. În *Vară indiană*, naratorul

(Continuare în pagina 14)

EUGEN SIMION ■

Cronica literară

Etic și esteticul

Petru Comarnescu a fost la noi primul care s-a ocupat de raportul dintre frumos și bine în teza sa de doctorat susținută în U.S.A. *The Nature of Beauty and its relations in Goodness* apărută în limba română în 1946 sub titlul *Kalokagathon*. Problema e reluată în cartea lui Dan Oprescu *Etic-estetic în gândirea românească — De la începuturi până la 1900* (Minerva, Colecția Universitas, 1984) despre care vrem să spunem un cuvânt.

După o lungă introducere în problema raportului dintre etic și estetic în context istoric și universal (de la Platon și Aristotel până la Lukács și Marcuse), autorul expune primele elemente ale structurii unui raport specific românesc între valorile etice și cele estetice pe care le desprinde din cele mai vechi mărturii despre credințele și obiceiurile locuitorilor Daciei și din folclorul românesc până la apariția literaturii culte. Ele ar consta în măsură și echilibru și ar corespunde ideii lui Platon din *Timaios*: „Tot ce este bun e frumos, iar frumosul nu poate fi lipsit de măsură”. Mai departe Dan Oprescu întreprinde o adevărată istorie a culturii românești din secolele XVI-XIX, identificând, de-a lungul a patru veacuri, în diverse texte originale sau traduse, toate locurile unde se află o cit de mică referință privitoare la raportul etic-estetic. Se poate obiecta expunerii criteriului strict cronologic, lipsa sistematizării materialului după un principiu interior, o anumită neglijare a generalului din pricina stăruinței asupra aspectului particular, autorul are însă scuza că studiul său nu a fost precedat de cercetări anterioare, că a fost nevoit să defrișeze terenul întâia oară și să releve fapte care și necunoscute. Dealtfel lucrarea nu se încheie fără o sinteză scurtă, clară. În rezumat, înregistrăm trei etape în desfășurarea istorică a gândirii raportului etic-estetic la noi. În prima, caracteristică secolului șaisprezece și unor scrieri precum *Învățăturile lui Neogoe Basarab către fiul său Teodosie* se observă o prevalență aproape absolută a eticului asupra esteticului, dar se distinge o frumusețe interioară, admisă și una exterioară, considerată supusă caducității. În etapa a doua remarcăm tendința de a interpreta raportul etic-estetic dintr-o perspectivă teologic-religioasă. În gilceava dintre suflet și trup, triumful e al sufletului, dacă omul se împărătește de grația divină. Antim Ivireanu va stăruii în continuare asupra unității dintre bine și frumos, același lucru putând fi, în funcție de punctul de vedere din care ne plasăm, frumos și rău, în cuvintele sale, „frumos la vedere și rău la pricepere”. Concepția afectează nu numai clerul (începând cu traducătorii de omili ca Varlaam), dar și spirite laice precum cronicarii la care esteticul începe să se autonomizeze (la Ureche sub înruierea paremiologiei populare ca în portretul lui Iliș Rares). Umaniștii (Nicolae Milescu, Nicolae Costin) suferă înruierea textelor pe care le citește sau traduc (Milescu *Vechiul Testament*, Cantemir *Stimulul virtutii* de Andrea Wissowatius, Nicolae Costin *Horologium principum* de Guevara, Constantin Cantacuzino *Attila* de Nicolaus Olahus s.a.). Accentul continuă să cadă pe etic în epoca luminilor și în perioada modernă până în epoca marilor clasici, fie că eticul e luat în înțeles de util, potrivit obștii, patriotic, abia din 1886 înregistrându-se tendința de afirmare a autonomiei axiologice a termenilor etic-estetic. Gherea impută lui Maiorescu de a fi ridicat arta la rangul de entitate metafizică socotind-o morală în sine, Maiorescu lămură că pentru el impersonalitatea (obiectivitatea) este condiția etică a oricărei arte, în vreme ce condiția estetică a poetului este personalitatea sau individualitatea sa. Nu era nici o contradicție în gândirea maioresciană, deosebirea de vedere față de Gherea stătea doar în faptul că pentru Maiorescu rolul moral al artei rezidă doar în funcția ei cataractică, în vreme ce Gherea nu concepe un estetic necondiționat, fără un scop practic. N-am înțeles bine de ce Dan Oprescu, deși consideră activismul gherist „nu lipsit de o oarecare doză de simplism”, susține totuși că în polemica sa cu Maiorescu a avut până la urmă „cștig de cauză”. În care cauză? Marii clasici au urmat toți linia maioresciană. Eminescu: „Arta nu se poate degrada până la mijloc, ea-și e și însăși scop. Scopul artei e arta — frumosul. Creațiunile artistice, care sînt mijloace numai pentru un scop care nu-i immanent artei, se numesc tendențioase (Theorie der Nichtsanders sein Können)”. Caragiale: „Gherea știe bine că, dacă e vorba de literatură și artă, pentru mine nu poate încăpea nici sistemă, nici opinie, nici tendință, nici morală, nu poate încăpea decât numai și numai talent. El știe bine că pentru mine, cînd e vorba de frumos, nu poate fi vorba și de bun sau rău, de drept sau nedrept, de onest sau neonest. Frumosul este singurul atribut potrivit al lumii...” Slavici: „Arta nu are nici un scop, ea trebuie însă să producă un rezultat. Înainte de toate, frumosul estetic trebuie să fie astfel încît să ne ridice mai presus de viața de toate zilele”. În același sens merg manualele de estetică ale lui Sămion Bănuțiu (după kantianul Wilhelm Tranggott Krug), Ioan Pop Florantin, Mihail Străjanu, Constantin Leonardescu, cartea lui P.P. Negulescu *Polemice (Impersonalitatea și morală în artă. Socialismul și arta)*, 1895.

În genere informația lui Dan Oprescu e de bună calitate, unele ipoteze sînt totuși hazardate. De pildă, legenda privitoare la originea humilor din letopisetul lui Nicolae Costin nu are un conținut calomnios, din moment ce e transcrisă aproape cuvînt cu cuvînt din cronicarul regelui Matei Corvin Bonfini (*Rerum hungaricarum decades*). Gonite din tabără sa de regele Idantirs, mizerile păcătoase „să împreuna cu dumnezeii cei de păduri, zumu-i cu favni și cu satiri, așa că s-au născut dintr-insele multe de oameni” („A Faunis et Satyris compressas, Hunnos genuisse quorum mox soboles tanta fuerunt ditanditate propagata, ut eredi par foret. Deorum quoque zulus piam ad id operam accessisse”). Din același Bonfini împrumută Nicolae Costin și știrile despre daci și geți: „Unii le zic daci și davi, ce se înțelege pre limba grecească dais, adică război, că era acest neam al daciilor foarte războinic; geții de pe gesim, adică palită lungă” („Nec desunt, qui Dacos et Davos, a dais hoc est pugna, quum bellicosissimi fuerint, nomen accepisse velint Getas vero a gestis... quae Romano pila sunt, appellaverunt”). Manuscrisul eminescian *Cultură și știință* nu este original, ci traducerea primului capitol (*Bildung und Wissenschaft*) din volumul întâi al cărții lui M. Lazarus *Das Leben der Seele* (1856). Demnery, scris de două ori așa și trecut tot așa la indice, este în realitate Adolphe Philippe Dennery (apoi D'Engheri), autorul melodramei *Deux Orphelines*.

AL. PIRU ■

DOSAR

Cita viața, atita literatură

O afirmație căzută în dizgrație ar fi și aceea potrivit căreia reportajul (mai puțin cel literar) ar fi un fel de proză aparținând unui scriitor a cărui glorie nu ține decît o singură zi. Dar, cînd un reporter se-ncumetă să-și adune între copertile unei cărți producțiile apărute în timp, sub comandă unor imperioase și stricte necesități jurnalnice, nu putem să nu ne întrebăm ce anume l-a determinat pe reporter să-ncerce a-și prelunge gloria. Să fi ajuns el într-un alt fel de amplu și profund și intim contact cu realitatea, încît, comentînd-o, scrisul său să poată înfrunta timpul? Pot avea personajele unor reportaje speciale, sau ale unor reportaje de serviciu, acele date, caracteriologice vorbind, precum eroii operelor literare? Și-n fine, ceea ce realitate a reportajelor, localizată în timp și-n spațiu, conține acel teribil adevăr precum viața relatată într-o operă literară? Acestor întrebări și, firește, multor altora, doi reporteri, **Romulus Lal** și **Cornel Ștefan**, le-au răs-puns, fiecare în felul său, prin chiar cărțile lor. *A treia ecluză* (editura *Cartea Românească*, 1984) și, respectiv, *La noapte, cotidianul* (colecția „România azi”, 1985). În ceea ce-l privește pe **Romulus Lal**, frenetic și incisiv reporter al *Științei tineretului*, acesta se explică astfel: „Pe harta planetară a intervenit o modificare. Cartografiul lumii vor ține seama de ea... Un detaliu care nu măsoară mai mult de cîțiva milimetri... Pentru trasarea în real a celor cîțiva milimetri de pe hartă, constructorii au dat o bătaie aprigă și vitejească, acoperindu-se de glorie... A fost una dintre cele mai ample și grele bătălii ale muncii și creației... Cei ce au cîștigat-o, constructorii români, vor rămîne în cea mai mare parte în anonim... Canalul Dunăre-Mare Neagră există... Deci, implicîndu-se în viața de zi cu zi a acestei aprige bătălii, **Romulus Lal** încearcă să-i nemurească pe cei pe care viața și timpul vor să-i treacă în anonim. Vom întîlni de-a lungul reportajelor oameni și întîmplări de tot felul, naive și curate povești de dragoste (eroii, să nu uităm, sînt, în marea lor majoritate, tineri), biografii reprezentative pentru această măreață epocă a României, cînd satele au început, parcă, să se mute pe de-a-ntregul, prin oamenii lor, la oraș. Vor fi relatate, însă, cu nerv și ritm cinematografic, și clipe de maximă încredere, de luptă, pur și simplu, cu puterea și neprevăzutul dealurilor de cretă, cînd, de exemplu, un taluz s-a prăbușit peste doi tineri, un civil și un militar, fiecare cu povestea lui de viață (militarul tocmai primise o scrisoare de la iubita sa, dar n-apucase încă să o citească pentru că, nu-i așa, o scrisoare de dragoste nu se citește oricum, în public, în văzul tuturor.) Pînă la urmă, grație eforturilor celorlalți, militarul va fi salvat, tînărul însă... Într-o altă secvență facem cunoștință cu o ciudată familie de recordiști, frații Ananie, buldozeriști toți trei, Toma, Ilie și

Icn, ale căror depășiri de plan n-au putut fi de nimeni egale, astfel încît lupta pentru întințietate s-a dat numai și numai între ei. Și tot astfel, oameni și întîmplări proiectîndu-se pe marele ecran al Canalului, o grandioasă realizare la temelia căreia, la figurat, dar uneori și la propriu, sînt zidite, oferindu-i trîncie, frumusețe și umanitate, viața celor ce au întemeiat-o, viața cu toate ale ei. Reușita acestui volum de reportaje, pentru că *A treia ecluză* este o reușită a genului, este asigurată, pe de-o parte, de anvergura epopeică a șantierului, dar, pe de altă parte, și de tonul însuși al relațiilor, autorul evitînd frazele și descrierile pompoase, festiviste. Captivat de frumusețea vieții omului simplu, **Romulus Lal** a cheltuit, din dragoste pentru adevăr și pentru oameni, un posibil roman, un posibil volum de nuvele, un posibil scenariu de film, o posibilă piesă de teatru. Le-a cheltuit în sensul că le va putea scrie, totuși, oricînd, intrucît, se știe, există atîta literatură cită viață. Vorbind despre **Cornel Ștefan**, reporter, de aproape 20 de ani, al ziarului *Viața Buzăului*, vom apela la chiar mărturisirea sa: „Dar, într-o zi, am răsfoit citeva colecții de ziare și mi s-a părut că retrăiesc, ca în lectura unui jurnal de bord, o experiență. Nu numai a mea, ca reporter, ci și a oamenilor pe care i-am cunoscut. Și atunci mi-am spus: poate că și spontaneitatea cotidianului sfidează clipa, fixînd-o în memorie... Dar chiar o fixează?... Volumul său, *La noapte, cotidianul*, refacă, în linii mari, dar și cu amănunte picante, viața Buzăului din ultimii 20 de ani. Reportajele sale configurează o uriasă biografie colectivă în interiorul căreia se nasc oameni și întreprinderi, apar noi mentalități și deprinderi. Atras, ca orice reporter pîrșug de latura senzatională și spectaculoasă a acestor prefaceri, **Cornel Ștefan** va excela și în sondarea acelor mutații ce se petrec în conștiința oamenilor. Într-un reportaj precum *Fuge Valea lui Lal* este descrisă cu lux de amănunte o întîmplare obișnuită pe aceste meleaguri, surparea pămînturilor și-a caselor. Firește, reporterul surprinde durerea oamenilor ce-și văd avutul înghițit de pămînturile convulsionate, inclusiv lupta aprigă a oamenilor de-a mai salva ce se poate salva, dar, în toată această dramatică înclăstare, întîlnim și-un fragment în care un moșneg bănuie că, printre lucrurile și ființele salvate se află și Filica. Filica, avea să explice moșneagul, este o viespe ce s-a năruit la stupul albinelor. Cum? Foarte simplu: aimită la perfecție biziitul albinei matcă, al reginei, și albinele, pălăite, își omoară adevărata matcă. Rămase fără matcă, albinele se vor împraștia și vor lăsa de izbeliște stupul din care Filica și suratele ei se vor ospăta în voie. O astfel de pată de culoare într-un reportaj dramatic vorbește de la sine despre disponibilitățile reportericești ale lui **Cornel Ștefan**, despre simțul acut al ritmului și-al construcției. Vorbind despre construcția volumului, nu putem omite ingenioasa plasare în subso-lul paginii, la finalul fiecărui reportaj, a acelor notițe, informații, despre viața și evoluția la zi a marului baraj de arocamente de la Siriu, procedeu prin care autorul creează un amplu fundal al tuturor reportajelor cuprinse în acest excelent volum monografic al Buzăului actual.

VICTOR NIȚĂ ■

FILM

Scurt metraj

Casa de filme trei prezintă pe ecrane, în aceste zile, un grupaj de patru filme artistice de scurt metraj, sub titlul (care e și al unuia dintre ele) *Vară scurtă*.

● *O bucată de piine* (Regia: **Wilhelm Windhab**, scenariu: **Francisc Munteanu**, imaginea: **Alexandru Groza**, Cu: **Ovidiu Moldovan**, **Mircea Angheliescu**, **Romeo Pop**, **Alexandru Georgescu**, **Dan Ivănescu**) e ilustrarea cinematografică a unui soi de pildă de înțelepciune. Imediat după 23 August, undeva în vestul țării cîțiva români sînt făcuți prizonieri ai armatei germane. Unul din ei supraviețuiește, strecurîndu-se printre trupele nemțești în retragere, rezistînd cu greu foamei. La piept, ca o amuletă de preț, tînărul ține o bucată de piine, învelită grîjiliiu ca dar al unui bătrîn rînit, pentru zile grele. Ajuns la capătul suferințelor, tînărul desface legătura, în care găsește, cu uimire, doar o bucată de lemn. Metaforă a speranței, simbol, totodată, al supraviețuirii, bucată de piine dă sens epicii în filmul lui **Windhab**, mai ales în ultima parte. Excesul decorativist de recuzită tip film de război (explozii, împușcături) lungeste însă, amînînd inutil partea cu adevărat izbucnită, atît la nivelul imaginii, cît și la cel al interpretării. Dialogurile destul de convenționale rămîn sub nivelul expresivității chipului lui **Ovidiu Moldovan** din final. Scăpări de machiaj și costume: vestimentația și, mai ales, tunsoarea eroului principal nu au, la începutul filmului, nimic din necesara „culoare de epocă”. Un film construit pe o idee generoasă, în care se putea spune ipsă mai mult prin regie și imagine.

● *Întîrzierea* (regia — **Dan Stoica**, imaginea — **Adrian Drăgușin**, Cu: **Constantin Codrescu**, **Tamara Crețulescu**, **Dan Bubulici** și copilul **Alexandru Jder**) este o mică dramă familială, centrată pe psihologia tensionată a unui copil ai cărui părinți și-au întemeiat fiecare o altă familie. *Vinovățiile* sînt avansate în film treptat (tatăl — **Dan Bubulici**) sau abrupt (mama — **Tamara Crețulescu**). Copilul, care a surprins întîmplător un dialog între mamă și soțul ei, dialog în care poziția lui pare să fie aceea a unui balast, fuge de acasă. Urmează o așteptare de mai multe ceasuri, așteptare în trei (tatăl, mama și tatăl vitreg), tradusă regizoral prin exploatarea inteligentă a spațiului închis și interpretată admirabil de cei trei actori. Un film de finete psihologică, cu decoruri gândite atent, în așa fel încît reușesc uneori să suplinească dialogul și contribuie astfel la o oportună economie de mijloace.

TANIA RADU ■

CAP LIMPEDE

SIMPLE PRECIZĂRI.

1) Referîndu-se la articolul meu *Trei personaje oarecum noi* din *Conv. lit.*, 1/85, **Tania Radu** apreciază, în nota critică pe care i-o consacra în *Fl.*, 8/85, că „anchetatorul” și „scriitorul ca personaj” ar fi „de mult locuri comune în critica noastră literară”. Acestia sînt însă niște tipuri de personaje, categorii, cum ar fi bunăoară și activistul, medicul, muncitorul etc. A-i numi „locuri comune” este, în cel mai bun caz, o eroare terminologică. Desigur, nu pot să cred că eu am „descoperit” aceste personaje: ele existau; le-am constatat prezenta semnificativă și le-am căutat rostul structural, încercînd unele interpretări. Dacă între acestea **Tania Radu** a găsit „truisme”, „asociații irelevante”, lipsă de „coerentă”, era bine pentru toată lumea să probeze

cu măcar un singur exemplu.
2) Articolul, consideră **Tania Radu**, e „criticabil prin selecția deloc moti-vată”. Obiecția nu e clară. Care selecție e nemotivată: a autorilor comentați? a cărților? a personajelor? Vorbeam despre *țărani* din cărțile scriitorilor **D. Săraru**, **D.R. Popescu**, **F. Neagu**, **I. Lăncrănjan**; despre „anchetatorii” din cărțile scriitorilor **B. Nedelcovici**, **Bălăiță**, **D.R.P.**, **Dana Dumitriu**, **V. Duda**, **Buzura**; despre scriitorii din cărțile lui **Preda**, **Paul Georgescu**, **Lăncrănjan**, **Bălăiță**, **D.R.P.**, **A. Bittel**, **R. Cosău**, **L. Fulga**, **P. Sălcudeanu**, **C. Olăreanu**, **M. H. Simionescu**, **R. Petrescu**, **M. Mincu**. Vor mai fi poate și alții. I-am ales însă pe cei esențiali pentru ce avem de spus; lista e grăitoare și cred că nu denotă par-tipris-uri. Prin ce, întreb,

ar fi nemotivată selecția?
3) **Tania Radu** ironizează „nonsalanta cu care [articolul] aspiră la materializarea unei utopii (inventarul profesorii unor cărți de proză etc.)”. Dar preambulul articolului meu e fără echivoc: „Am avut curiozitatea de a cerceta ce profesii au personajele mai multor romane și, în genere, cărți de proză din ultima vreme. Iată, fără nici o pretenție de exhaustivitate, ceva din ce am observat”. Nici o aspirație utopică, nici un inventar. (**GEORGE PRUTEANU**)

pentru tineret. Manifestarea, intrată în peisajul vieții culturale bucureștene și dedicată în acest an aniversării a două decenii de la Congresul al IX-lea al P.C.R. și apropiatului Congres al U.T.C., a oferit tinerilor iubitori de literatură dezbateri, prezentări și lansări ale unor apariții editoriale de real interes găzduite de clubul Întreprinderii Grivița Roșie, Universal club, Ecran club, liceele **Dimitrie Bolintineanu** și industrial numărul 6. Dezbaterile au avut ca teme: Inițiative românești în Anul internațional al tineretului reflectate în planul de apariții al Editurii Politice și Cărți destinate de Editura Tehnică pregătirii profesionale a tinerilor. (**Radu Levărdă**).

Primul cîntăreț
al pămîntului
romănesc

Evocarea celui mai popular poet al Romei imperiale, antiimperialul PUBLIUS OVIDIUS NASO, mi-a fost sugerată de o atrăgătoare suită a aniversărilor și comemorărilor din 1985 — de ordin cultural și literar — imprimată pe ultima pagină de copertă a mult răsbinditei reviste pentru elevi, *Limba și literatura română* nr. 4/1984, ce apare într-un impresionant tiraj de circa 150 000 de exemplare.

Instiințarea implică indirect pe cîntărețul din veacul de aur al poeziei latine, ce farmecă obsedant, de două milenii, cu stihurile sale din: *Amores, Heroides, Ars amandi, Metamorphoseon libri, Fasti, Tristia și Epistulae ex Ponto*. Am zis indirect, pentru că, de fapt, caracterul aniversar vizează un tan-gențial și remarcabil eveniment din dramaturgia în versuri românească: 100 de ani de la premiera dramei „Ovidiu” de Vasile Alecsandri.

În perimetrul exegezelor romănești, cercetători autorizați — eruditul latinist N. Lascu și eminentul comparatist Ovidiu Drimba — într-un larg orizont informativ și o pertinentă înțelegere estetică, au reactualizat, la nivelul diverselor cercetări actuale, pe poetul liburilor gîngăse de la Roma, care, în amurgul vieții, greu încercat de soartă, devine creatorul sfîșietoarelor elegii de la Tomis. Superbă antiteză!

Victimă a unui odios edict tiranic — chiar dacă îi zice relegare, silit să-și mîncească piinea amară a exilului într-o aspră și îndepărtată margine a imperiului roman — o răselul Tomis de pe malurile Pontului Euxin —, Ovidiu ajunge, prin forța insondabilă a destinului implacabil, să fie și cîntărețul me-leagurilor dobrogene, în cel de al doilea deceniu din primul mileniu al erei noastre. Spre memorie eternă, în Piața Ovidiu, din înfloritoarea Constanța de astăzi, domină statuia poetului tutelar, dăltuită cu artă și venerație de sculptorul italian Ettore Ferrari. Ca o replică milenară, pe faleză, unde, spre

mijlocul lunii mai a anului 9 e.n., ancora corabia Minerva, ce aducea, din ordinul împăratului, pe surghiunitul poet latin, scrutează nemărginirea mării involburate privirile melancolice ale unui alt nefericit al soartei, Eminescu, din grupul sculptural făurit de înzestratul artist Oscar Han.

Din tomitanul forum, Ovidiu murmură îndurerat:

„Donec eris sospes, multos
numerabis amicos;
Tempora si fuerint nubila,
solus eris.

Eminescu, de pe faleză, îi prinde în receptacolul sensibilității sale suspinul de frate întru artă și nefericire. Copleșit de drama existențială, se cutremură și transmite în univers, pe valurile mării, mesajul tălmăcit în eminesciene stihuri românești:

Pînă vei fi fericit, număra-vei
amici o mulțime;
Cum se vor întuneca vremile,
singur rămîi!

Chinurile singurătății, care i-au vestejit forțele creatoare, sint alinate de balsamul celui mai sincer și apropiat prieten: poezia. Chemarea supremă sădită în ființa lui ridică fruntea biruitoare și Ovidiu își revine:

Tot bunul nostru piere,
Afară de-ale minții comori
și de talent.

Și Marea Neagră, marea întunecată, cum o socoteau scitii, devine Pontul Euxin, adică marea ospitalieră, cum o botezaseră grecii. Ovidiu îmbracă cojoace și bea vin fierț cu miere pentru a rezista gerurilor aspre și incinge armele protectoare pentru a apăra cetatea de atacurile periculoase ale semintilor nomade și pradalnice. Solidar cu semenii săi din orasul care-l adoptase (fie greci, geți sau sar-

mați), poetul începe să simtă ospitalitatea, admirația și respectul lor. Învată limba băștinașilor și, pe lângă *Tristia* și *Pontica*, își îmbogățește palmaresul creației, scriind un poem în versuri getice, care s-a pierdut, dar despre care el aminteste în *Pontica*, IV, 13, v. 19—22:

Ah, mi-i rușine-a spune: am scris
în graiul getic,
Cuvintele barbare le-am pus
în vers latin!
A și plăcut poemul; tu poți să mă
feliciți:
Aici, între sălbătiei am nume
de poet.

Cetățenii din Tomis, cuceriiți de cea mai înzestrată ființă a orasului lor, i-au încununat fruntea poetului cu iederă și, la stingerea lui din viață, l-au așezat cu pietate în sarcofag monumental în fața tomitanei cetăți. De aceea, nu e de mirare că *Ovidiana* din 1957, prilejuită de bimilenariul nașterii marului poet, s-a găsit în țara noastră ca la ea acasă. Peste spațiu și timp Sulmona italiană se înfrătea cu Constanța românească, sub arcada artei nemuritoare a lui Ovidiu.

Acum o sută de ani, la 9 martie 1885, V. Alecsandri asista la premiera dramei *Ovidiu*, scrisă în câteva luni. Viu aplaudată, piesa se încheia arătîndu-l pe Ovidiu, în clipa morții, iluminat de viziunea profetică a formării poporului român:

Stați... Nourul dispăre... lumina
crește-n urmă...
Trec secole... o! minune... Aici
în Răsărit
Vlăstarul fiu al Romei, stejar
a devenit
Și Istrul mostenește a Tirului
renume;
Se-nalț-o nouă Romă, renaște-o
nouă lume.

PETRE STROE ■

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, răspunzînd invitației prietenilor săi, va realiza un nou turneu prin țară după următorul program:

21 martie — TIRGOVIȘTE, orele 18; 22 martie — TITU, orele 15 și orele 20; 23 martie — PUCIOASA, orele 15 și orele 20; 24 martie — TIRGOVIȘTE, orele 18; 25 martie — GĂEȘTI, orele 15 și orele 20; 26 martie — GIURGIU (orele și locul nu sint încă precizate); 28 martie — SLOBOZIA, orele 16 și orele 20; 29 martie — URZICENI, orele 16 și orele 20; 30 martie — FETEȘTI, orele 16 și orele 20; 31 martie — PI-TEȘTI, orele 18.

În continuarea turneului său, Cenaclul Flacăra va parcurge, la începutul lunii aprilie, județele Covașna, Harghita și Sibiu. Programul amănunțit al acestor manifestări va fi publicat în numerele noastre viitoare.

— Tovarășă directoare Maria Mărisor, cine a avut ideea organizării acestui concert-lecție, de fapt primul din cadrul unei microstagiumi care, înțeleg, începe azi?

— Este ideea comună a Liceului apicol și a Platformei apicole ce-l patronază, acțiune dedicată evenimentului politic de la 17 martie, inclusă și în programul de activități al Organizației U.T.C. din școală.

— De ce v-ați oprit la muzica clasică?

— Nepredîndu-se ore de muzică în școală, ne-am gîndit să completăm astfel educația muzicală și artistică a copiilor. Elevii liceului nostru provin din diferite județe ale țării și nu au avut posibilitatea de-a veni în contact cu personalitățile muzicale ale țării. Se preconizează invitarea și altor personalități pentru a continua astfel de concerte pe anumite teme.

★

— Stimată Martha Kessler, cum priviți inițiativa de a cînta în fața elevilor?

— Nu este o noutate. Am mai cîntat la „Lazăr”, la Liceul pedagogic... Sint bucuroasă că are loc această microstagiume. Îmi place să cînt pentru

tineri, să-i formăm ca spectatori obișnuiți ai sălilor de concert.

★

— Nu de mult v-ați întors dintr-un turneu, Dan Iordăchescu?

— Da, am fost în R.F.G. și voi pleca în Turcia.

— Întors în țară, unde ați evoluat?

Inițiative culturale

Un concert — lecție

— Am cîntat la sala Dalles și la Casa de cultură a sectorului I cu prilejul unei întâlniri pre-electorale. La aceste concerte am apărut și cu fiica mea Cristina. Am debutat, ca să zic așa, în calitate de partener al fiicei mele, cîntînd împreună un duet din *Don Juan*. Am întîlnit acolo, printre candidați și alegători, un public bun, cunoscător al muzicii clasice, un public entuziast.

— Revenind la gazdele de astăzi, Liceul apicol și Platforma apicolă, ce părere aveți despre inițiativa lor?

— Felicit instituția și

școala pentru această inițiativă care exprimă nu numai dorința școlii de-a folosi sala de festivități (o sală foarte cochetă, cu 300 de locuri), ci totodată, marchează un început, debutul unei microstagiumi, deci o permanentizare a relațiilor dintre școală și Filarmonică, dînd posibilitate elevilor să-i asculte pe Ion Voicu,

Ștefan Gheorghiu și alți mari interpreți.

Martha Kessler este de părere că ar fi nevoie și de un conferențiar din partea Filarmonicii care să explice publicului tînrăr muzica și conținutul acesteia, să vorbească despre textieri, interpreți, compozitori.

— Cum veți proceda, maestre Dan Iordăchescu, acum, în absența conferențiarului?

— Le voi explica, înainte de a cînta fiecare piesă sau grup de piese, cite ceva despre compozitor, despre operă în general și despre piesa respectivă.

...Concertul începe cu

Dan Iordăchescu ce-și prefatează ariile vorbind despre Mozart, despre unul din geniile compozitice ale muzicii. Nu se limitează doar la a da informații despre muzica acestuia, ci îi invită pe auditorii săi să meargă la Teatrul Gulești pentru a vedea piesa *Amadeus*, ce le va întregi imaginea despre Mozart. Martha Kessler lasă în grija corepetitorului Iosif Prunner prezentarea ariilor sale, spunînd că stie mai bine să cînte decît să vorbească.

De la Mozart la Schubert, Schumann, Brahms, apoi la Enescu, Brediceanu, un întreg univers compozitice prezentat cu dăruire și talent, ca și cînd în sală s-ar fi aflat cel mai exigent public.

O adevărată surpriză pentru elevi a constituit-o apariția Cristinei Iordăchescu, elevă ca și ei, de 18 ani, interpretînd cu multă sensibilitate, dar și cu siguranță de sine, alături de tatăl ei, duetul din *Don Juan*. Aplauzele prelungite, bisurile au fost măsura aprecierii talentului viitoare candidate la Conservator.

ELENA GRECESCU ■

Criticat într-o notă apărută în revista noastră, Paul Nancă vrea să infirme lucrurile negative scrise despre el. În loc de a face asta teoretic, el alege calea practicii și ne scrie niște articole cărora le deschidem paginile revistei noastre cu convingerea că un om recuperat pentru o cauză nobilă e chiar mai prețios decît amintirea unui om bun pe care viața l-a făcut să involueze. Așadar, articolele!

Condiția muzicii tinere

Scurtă istorie

În urmă cu 15—20 de ani, ca o consecință firească a unei duble necesități (de exprimare artistică și de receptare) a rupt în zona muzicii ușoare un mod nou de a face și de a înțelege muzica, surprinzător pentru domeniul respectiv. Depășirea unor prejudecăți și granițe muzicale, deschiderea spre valorile internaționale ale muzicii pentru tineret, precum și binevenitul acces al tuturor la izvoarele muzicii de jazz, rock și folk au generat dezlănțuirea unor energii artistice latente și entuziasmul marelui public.

Dintru început a uimit aspectul exterior și, cînd spunem aceasta, nu ne referim la doi centimetri de păr în plus sau la cămășile înflorate atit de en vogue în epocă, ci avem în vedere apariția artistului total (care cîntă, singur cu o chitară, de cele mai multe ori, compuneri muzicale și poetice care îi aparțin), ca și a grupurilor vocal-instrumentale de 4—5 membri cu instrumente electrice și electronice, ceea ce a fost, desigur, de natură să bulverseze atit optica publicului, cit și pe cea a factorilor organizatorici din domeniul muzicii. Un timp, aceste genuri — numite conform limbajului muzical internațional folk și rock și reunite ulterior sub genericul muzică tînrără — au fost considerate apanajul exclusiv al amatorismului, nedepășînd zona cluburilor și a caselor de cultură. Apoi modul acesta sincer, direct și sensibil de a face și de a asculta muzică și-a cîștigat fulgerător o imensă popularitate și toate prerogativele aferente ei.

Arta și ideile tinerilor muzicieni de atunci (amintim cîteva nume: Mircea Florian, Doru Stănculescu, Liviu Tudan), avînd o esență profund înnoitoare, au reușit să facă vîlvă în atmosfera călduță, de ceai servit pensionarilor, în care se scîlda alene muzica ușoară românească. Prin înseși creațiile pe care le dădeau la iveală, ei se aflau în continuu război declarat cu ideea de muzică ușoară, chiar. Se constituia astfel, treptat, dovada, în plan muzical-artistic, în general, că tineretul nostru este de o complexitate de cele mai multe ori neluată în seamă de creatorii de muzică ușoară sau, în orice caz, nejudicată la justa ei valoare. Devenea din ce în ce mai evident că nu ne mai putem mulțumi cu eterne plimbări sub clar de „luna la Mamaia”, nici măcar „pe vale, pe Valea Prahovei”, unde „un cîntec a-nflorit”, fredonînd la nesfîrșit „se-re-na-da ti-ne-re-ții”, că nu ne mai întrebăm și alceva decît „cum e oare, cum e oare, cum arată dragostea?”, că, în concluzie, sintem ceva mai mult decît „patru rîndunici, două mari și două mici!”... Seriozitatea, amploarea și diversitatea fenomenului au fost probate în numeroase ocazii. Impactul cu publicul a fost extraordinar și muzica aceasta s-a dovedit deosebit de incitantă, stimulatorie pentru tinerii muzicieni și pentru alte mii și zeci de mii de tineri, care s-au hotărît să pună mina pe chitară și să cînte. O efervescență maximă s-a produs în domeniul creației, fiind concepute veritabile opere rock, ca și multe cîntece care s-au dovedit ulterior de o perenitate demnă de toată invidia; am fost, de asemenea, martorii unor evoluții interpretative notabile.

Dar toate acestea și multe altele nu s-au întimplat liniar, de la sine, au fost condiționate și determinate direct de un cadru social-economic și organizatoric. În primul rînd, privind retrospectiv, oricine își poate da seama că această perioadă deosebit de fertilă a muzicii pentru tineret s-a încadrat în cursul firesc al largilor preferențe revoluționare de după Congresul al IX-lea al P.C.R. Deschiderile și orientările oferite de directivele acestuia, precum și crearea unui sistem de îndrumare și organizare corespunzător au dat roade minunate. Este vorba despre Festivalul Național „Cîntarea României” și toată seria de manifestări subsumate acestuia.

Astfel, se poate afirma că momente cruciale în evoluția fenomenului muzicii tinere din punct de vedere cantitativ și calitativ, cit și al relației cu publicul le-au constituit primele festivaluri-concurs de profil, și anume: Festivalul „Club A” al formațiilor vocal-instrumentale, Festivalul „Primăvara baladelor”, consacrat folk-ului și Festivalul de jazz, organizat mai întii la Ploiești și apoi transferat și intrat în tradiție la Sibiu. Experiența frumoașă cîștigată cu aceste prilejuri a fost fructificată, realizîndu-se o mulțime de alte festivaluri, de mărime și importanță variabile, remarcîndu-se cele de la Costi-nești, Rm. Vilcea și Brașov.

Cu inerente fluctuații, progrese s-au înregistrat și în activitatea Radioteleviziunii, a „Electrecord”-ului și a discotecilor.

Motorul fundamental în sfera muzicii pentru tineret, cel mai important factor de progres și comunicare, de descoperire a talentelor și promovare a valorilor îl constituie însă manifestările de tip „cenaclu”, cum ar fi „Amfiteatrul artelor”, „Serbările Scintei tineretului” și, mai ales Cenaclul „Flacăra”, care rămîne de departe, numărul unu! În fapt, fără să ne ascundem după deget și fără falsă modestie, cam tot ce înseamnă valoare în acest domeniu a trecut, într-un fel sau altul, pe la „Flacăra”, începînd cu primele sedințe din strîmta încăpere pusă la dispoziție de Casa de cultură din Slătineanu, unde Adrian Păunescu propunea asistenței vizibile surprinse să-i asculte pe iluștrii necunoscuți (pe atunci): Doru Stănculescu, Tudor Gheorghie, Mircea Florian, Marcela Saftiuc, Mircea Vintilă, Dorin Liviu Zabaria... și pînă la grandioasele „întîmplări literar-artistice” de astăzi, care fac cele mai mari săli sau stadioane să devină neîncăpătoare pentru entuziasmul tineresc, patriotic și artistic al miilor și zecilor de mii de participanți! Am putea spune, fără nici o rezervă, că o asemenea efervescență, care să cumuleze sferile de creație, interpretare și receptare într-un singur tot indisolubil nu s-a mai întîlnit niciodată.

Vom vedea, în articolul viitor, ce se mai întimplă, concret, în cele trei direcții la care am convenit să ne raportăm: rock, jazz și folk.

PAUL NANCĂ ■

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚEVI!
Scînteia
Organ al Comitetului Central al P.M.R.
Anul XXXIV Nr. 6567
Marți 23 martie 1965
8 PAGINI — 30 BANI

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN

COMUNICAT

În ziua de 22 martie 1965 a avut loc ședința plenară a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

La propunerea Biroului Politic, plenara a ales în unanimitate în funcția de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român pe tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**.

În aceeași zi a avut loc ședința comună a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri ale Republicii Populare Română

REVOLUȚIONARUL

O revoluție în plină revoluție ai infăptuit,
ai coborît în stradă, în uzină, pe ogor
și ai vorbit despre om, dreptate, libertate,
despre demnul popor al românilor,
ai tunat împotriva dogmatismului, ai urei între semeni,
împotriva asuprii deghizate a omului și a popoarelor,
ai venit și ai vorbit patriei de azi, patriei de mâine
și atunci a coborît poporul în poiene, în văi, în hore,
pe bulevarde și în Piețele Republicii
și a început să intoneze melodia sufletului de neam:
„E scris pe tricolor Unire”.

Să ne întoarcem în timp, să ne-aducem aminte primăvara de-acum douăzeci de exemplar închinată României, poporului nostru. Avea să fie ales în fruntea partidului drumuri, un vizionar și un veritabil arhitect al grandioasei renașteri pe care Român tânăr și azi în tot ceea ce, cu o profundă clarviziune, întreprinde în numele țării și sășii a idealurilor dintotdeauna ale poporului nostru. Iată-l în mijlocul muncitorilor, iată-l pe meridianele lumii purtînd solia de pace a poporului român, afirmînd cu strălucire toate națiunile lumii. Iată-l întîmpinat pretutindeni cu căldură, cu dragoste și adînc de omenie. Prin osîrdia sa, prin grija sa neostenită, România, căreia îi este întîiul președinte, va rămîni perpetuă din clipa istorică de fericită inspirație cînd partidul a încredințat on-

O primăvară în vîrstă de 20 de ani

Devenită sintagmă definitorie pentru o perioadă de strălucită înflorire a societății românești, Epoca Nicolae Ceaușescu a însemnat și continuă să reprezinte o profundă schimbare revoluționară a tuturor domeniilor de activitate, cu rezultate excepționale în construcția economică și socială a patriei. Cu douăzeci de ani în urmă, România începea una din cele mai spectaculoase prefaceri consemnate în viața internațională. Gîndirea cutezătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, luciditatea științifică, dăruirea revoluționară — trăsături pe care întregul nostru popor le cunoaște și le admiră cu profund respect — și-au pus pe deplin amprenta pe lucrările Congresului al IX-lea, forumul comunist deschizător de drumuri, momentul care anunță începutul Epocii Nicolae Ceaușescu. Se împlinesc în curînd 20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea și este limpede pentru toată lumea că atunci întregul popor a fost chemat pe un drum lung și greu, dar plin de satisfacții. Și astfel în cele două decenii de istorie glorioasă trăite de poporul român, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, țara a traversat o perioadă de înflorire, perioadă ridicată la rangul de epocă datorită mărețelor împliniri, cele mai rodnice și mai luminoase din întreaga istorie milenară a poporului român.

În perioada de după 1965, economia românească a cunoscut ritmuri deosebit de înalte, printre cele mai înalte din lume. Venitul național a crescut în medie anuală cu 8,4 la sută, devansînd ritmul de 7,6% al produsului social, ceea ce demonstrează elocvent îmbunătățirea laturilor calitative ale activității economice. Industria s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de 10% și a fost amplificată dezvoltarea ramurilor și subramurilor de înaltă tehnicitate. În Epoca Nicolae Ceaușescu, România a devenit cunoscută pe piețele lumii ca una din marile producătoare de aparatură și utilaje de înaltă tehnicitate, cu un grad avansat de automatizare.

Dinamismul creșterii economice din perioada de după Congresul al IX-lea al partidului a asigurat condițiile necesare pentru ridicarea continuă a nivelului de trai și a calității vieții întregului popor. Retribuția medie netă a personalului muncitor a ajuns la 2925 lei, de trei ori mai mare decît în anul 1965. În Epoca Nicolae Ceaușescu, în România s-au dat în folosință peste trei milioane de noi locuințe, s-a dezvoltat continuu baza materială din domeniile învățămîntului, ocrotirii sănătății, artei și culturii.

Astăzi cetățenii României se bucură de un acces larg la dezbateră, elaborarea și înlăunțirea programelor de dezvoltare economică a țării, acest mare adevăr bazîndu-se pe o realitate definitorie pentru societatea noastră în Epoca Nicolae Ceaușescu: unitatea strînsă a poporului în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Perioada de istorie trăită de noi în cele două decenii, atît de strălucit marcată de activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a însemnat o revoluție în științele sociale, în abordarea istoriei neamului, fiind pentru prima dată cînd poporul român își redobîndește istoria sa adevărată. În Epoca Nicolae Ceaușescu omul a devenit cel mai de preț tezaur, valoarea supremă în societatea socialistă. Lui îi sînt dedicate toate mărețele înlăunțiri, lui îi sînt deschise larg porțile afirmării, ale potențialului de creație, ale valorilor spirituale. Epoca Nicolae Ceaușescu a însemnat pentru cultura românească o efervescență fără precedent, innobilată cu opere de valoare. Președintelui țării îi datorăm acest mobilizator festival de valori, Cîntarea României, după cum, tot gîndirii sale cutezătoare, poporul român îi datorează marile obiective economice, Canalul Dunăre-Marea Neagră, Transfăgărășanul. Metroul bucureștean, centrele civice din mai toate orașele țării, cele două mari uzine de lumină de la Porțile de Fier ca și celelalte construite pe toate apele țării și-n orașele cu resurse de energie.

Epoca Nicolae Ceaușescu a însemnat pentru țara noastră o adevărată ieșire în lume, o prietenie caldă și activă cu popoarele globului, o colaborare economică și culturală cu toți cei de bună credință care au găsit în poporul român un popor frate în aspirații spre viață mai bună și pace. Epoca Nicolae Ceaușescu înseamnă voința de pace a oamenilor acestor pămînturi, rostită răspicat de cel mai legitim reprezentant, formulată limpede și convingător la toate marile forumuri ale acestei epoci.

Epoca Nicolae Ceaușescu înseamnă pentru țările lumii prestigiul României ridicat la scară planetară și demnitatea românilor la ei acasă.

1965, C.A.P. Gheorghe Doja, Ialomița : moment inaugural pentru stilul de muncă pe care îl va promova conducătorul partidului nostru — un permanent dialog cu poporul

1984, Congresul al XIII-lea al P.C.R. : moment de deschidere spre al treilea deceniu al glorioasei Epoci Nicolae Ceaușescu

primăvara în care, în fruntea partidului, avea să fie ales cel a cărui viață a fost și este înăr bărbat, un tînăr revoluționar, cu o vastă și profundă experiență, un deschizător de trăiește și o împlinește începînd cu acea primăvară de neuitat. Tînărul bărbat de-atunci, nereu mai binele ei, era călît în focul aprigei bătălii revoluționare, era întruchiparea în locul țaranilor! Intr-un contact nemijlocit cu viața, cu istoria, cu prezentul, cu viitorul țării. vocația unui popor care dintotdeauna a militat pentru colaborare și bună înțelegere între cunoștință, ca un adevărat promotor al aceluia concept ce ne călăuzește astăzi pe toți: om urcă pe înalte culmi de civilizație și progres. Sub ochii noștri țara trăiește, iată, o primă-politic, revoluționarului și patriotului Nicolae Ceaușescu destinele sale și ale patriei.

atelier literar

G. Dumitrescu

Cristina Toma: E prea devreme ca să se poată spune că aveți sau nu talent. Textul trimis, deși relativ îngrijit, e încă plin de naivități și stângăcii. Multă nesiguranță, lipsă de cunoștințe și experiență, se vede și în ceea ce povestiți, în motivația psihologică a acțiunilor și relațiilor (mai ales ale celor maturi), în problemele de medicină, abordate cu multă neștiință și superficialitate ș.a.m.d. Proza se scrie la maturitate, după o anumită experiență de viață (ca să nu mai vorbim de experiența de carte, de cunoștințele obținute prin școală, prin lectură, etc.). Dedicăți-vă, deci, deocamdată, pregătirilor, studiului (sinteți la virsta cea mai propice în acest sens — o virstă, care, însă, atenție!, nu durează prea mult...). Exercițiile literare (necesare și ele pentru perfecționarea stilului, a mijloacelor de expresie) nu trebuie să vă răpească prea mult timp — scurte schițe, povestiri, mai ales despre intimități și situații trăite direct (în nici un caz romane, proze de mare întindere, piese de teatru, etc., pentru care nu sunteți încă pregătiți (nici nu puteți fi!) și care riscă un timp foarte prețios (și așa destul de limitat, după cum bine știți). Din când în când trimiteți-ne și nouă niște pagini din caietul dv. de încercări literare.

Oreste: Cite ceva, în „Corectură”, „Oglinda”. Dar trebuie să le dactilografiati.

L. Bengescu: S-ar putea să fie ceva; scrisul e destul de curat, cu oarecare îndemnare narativă, dar e încă prea devreme

pentru aprecieri și pronosticuri (v. și răspunsul pentru Cristina Toma).

R. Cirstea: Nu sint semne de creștere, cel puțin pe latura lirică. Textele de-acum sint mai mult dezbateri retoric-didactice, care se îndepărtează din ce în ce mai mult de mijloacele și freacățile poeziei. (Ceva în „Ipoteză”, „Criminalul”).

I. Tărină: Semne și perspective bune, pe care e cazul să le luați în serios. Retrimiteți-ne textele dactilografiate și indicați semnătura definitivă.

R. Alexe: Trebuie să lăsați clar scrisoarea și poeziile; plicul se poate murdări, se poate pierde, etc.

G. Ioniță: Cam naive și simpliste. Ceva mai bine, în „Menire”. (Intre timp, „Am să mă întorc” a și fost publicată).

Pygmalion: Ați ajuns la o mărunță strungărie de vorbe (mereu pe același repere și forme) care stinge, treptat, și freacățile poetice, și idealită, și jocul liber, fecund, al fanteziei, al inspirației. Trebuie să faceți toate eforturile pentru a ieși din această inerție comodă, care înseamnă moartea poeziei (faceți o pauză, citiți și luați aminte la marile drumuri și experiențe lirice de pe toate meridianele și mențineți vie vocația de veșnic explorator și experimentator a poetului adevărat). Nu prea avem ce menționa din manuscrise; parcă, mai bine în „Patimi”. „In timp ce”, „Luciditate” (lăsați, însă, foile întregi, nu le mai forțecați atita — are cine

s-o facă!).

L. Cesina: Citeva pagini demne de atenție: „Că sint fruct”, „Lecție”, „Virtutea”, „Gind”, „Orgoliu”. Va rugăm să le retrimiteți dactilografiate.

S. Pătrașcu: Sint niște pagini în afara criteriilor literare, niște tragice documente de viață, asupra cărora nu ne putem pronunța. Poate ne veți trimite și altceva.

Paul Lungu, I. Mirif, M. Nada, Rend, M. Toțan, C. Tristian, Ilie Ortansa, Andorkin, Ilermia Gh., P. Moiceanu, Rodica N., Alex. Munteanu, Manuela Neculai, D. Hăricu, Tr. Buruiană, Sorana Șerbănescu, I. Tudorache, O. Calomera, Victor Sitaru, P. Grădinaru, H. Roșu, Tănase Victor, Fl. Neacșu, I. Movilă, V. Petriuc, Cornel Cristea, G.M. Tacciu, V. Bitocla I. Predan, Radu N. Stanciu, N. Crimău, Cornel Stăngă, Cr. Coressi, V. Cionca, Izabela Tudor, Nelu Vlad, D. Perj, Mihai Enache, Al. Maier, Adelina Albu, V. Gorieuc, M. Nan, R. Klein, L.L. Loghin, V. Manolache, M. Nuror, D. Durău, N. Ciureș, C. Manciu, Teo Sandin, Al. Pal, Gb. Neagu, Matei Liviu, V. Pene, F. Solomeș (ceva, în „Flor”), Dan Cristian, Cr. Baghiu, D. Oculeanu, Elena Ioan, Plio, Aurora Răducu, R.A. Ilyes, Leo și Doru, S. Spulber, Marian Stoiian, Oana Aurel, Ch. N., Nuțica M., D. Brutaru, Tr. Mischie, Andrei Aldea, Sorin Călinescu, Alina Alexe, C. Calciu, M. Wilander, Vega, Donna Alba, G. Luigi, Daniela Pop, Iancu Alex.: Încercări de nivel modest.

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

SCUTUL DE ROUA

Flutură noaptea peste cartier
tulburind ca roșul coridei
țințari porniți la atoa
tomberoanele aruncă-n rafale resturile
zilei

spre hotarul cimpiei
din care blocurile mușcă precum apa
din mal

unde va se țese
căptușala asfaltului roasă
tiptil cum firul de iarbă
strecurat în tranșeu
întunericul plombează dantura
bulevardului vechi

somnul se freacă de timpla portarilor
precum pisicile de musafirii bătrinei
domnișoare

tîrziu incremenește unduitorul zid al
iederii

și peste groapa de gunoi a orașului
incet se-asează scutul de rouă.

LIVIU CAPȘA

IMPARȚIALĂ

A ieșit din schimb
zimbetul luminii
și noaptea
dă cu câtran
peste ultima urmă
de cer
gerul și-a instruit
aproape toate gârziile
și ca un miel
de lapte
nînsoarea
se tolanește identic
prin toate ogrăzile

EMIL ACHELĂRIȚEI

UN FEL DE ROMANȚĂ

Ții minte când eram pe bune
mincam bomboane cu alune
făceam rizind filosofie
și ne beam roua în ceainărie
erăi studentă la seral
lăiată-n scaldători de crin
aveai un trup fenomenal
nume sălbatic de latin
cînd vedeam filme de la șapte
îndrăgostit fără cusur
îți mingiam scaldat în noapte
siniu cu nasturi de velur
fumam exotice tutunuri
călătoream fără bileț
visam să ne iubim pe tunuri
cum ne-ndemnase un poet...

MARIUS DUMITRESCU

VIRGULA

m-a întrebat frunza
de ce plîng
eu plîngeam
ea cădea
m-a întrebat steaua
de ce plîng
eu plîngeam
ea se stîngea
m-a întrebat viața
de ce plîng
eu plîngeam
ea trecea
m-a întrebat lacrima
de ce plîng
eu plîngeam
ea plîngea

VIOLETA MIHALCEA

AU ZIS...

Au zis de fluturi
că sint o aproximație a aerului,
de lumină
că este impresia lăsată de o femeie
în pupilele unui inger,
au zis de noaptea
că este locul unde griul
sfîrșește cucerirea țării,
văzduhul o amintire
a unei iubiri pe care n-a cunoscut-o
nimeni

și de cite ori le-am spus
că nu-și vor epuiza inocența
așa cum pădurea nu poate schimba
ora la care privighetorile își iau cina.

V. PETRESCU MARGEAN

MĂ LEAGĂ DE-APUSENI...

Mă leagă de-Apuseni un fel de vrajă,
Acolo m-am născut și mă mai nasc,
De cînd ne știm ne-a fost tăcerea strajă
Și lacrimau cuvintele sub teacă.

Fără concediu mi-am știut părinții
Și pe părinții dinaintea lor,
Țărani contemporani ai suferinții
Din leagăn pînă dincolo de Dor.

Și-acolo sus pe Muntele Găina,
Lîngă răcoarea brazilor silhul,
Se-aud fecioare pregătindu-mi cina,
Eu, mire-al tuturor și-al nimănil.

O să mă duc la Tirgul din poveste
Copil descult prin rouă și prin stele,
Voi, Munților, să-mi dați măcar de
zestre

Pierduta zauă a prunciei mele.

Inmuguresc cuvintele sub coajă,
Tăcerile se frîng precum un vreas,
Mă leagă de-Apuseni un fel de vrajă,
Acolo m-am născut și mă mai nasc.

NICOLAE ARDELEANU

Mormîntul unui mormînt

(Urmare din pagina 9)

specte elegante prezintă Marzabotto ca pe un loc fericit de popas, unde se poate bea un minunat Chianti (de culoarea singelui) și unde se prepară o sută de rețete de minuni gastronomice. O fi! „Oamenii sintem...” ar fi spus criminalul, acceptînd cu ușoară spășenie că între '45 și '85 opiniunile lui: despre viață (bașca aceea despre moarte) au suferit oarecari schimbări. Dar oare ce-și zic morții? Zic ei (în ce limbă?) un blajin-confesiv „Morți sintem...”?

Maria noastră, Maria care-nu-poate-uita tresare la fiecare pas auzit pe scară, în blocul ei din Pitești. Așteaptă. Speră. Pentru ea războiul nu s-a încheiat. Ea n-a semnat nici un tratat de pace. La Potsdam și la Ialta Maria poate merge, dar numai cu O.N.T.-ul. Pentru ea piinea păcii nu e rotundă. Nu e întregă. Nu e nicicum. Pacea nu e întregă.

Așa gîndesc, desigur, cu exacerbată nereseemnare toți cei ce nu știu și nu vor să învețe să uite războiul. Fîindcă a-l uita ar însemna să-i acorde un cit de palid temei logic, creditîndu-i cancerigena concretete.

Amintește-ți! Își spune și ne spune femeia ce a mingiat obrazul dar mai ales oasele iubitului pe care nici n-a apucat să-l iubească așa cum ar fi vrut. Pămîntul, am văzut, știe să uite.

Asta e meseria lui...

Cînd poate, și poate, totdeauna, suprimă cimitirele, așezînd peste ele lespezi de griu. Și flori. Așa șterge el arhivele crimei. Așa ne îngăduie să mai putem dormi. Așa ne însuflă puterea de a trăi astfel încît fapta noastră să poată face din război un anacronism.

Pămîntul uită, așadar.

...Cîndva am văzut un film straniu. Zece bombardiere englezești echipate, în plus cu zece operatori de cinema și cu zece aparate de luat „vederi” au fost trimise (era în '45) asupra Hamburgului. S-a întors numai unul, cu numai pilotul viu. Operatorul murise filmînd. Developată, pelicula a fost montată de celebrul regizor american Whiller într-un înfricosător „jurnal” de front: blocuri „topite” de covoarele de bombe și vapoare zburînd, înainte de a se devălmăși cu arbori și cadavre și înainte de a se realcătu în turnuri de lavă și sînge; trenuri obliterînd guri de riu, poduri descompuse, cu fierării implantate grotesc în peșteri de granit. Viziune dantescă? În spectacolul oferit de Hamburg acela, Dante ar fi fost un duios An-

dersen. Zugravii de iaduri de la Voroneț, blajini născocitori de snoave... Nu credeam, văzînd peticula, că orașul pe care-l vedeam murînd ar mai fi putut cumva să fie reinălțat așa cum a fost, anulînd grozăviile cărora le devenisem spectatori. Mi se părea că e mai ușor să disloci, piatră cu piatră, piramida lui, Keops și s-o recompui cum va fi fost decît să reedifici Hamburgul.

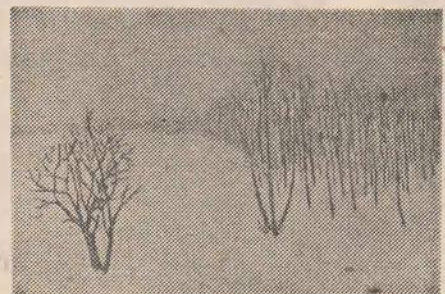
Spunîndu-i asta, acum cîțiva ani într-o cafenea mîuncheneză, unui neamț serafic și cu bărbuța blondă, cu doar o zi înainte de a vedea, pe viu, noul-vechi Hamburg, am primit o năucitoare provocare:

„Domnul meu, dacă domnia ta îmi aduce la întoarcerea, de la Hamburg un kil de ruine, eu îți plătesc în aur, contravaloarea.”

N-am făcut rămășagul cu Bărbuța Blondă.

L-aș fi pierdut.

(Vom vedea de ce, în numărul viitor...)

„Marchiza ieși la ora cinci”

(Urmare din pagina 9)

simbolic apare mai rar. Poetul își asumă funcțiile lui: scrie despre sine și descrie ce se petrece în afara scrisului. Iubirea, moartea, boala, spaimetele, fascinația modelelor și frica de modele... toate se concentrează în chiar actul de a scrie poemul. La nici un poet tînr n-am observat o mai mare și mai statornică obsesie a scriiturii în dubla ei accepție: retorică și existențială. Poemul se face (se scrie), poemul se și trăiește. Ioan Morar vrea să prîndă și să transcrie tocmai momentul acestei sincronizări. Ambiție pe care o au, de regulă, prozatorii experienți și ai autenticității. O anumită tehnică a jurnalului apare și în această Vară indiană în care poemul se confruntă mereu cu obiectul său multiplu: cu lucrurile și întîmplările din afară, dar și cu (sau mai ales cu) propria

neputință de a cuprinde și de a se structura. Aleg, aproape la întîmplare, un exemplu: Glasul care îmbătrînește. Ironie, puțină insolentă, disperare mascată de vorbe bine articulate, o propoziție tragică („moartea intră în memorie...”) și, la urmă, un poem care vorbește despre modul în care poemul își ratează tema: „Sint gata să scriu despre felurile în care / moartea intră în memorie / în vreme ce aștept glasul care va veni să-mi spună / „Mai bine declanșezi o / epidemie decît să scrii / exact acest poem, mai bine să se spargă bășicuțele / în care crezi că se adăpostește spaima în trup / decît să nu cînti despre iarna cu zăpadă carbonică / despre iarna cu un salon de reanimare. / Din cauza poeziei va crește pe inimă o pielită care o va năpădi, / care o va face un aparat de îmbătrînit / Sint gata să scriu despre felurile în care moartea / se cuibărește alene în memorie, / despre animalele pe care le naște oarbe, flămînde, în colțoanele cutării orașel decadente, / o iubito sint gata să scriu / despre imaginile care nu au nevoie de adevăr / pentru a exista în vreme ce după usă / se aude glasul care îmi strigă / „deși îți înghit în fiecare zi fotografia / tot nu te cunosc” / Moartea intră în memorie astfel: / se deschide ușa și în locul glasului / un firicel de sînge.”

S-ar zice, văzînd justificarea dată de Poet, că Naratorul (fratele său Cain — cum și zice într-un poem) nu-l lasă să-și ducă pînă la capăt confesiunea, și-i sabotează sistematic tema. O agresiune pe care Ioan Morar o suportă bine. Poemul se umple de fapte și, printre ele, vocea poetului se aude limpede. Retorica lui eretică este, totuși, o retorică: reușește să ordoneze vorbele sălbătice și să dea o coerență întîmplărilor care-i amenință spiritul. Așa încît mărturisirea din poemul final: „cînt într-o limbă de neînțeles, bat cu pumnii într-o toabă de piatră” — nu se adevărește. Limbajul are înțeles și sunetele disperării furiei, elegiei vin spre noi însoțite de gimnastica unui spirit suplu, ingenios, penetrant. Unele versuri au o remarcabilă forță de provocare (în sens liric) și plac prin amestecul de insolentă tinerească și plăcere de a răsturna retorica obișnuită: „Uneori sint atît de liber încît mi-aș impușca mina / cu care scriu”; „mîncîunile frumoase și insomnia vor continua / să-i lustruiescă manșetele” (celui înțelept); „Fiecare întrebare moare de propriul său ferăstrău”; „Victima celui mai umil dintre atentate: îmbătrînirea...”

N-am înțeles prea bine parabola care se ascunde în Vară indiană („cortul iubirii”, fuga de trib și hotărîrea de a cînta, pînă vor singera, cuvintele tribului, iubiri năprasnice în decorul vechii poezii pastorale) și poate că nici nu există una. Sint

limpezi, accesibile și, uneori, foarte sugestive simbolurile ascunse în țesătura fină a textelor lui Ioan Morar. Un poem (Lupta lui Eu cu Tu) care, după gustul meu, este cel mai frumos din volum, le cuprinde pe toate. Livrescul, bucuria de a fantaza, jocurile minții agere, reveriile erosului cad aici copleșite de un simț elegant mai puternic și de o neliniște ce vine din adîncurile existenței. Poemul gîndit în modul lui Nichita Stănescu (lupta eu sinele), adună temele poeziei tinere și dă o mare pregnantă limbajului ei ostil caligrafiei tradiționale: „Doar singurătatea mai roade în noi, ca o cîrțită care a înghitit / kilometri de pămînt pînă să se inece în ocean. / Cote mari la bursele sacrificiului: numai pentru șalul tău au murit / mii de viermi de mătase, Maria, numai pentru tine am inventat o limbă, / moartă acum, am scris un vers luminos ca un pumn de licurici. / Am în tolbă harta vinătorii, două trei fructe sălbatice, un drapel. / Afară mă așteaptă calul și armele, vîntul sărat care-mi va închide gura, / pilpiala plîpîndă a numelui Ariel. / Citeva versuri ca o transpirație rece, ca o furnicătură. Nimic mai mult / Stau într-o cameră de beton și mașina de scris îmi frînge degetele. / Rostogolesc printre versuri imaginile jilave ale unei foste iubiri, / zvicnetele prea repezi cu care inima își devorează cota de energie, / nervii arzînd ca o flacără de acetilenă. Niciodată nebuna n-a mîncat / o piine mai albă (e și ea o femeie necăjită) / Lupul să lasă afară! Mama lui a alăptat un imperiu. / Mă gîndesc la tine cu o spaimă ecologică așa cum știu că mai sint în toată lumea / doar treizeci de condori californieni. Mă gîndesc la tine ca la o specie dispărută. / Maria, chiar acum cînd simt mîinile tale cum îmi umbă prin păr: reci. / E și poemul acesta un fel de spital al cancerosilor. Intreține speranța. / Eu plec. Rămîne o fotografie în care îmi cresc întruna / părul și unghiele.”

Mi-ar fi plăcut să comentez și un poem, mai livresc, cu un titlu pe care tematistii, semioticienii, naratologii l-au folosit de multe ori: Marchiza ieși la ora cînel. Ioan Morar scrie, pornînd de la el, un poem textualist, savant și jucăus, cu o sugestie finală (de ordin existențial) care înlătură ideea de demonstrație fastidioasă. Cum n-am timp și spațiu, mă mulțumesc să-l semnalez. Ioan Morar îmi pare unul dintre poetii cei mai promițători ai generației '80. Dacă l-am căuta nu un model (el avînd frică de modele), ci un corespondent în poezia altor generații, aș zice că Ioan Morar este un Mișea Dinulescu al poeziei ironice și livresce.

Poezia „Revoluționarul” din paginile 12—13 aparține poetului Sandu Stelian

Crezul unui scriitor exprimat in ultimul sau interviu

„Intotdeauna am vrut să scriu despre lucruri fundamentale”

— Sorin Titel, ar mai fi de adăugat amintiri ale copilăriei dumneavoastră legate indisolubil de meleagurile bănațene?

— Amintirile mele sînt în general prinse în patru dintre cărțile pe care le-am scris pînă acum, dar mi-am dat seama că am epuizat această sursă, de aceea în romanul la care lucrez acum evaduez din lumea copilăriei; pentru prima dată recurg la amintirile legate de anii tineretii, de anii studentiei mele, am sentimentul că pot, în sfîrșit, să vorbesc despre prima mea tinerețe față de care am avut, pînă nu de mult, o mare reticență, poate fiindcă tinerețea se afla prea aproape și nu aveam încă sentimentul unei suficiente depărtări. Abia acum am senzația că pot să-mi privesc din afară tinerețea, cu nostalgia, dar și cu ironie, cu intristare, dar și cu afecțiune. M-am simțit foarte bogat cînd am început să scriu această carte și cum m-aș fi aflat în fața unui sac plin, fiindcă celălalt sac l-am simțit, pe moment, golit. Probabil că, totuși, voi mai reveni pentru că întotdeauna copilăria este un spațiu, un teritoriu inepuizabil și îmi revin mereu aceste cuvinte ale lui Saint-Exupéry „De unde venim? Noi toți venim din copilăria noastră”. Probabil că așa este.

— „Dar cit adevăr se află, oare, în toate aceste amintiri smulse necrutătorului timp?” — se întreabă un personaj din „Clipa cea repede”. Vă întreb și eu. Mai concret: mă gândesc, acum, la casa aceea stranie a mătușii Veturia și a unchiului Rubin din „Clipa cea repede” la tulburătoarea ei decădere...

— Casa aceea a existat, ea aparține memoriei mele. Mătușa pe care o numesc Veturia, firește, altfel se numea, avea un anume gust, aduna obiecte „frumoase” atît și așa cum simțea ea frumosul, mă lua cumva ca partizan al iubirii ei pentru frumos, se apăra prin mine, copil, de toți cei ce o acuzau că exagerază în dorința de a aduna bibelouri, obiecte de artă și îmi spunea „Tu poți să mă înțelegi”. E foarte curios că am putut scrie despre toate acestea numai cînd le-am rupt din contextul real, cînd am simțit că ele nu mai aparțin cu totul realității, ci devin o creație a fanteziei mele. Ruptura de propria ta biografie este necesară nu ca să faci memorialistică, ci să faci literatură. Uitați, chiar

acum recitesc în căutarea timpului pierdut, unde sentimentul vieții trăite este extraordinar și poate nici un scriitor, dintre cei foarte mari, nu mi-l dă în aceeași măsură. Este viața trăită dar, după ce am citit o biografie foarte bună a unui autor englez despre viața lui Proust, mi-am dat seama că hotarul vieții trăite este încălcat și încărcat de ficțiune. Numai în acest joc de amintire și fantezie stă pînă la urmă secretul unei cărți și al literaturii întregi.

— Ce legătură există între amintirile dumneavoastră și amintirile celor doi Marcu din „Femeie, iată fiul tău”?

— Vedeți acești doi Marcu ar trebui să fie, după cum am voit, eu să-i creez, niște personaje cumva misterioase. Livius Ciocărlie îmi imputa că vorbesc prea puțin despre ei. Nu e așa. Ca prieten și critic, ca foarte bun cititor al cărților mele, Livius nu mi-a deslușit îndeajuns intențiile în legătură cu acest roman. Personajele acestea trebuie să se afle nu în prim plan, în prim plan se află cei care trăiesc viața, mamele care au o biografie; cei doi Marcu sînt oameni care nu au trăit de fapt. Nici nu am vrut să dau prea multe date din biografia lor, am vrut și vreau să rămînă mai mult niște umbre, niște contururi, decît niște ființe în carne și oase. Dacă-i făceam mai concreți, mai realist să zicem, dacă-i aduceam în prim plan, aș fi sacrificat acel „mister” la care țin și pe care trebuie să-l păstrez. Ei au un secret pe care nu mi l-au spus nici mie și nu l-au spus nici cititorilor. Dacă aș continua, în altă carte, cu aceleași personaje probabil că acest secret s-ar afla. Deocamdată el rămîne ne-spūs, ei duc cu ei taina ființei lor.

— Imi amintesc de o remarcă a Magdalenei Popescu din „Slavici” asupra absenței unui mit al iubirii și implicit al femeii în literatura română, datorită lipsei cultului madonei. Se poate vorbi despre un cult al femeii, al mamei, în „Femeie, iată fiul tău”?

— Cred că da. Femeia cu pruncul, așa cum apare în vechea noastră iconografie și în marea pictură a lumii este una din temele fundamentale ale artei. Am avut tot timpul în față imaginea mamei cu pruncul și acest lucru apare și explicit în cartea mea: iubirea mamei pentru fiul nefericit, femeia neputincioasă care participă la suferințele fiului fără să-l poată ajuta. Această temă ce m-a tulburat adînc, o temă literară și nu religioasă, a zbuciumului matern, a suferinței umane, este una fundamentală, zic eu, pentru orice scriitor. Cred că scena esențială a romanului „Femeie, iată fiul tău” este aceea în care mama și nepotul merg spre Seghedin și nepotul are o revelație: el spune „Nimeni nu este vinovat”, adică nici tu că ai adus pe lume un fiu nefericit, nici el că este așa fără să existe o cauză concretă. Aceasta este cheia cărții. Revenind la acea „taină” a personajului, am dorit ca singurătatea, suferința lui să rămînă oarecum metafizice: nu fiindcă frații lui nu l-au iubit în tinerețe, el cunoaște căldura umană, există acel ofițer care ține la el, și totuși nefericirea lui e perpetuă. El nu este vinovat, „nimeni nu este vinovat”.

— Cum v-ați oprit la acest titlu, „Femeie, iată fiul tău”?

— Eram cu cartea aproape terminată, încă nu mă hotărîsem asupra titlului, aveam cîteva variante care nu-mi conveneau. S-a întimplat că ascultam cvarțetele lui Haydn, acelea despre care Heidegger susține că au fost punctul de pornire pentru întreaga lui creație filozofică, cvarțetele intitulată *Ultimele cu-*

vinte. Unul dintre ele mi-a plăcut în mod deosebit, mi s-a părut că exprimă acea tristețe metafizică pe care eu aș fi dorit s-o redau în roman. Uitîndu-mă pe disc, am citit *Femeie, iată fiul tău*.

— Cărțile dumneavoastră, cîteva chiar dedicate mamei, sînt marcate de un profund sentiment filial...

— Intotdeauna am vrut să scriu despre lucruri fundamentale. Am oroare față de literatura pur conjuncturală care vorbește despre lucruri trecătoare. Or, sentimentul matern și cel filial nu sînt printre cele trecătoare, ci fac parte dintre acele probleme majore care stau la îndemîna oricărui scriitor. Am în minte discursul lui Faulkner cînd a luat Premiul Nobel și sfatul pe care-l dădea el atunci tinerilor scriitori: să scrie despre lucrurile fundamentale, eterne, despre marile teme ale omînității, numai astfel literatura lor va avea șansa (sigur, depinde și de talent) de a nu aparține doar unui anumit moment, pentru ca apoi să fie uitată. Există cărți ce au avut un mare ecou în epocă și pe care azi nu le mai citește nimeni. Acum douăzeci de ani citeam un roman, *Bătălie în mers...*

— Nu am auzit de el...

— Vă cred. Pe atunci, cartea aceasta părea foarte curajoasă, azi e însă uitată, fiindcă nu dispunea de forța pe care o au marile cărți de a rămîne vii peste timp. Pe mine m-a obsedat această temă ce privește sentimentul matern și filial, și tot ce voi spune în legătură cu obsesiile mele ar putea prelua cuvintele lui Ernesto Sabato dintr-un text, *Ingerul tenebrelor*, pe care l-am tradus pentru „România literară”. Textul m-a fascinat pur și simplu, subscris la fiecare rînd și mai ales la ideea că un scriitor nu trebuie să scrie decît despre ceea ce îl preocupă. Ori de cîte ori am scris despre lucruri care mă interesau mai puțin, mi-au ieșit pagini neconvingătoare, deși atunci nu-mi dădeam seama. S-a dovedit cu timpul că acele pagini reprezentau puncte fragile în cărțile mele.

— De ce un scriitor tratează, totuși, și lucruri care îl preocupă mai puțin?

— Sînt momente cînd scriitorul alunecă într-o temă, într-o zonă care nu este proprie și nici favorabilă scrisului său.

— Adică încearcă, se încearcă?

— Așa cum spuneți. Se pune la încercare. Există dorința, curiozitatea de a forța uși închise, ca în poveste, uși interzise, la care nu poate avea acces fiindcă el este altfel alcătuit. Orice scriitor își are ușile lui și cheile lui, adică niște căi proprii în cunoașterea vieții și, totodată, în metamorfozarea experienței, gîndului și sentimentelor, în literatură. Eu văd scriitorul ca pe un posesor de capitală lăuntrică și dacă are acest privilegiu, atunci de acesta trebuie să se ocupe și să-l sondeze pînă la capăt. Literatura vine din interior și orice sfat, orice sugestie din afară nu ajută rămînînd cumva discutabil. Sînt convins că Gogol, cînd a scris *Revizorul*, nu a primit de la Pușkin un subiect pe care l-a dezvoltat, ci sugestia lui Pușkin s-a întîlnit, printr-o fericită coincidență (sau intuiție) cu o obsesie marcantă gogoliană. Altfel nu s-ar fi născut *Opera*. El ar fi rămas o compoziție oarecare pe temă dată.

— Prozatorul Sorin Titel a avut ceva de primit de la critici și critică literară?

— Florin Mugur m-a intuit foarte bine într-un portret pe care l-a publicat în „Flacăra”; scria că sînt încăpăținat, și chiar sînt, îmi urmez drumul cu un fel de inverșunare fără să ascult de vreun comandament imediat, scriu numai despre ceea ce mă preocupă, despre ce simt că trebuie să scriu. Tot timpul sînt, însă, atent la opinia critică. Înainte de a merge la tipar, cărțile mele au fost citite de Livius Ciocărlie, de cele mai multe ori l-am urmat sfaturile. Știu că la *Pasărea și umbra* am scos cincizeci de pagini fiindcă îmi spunea Livius că nu intră în structura cărții și avea dreptate. Dar tot atunci m-am opus să scot un capitol și, după ce a apărut cartea, Livius Ciocărlie mi-a dat dreptate. Sau să spun cit de

importantă a fost în întreaga mea formare, prietenia cu Lucian Raicu, Valeriu Cristea, Eugen Simion, discuțiile pînă în zori cu Gabriel Dimisianu. Toate dialogurile noastre despre cărți, literatură, viață, au contribuit la formarea mea, m-au ajutat să-mi determin mai clar locul. Uneori ei aveau obiecții la ceea ce scriam, aprecierile lor m-au tulburat și nu o dată mi-am dat seama că trebuie să refac totul. Valeriu Cristea avea obiecții la *Pasărea și umbra* și am înțeles că exista în roman o înclinație spre excentricitate, spre pitoresc, spre frapant. În *Clipa cea repede* și în *Femeie, iată fiul tău* am căutat să curăț textul de astfel de episoade... M-ați întrebat despre critică și eu vă vorbesc despre prieteni... De fapt, în prietenii mele cred că există o influență reciprocă. Poate și eu am contribuit cu ceva la gîndurile acestor critici și prieteni, la modul lor de a privi literatura. Ne leagă, oricum, un cult pentru carte și devotamentul pentru adevăratele valori ale literaturii române.

— În „România literară” apar cronici semnate de dumneavoastră. Subînțelegînd obligațiile redacționale, ce altceva vă îndeamnă spre critica literară?

— Critică, numai printr-un accident am făcut. Nu cred că am vocație de critic. Eseurile, în afara prozei, mă exprimă mai bine. Tocmai îmi va apare un volum de eseuri în care se va vedea că atunci cînd este vorba despre cărți cum ar fi romanul lui Malcolm Lowry, literatura lui Cehov, a lui Melville, a scriitorilor nordici, sînt mult mai acasă decît cînd fac comentariu critic curent. Probabil că voi renunța, nu am vocație de critic.

— Ce vă lipsește pentru asta?

— Vedeți, există și handicapul de a fi și prozator. E foarte greu să fii obiectiv și, cum se spune, „necrutător” cu acela care scriu. Mai întîi, fiindcă știu cit de greu se scrie o carte și, deci, nu-mi vine ușor să desființez munca unor ani în cîteva cuvinte. Apoi din cauza acelor „obsesii” despre care vorbeam, care pot întuneca oglinda obiectivității și de aceea mi-e teamă că pot fi nedrept în calitate de cititor și critic al contemporanilor mei.

— Știu că ați fost la Paris. Mai este Parisul capitala lumii pentru artiști?

— Este orașul de care te poți îndrăgosti. Am fost la New York, un oraș impresionant, o metropolă care concentrează, într-un fel, toată splendoarea acestui secol, și totuși, orașul de care te poți îndrăgosti ca de o femeie este Parisul. Sînt atît de fermecat de el încît numai amintirea unei stații de metrou stîrnete în mine valuri de nostalgie. Am stat cu totul cam jumătate de an și niciodată n-am fost atît de fericit ca atunci cînd am plecat prima oară la Paris, deși mai călătorisem, eu sînt prin vocație un călător, sînt născut într-o zodie de călători...

— Imi vorbiți acum despre acel neasemuit „acasă”, poate despre Banat, poate despre Timișoara...

— Lucru curios, ori de cîte ori mă întorc la Timișoara, sînt cuprins de un foarte amestecat sentiment de bucurie și de tristețe. Cred că niciodată n-am fost mai fericit și în același timp mai nefericit decît în anii aceia. Mă leagă de Timișoara în primul rînd prietenia celor care m-au primit atunci cu brațele deschise: Anghel Dumbrăveanu și Nicolae Ciobanu m-au primit în casele lor pînă am primit locuință. Apoi sînt prietenii cu Serban Foartă și Crisă Dascălu, cu Vasile Crețu și Cornel Ungureanu, cu I.D. Teodorescu și Ciprian Radovan, prietenia mult mai veche cu Livius Ciocărlie, încă din facultate, și prietenii mai noi cu tineri în al căror viitor literar cred, Vasile Popovici, Daniel Vighi, Viorel Marineasa, Mircea Mihaies... Anii petrecuți la Timișoara sînt anii mei cei mai densi.

septembrie 1984

BRINDUȘA ARMANCA ■

Mărturii despre dirijori români

A apărut recent, în Editura Muzicală, o carte despre muzică pasionantă, care se citește, cum se spune, „cu sufletul la gură”. De ce? Pentru că reconstituie o întreagă epocă din dezvoltarea culturii muzicale românești prin intermediul portretizării unora din figurile de seamă ale artei noastre interpretative din vremea respectivă. Chipurile unor dirijori de notorietate sînt creionate de dialogul însușit al unuia din cei mai prețioși martori ai acelor „Sase decenii pe estrada Ateneului” — violistul și profesorul Alexandru Rădulescu — iscodit și sfîrșit de verva și spiritul ascuțit ale unui talentat publicist muzical, Iosif Sava. Astăzi octogenar, Alexandru Rădulescu, care și-a păstrat intacte tinerețea sufletească, pasiunea pentru muzică și interesul pentru tot ce este cu adevărat nobil și vital în arta slujită o viață întreagă, a fost partenerul prețuit al lui George Enescu în cadrul faimoasei formații de cvartet de coarde care a parcurs în fața melomanilor români un imens teritoriu al literaturii de gen național și universale: un solist care și-a dăruit talentul și puterea de

muncă multor pagini definitorii ale creației instrumentale naționale — rămîne o pagină de antologie înregistrarea pe disc a cunoscutului *Konzerstück* de George Enescu, violistul fiind însoțit la pian de compozitorul însuși; și — mai presus de toate — pe lîngă că a format ca profesor generații întregi de instrumentiști la Conservatorul bucureștean s-a afirmat (calitate ce deosebire revelatorie pentru subiectul abordat acum) ca un „stil” al celor mai importante orchestre românești și în primul rînd al Filarmonicii din capitală. A avut deci prilejul, ca puțini din cei aflați în împrejurări similare și care se pot împărtăși astăzi iubitorilor de artă, să cunoască dinăuntru colaborarea marilor dirijori români din trecut — sau, în cazul ultimului din serie, chiar de astăzi — (Perlea, Jora, Silvestri, Georgescu, Rogalski, Alessandrescu, Ciolan, Celibidache) cu ansamblurile călăuzite în căutarea comună a adevărului interior cuprins de ilustrele texte clasice și contemporane și să ne restituie realitatea relevantă doar de acel laborator de lucru al migăloaselor repetiții unde se slăvește spre perfecțiune trupul sonor dezvoltat în vîltoarea concertelor publice. Rezultatele dialogului între critic și interpret este o imagine extrem de vie a personalității dirijorilor evocați și fără îndoială o înfățișare a acțiunii lor muzicale și educative susceptibilă să inflăcăreze

imaginația tinerilor iubitori ai artei ce nu au avut privilegiul de a se afla direct sub înfrîngerea acestor stăpînituri ai sunetelor. Dar cartea sa este destinată și (sau cu precădere) aceluia care au trăit și ei măcar o parte dintre evenimentele evocate, deci care au fost, e adevărat din sală și nu de pe podium, părtașii multora dintre seriile de muzică rechemate la viață de volumul actual. Acestora, printre care se numără și semnatul rîndurilor de față, cuvintele profesorului Rădulescu le pot întregi imaginile întipărite. Se poate spune că noua carte despre dirijori luminează autenticitatea artistică la flacăra celei etice și că subliniază însemnătatea primordială a unei atitudini de demnitate și respect pentru cei din jur, de onestitate consecventă și rigoare sufletească — comandamente de care nu sînt scutiți (sau mai cu seamă) marii artiști. Din acest punct de vedere, cartea rețușează cumva unele din fotografiile devenite familiare. Se simte, de pildă, afecțiunea îndreptățită a lui Alexandru Rădulescu pentru Ionel Perlea și unul din meritele dominante ale volumului este că ni-l apropie dintr-o dată considerabil pe acest important muzician român și dezvoltă resorturile dragostei lui fierbînt pentru țară și realitatea muzicală românească pe care vizita în patrie, cu puțin timp înainte de sfîrșitul vieții, a cristalizat-o în

chip atît de mișcător și hotărîtor. Pe de altă parte, chipul lui Theodor Rogalski apare și el mai pregnant și mai însemnat, dat fiind că în timpul vieții discreția și umanitatea generoasă ale acestui maestru au putut face pe unii să-i subestimeze adîncimile de simțire și contribuția esențială la plămădirea noii muzici românești; rîndurile respective ne incită să așteptăm, în actuala acțiune de revigorare a patrimoniului trecutului nostru muzical, o prezentă mai frecventă a compozitorului Rogalski în viața de concert. Desigur, Alexandru Rădulescu este aspru — însă drept — și unii dintre dirijorii care au captivat fără putință de împotrivire publicul își văd astăzi dezvoltate fără menajamente și unele slăbiciuni ale ființei lor morale. S-ar putea ca dușoia noastră să fie cîteodată clătinată din dulceața amintirilor ei — însă necesitatea, reîșițată la fiecare pagină a volumului, ca împlinirile artistice să fie dublate de un fond uman corespunzător se desprinde drept un comandament imperios. Obiectivitatea ne determină să adăugăm că niciodată Alexandru Rădulescu nu subestimează meritele celor pe care îi critică, în perspectiva vremii, însă ajunge la concluzia (și cine i s-ar putea opune?) că talentul, pentru a-și exercita acțiunea benefică, se cere dublat și de însușirile de caracter corespunzătoare.

ALFRED HOFFMAN ■

Un muzeu in labirint

Sfinxul din Delft

Vermeer: „Atelierul”

Un artist atît de misterios ca Vermeer nu se putea reprezenta decît astfel: întors cu spatele. Nu ne îngăduie să-i vedem chipul. Ne interzice să ne apropiem de el. Singura favoare pe care ne-o face e de a ne lăsa să-i contemplăm universul în timp ce, cu spatele la ușă, pictează.

Deajuns, totuși, ca să-și pună „vizitatorii” în derută. În întuneric poți să aprinzi o luminare, care să-ți dezvăluie lucrurile ascunse. Dar ce să faci în plină lumină, cînd totul este vizibil și, poate de aceea, totul este ascuns?

Privind „Atelierul” în care pictează Vermeer am, deodată, senzația stranie că am săvîrșit o indiscreție. Am pătruns, parcă, nepoftit într-un spațiu intim, rezervat, și mă opresc incurcat. Ce să fac acum? Să mă retrag? Oare pictorul n-a auzit că s-a deschis ușa atelierului și că un străin îl privește? Poate vrea să isprăvească detaliul la care lucrează înainte de a întoarce capul. Apoi... Dar tăcerea se prelungește și nu se întîmplă nimic. Pictorul e tot cu spatele, concentrat în continuare asupra tabloului aflat pe șevalet. Nu se sinchisește de oaspeți, ori e prea cufundat în lucrul său. Tușesc. Nu reușesc însă decît să-mi sporesc jena și să tresar. Ce se va întîmpla acum? Poate va pufni în rîs. Sau se va încrunta, ridicîndu-se de pe scaunul fără spătar: „Pe mine mă căutați?”. „Da, domnule Vermeer”. „De ce? Vreți să cumpărați un tablou? N-am nimic de vînzare. Eu lucrez încet. Un tablou pe an. Cel mult două. Ați nimerit prost. Căutați alții, mai productivi, mai grăbiți”. „Nu, domnule Vermeer, n-am venit să cumpăr. Nici n-am bani, dealfel. Pur și simplu mă intrigă enigma dumneavoastră și credem că...” Nu, nu se întîmplă nimic. Omul care stă cu spatele nu se clintește de pe scaunul său. Așa că trebuie să mă mulțumesc cu ceea ce văd. După o vreme, curios, încep să fac inventarul încăperii... Pe zidul din față, de dincolo de șevalet, e desfășurată o hartă mare, care nu-mi dau seama ce reprezintă. Nu reușesc să citesc de la distanță nici inscripția în latină. Ea începe așa: „Nova XVIII...” după care urmează mai multe cuvinte acoperite de candelabru aurii atîrnat de tavan și abia la sfîrșit mai reușesc să silabisesc cuvîntul „descriptio”. Nu mă miră totuși să văd această hartă aici. Lui Vermeer i-a plăcut totdeauna să așeze hărți pe pereții interioarelor din tablourile sale... interioare închise, liniștite, strîmte, în care o hartă a unor țări îndepărtate spinzurată pe perete, o fereastră întredeschisă sînt suficiente însă pentru a aduce înfîntul să locuiască în ele... Tavanul e alcătuit din grinzii solide de lemn. O perdea mare, de stofă grea, pe jumătate trasă, ascunde partea din stînga a atelierului spre care se îndreaptă, cu ochii în pămînt, o femeie ce duce în brațe o carte. Pe jos e mozaic: pătrate albe și negre. O masă cu o carte deschisă și cu câteva țesături scumpe aruncate pe ea, un scaun tapitat cu piele și cu fînte galbene, care sprijină perdeaua trasă, în stînga mea, și altul identic dincolo de șevalet, sprijinit de zid, sub hartă, e tot mobilierul... Cu asta am terminat și inventarul. Ce mai pot să fac? Fără voie, privirea se fixează din nou asupra omului cu bereta pe cap, cu ciorapi roșii, care pictează, absorbit de lucrul său, cu spatele la cei ce-l privesc. E un autportret fără chip. Aproape ostentativ, aș zice dacă el n-ar fi atît de potrivit pentru un artist ignorat de istoriografia secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea, pe care abia secolul al XIX-lea l-a redescoperit și l-a numit „sfinxul din Delft”, punîndu-l alături de Rembrandt... un artist secret, care și-a cizelat îndelung tablourile, fără grabă, ducînd o viață învăluită ea însăși în liniștea și enigma interioarelor sale, departe de orice zarvă... Se știu extrem de puține lucruri despre el. S-a născut, a pictat, a murit. Cam atît. Restul sînt amănunte. A lăsat mai puțin de patruzeci de tablouri după douăzeci de ani de muncă în care, cu minuție de orfevr, a pictat parcă mereu aceeași încăpere, aceeași femeie, aceeași liniște, aceeași enigmă... Căci Vermeer devine misterios prin precizie și lumină. În interioarele lui totul e clar, liniștit și tainic; nimeni nu se grăbește și nimeni n-are nimic de spus. Cîte o femeie singuratică scrie un răvaș de dragoste, citește ceva sau probează un colier. Orice zgomot ar suna străin, vulgar, ar murdări liniștea, curată și mobilele, fără nici un fir de praf în ea. Poate că nici timpul n-a pătruns vreodată în aceste interioare, oarecum impersonale, în care amintirile și speranțele se convertesc la o imobilitate tăcută și luminosă... Ce scandal să tropăi într-o asemenea încăpere! La acest simplu gînd încremenesc. Noroc că natura mi-a dat, poate chiar în exces, simțul ridicolului. Imi revin și rîd. În definitiv, nu sînt decît în fața unui tablou! Ce copilărie să cred că... Totuși, ei da, am senzația indiscreției în continuare, de ce n-aș recunoaște? De vină e, cu siguranță, muzica aurie care plutește între pereții „Atelierului” și pe care nu știu cum să mi-o explic. Mă întreb dacă e vreo fereastră deschisă dincolo de perdea, de unde ar putea să provină lumina. Candelabru e stîns, nu e de la el. Intimitatea aceasta politicoasă, dar rezervată, refuzînd să se deschidă spre alții mă intimidă deosebit în cele din urmă, încît uit din nou să fiu un privitor detașat. Imi lasă imaginația să lucreze. Mă retrag în vîrfurile picioarelor și cînd ajung pe scară o iau la fugă. Mă tem că nu cumva pictorul să se întoarcă, să mă strige, să mă cheme înapoi. Vraia imobilitate și tăcută a universului său s-ar rupe atunci. Un sfinx care vorbește, ce poate fi mai prozaic și mai mut? Sfinxii sînt elocvenți numai cînd vorbește. Dacă apelează la cuvînt... Fug, încă, pe una din străzile Delftului, fericit că nu aud pe nimeni strigîndu-mă, chemîndu-mă înapoi, în timp ce mă pregătesc să pun albumul la loc în bibliotecă; abia apoi mă gîndesc cu tristete la tîrnia (sau privilegiul?) de a fi atît de liniștit ca Vermeer.

OCTAVIAN PALER ■

CENTENAR LIVIU REBREANU

merinde pentru calvarul gloriei

Evocare cu Tiberiu Rebreanu

6. Primele încercări literare

6. Livia Rebreanu înființase la Năsăud o grupare a fetelor, cu caracter irendentist, iar la Budapesta, pe lângă activitatea literară, desfășura paralel, în cadrul Societății studențești „Petru Maior”, o activitate cvasipolitică. Acolo s-a cunoscut cu poetul Ovidiu Hulea, împreună cu care s-a întîlnit pentru prima dată în coloanele revistei „Cosinziana”, în 1913. Poezia ambilor poeți descria stările de spirit din Ardeal ale luptătorilor sub steag străin.

S-au căsătorit la Beclean. În august 1918, și-au editat volumele de poezii doi ani mai apoi, poeziile apreciate de Nicolae Iorga și Vasile Goldis, care, la data de 10 mai 1929, îi scria:

Scumpă doamnă,

După cel al bunului meu amic Ovidiu, primul acum darul prea frumos al dumentale, cărticică cu florile sufletului, pe care ti l-a dat Dumnezeu atît de gingaș, atît de curat și nobil. Vă mulțumesc. Aceste două broșuri ce am primit una după alta m-au înduioșat adînc. Mi-am adus aminte de zilele trecute, parcă sînt acum o mie de ani, cînd vă aveam alături pe amîndoi, la gazeta noastră „Românul” din Arad, care era drapelul și fanfara luptei celei mari pentru mîntuirea neamului. Mi-am adus aminte azi, tocmai în ziua, pe care cei puternici ai vremilor de acum au ales-o, ca să se preamărească pe dinșii, slăvind, chipurile, ziua de 1 decembrie din 1918, a cărei decadă a trecut în 1 decembrie 1928. N-au lăsat ca s-o slăvească lumea atunci cînd trebuia, ca să nu piardă ocazia afișării proprii. S-a stîns idealul, acum trăim viața muștelor. Cu sărutări de mîini, vă rog să primiți asigurarea celor mai distinse considerațiuni ce vă păstrează al dv., cu adîncă recunoștință, devotament, stimător, V. Goldis”.

— Să revenim la calvarul lui Liviu Rebreanu...

...care, la trei zile după arestarea din 15 februarie 1910, zi coincinzînd cu mutarea familiei Rebreanu din satul Prislop la Năsăud, a fost depus în Penitenciarul Văcărești.

Deși întemnițat, și-a creat ocazii spre a-și putea trimite articolele celor două reviste literare și cotidiului „Ordinea”.

Politiail Găvriliuții i-a adus așternut și el i-a vizitat des în timpul detenției.

Într-o scrisoare datată Gyula, 1 august 1910, trimisă din închisoarea tribunalului local profesorului Mihail Dragomirescu, Liviu Rebreanu își descria astfel situația: „Aici dealtminterea o duc cît se poate de slab. Toată seara o petrec într-o celulă, care e curată și spațioasă, dar care totuși e celulă. Mi-e frică însă c-o să mor de foame. Oricît de caraghos ar părea aceasta, dar așa este. Hrana ce se dă aici e incomparabil mai bună ca la Văcărești, dar e puțină. Dimineața e un sfert de piine goală, la amiază două feluri de mîncare. Seara, răbdări prăjită. În Văcărești n-am mîncat hrana cazonă, pentru că era sub orice critică, îmi era absolut scîrbă de dînsa; aici o mîncîc. Dar

pe cînd acolo Gavriluțiu venea de două ori pe săptămînă și niciodată cu mina goală, și mai veneați și d-voastră, aici nu prea vine nimeni”, Jurnal I, p. 335.

Asistența profesorului Mihail Dragomirescu s-a tradus și în sumele de bani acordate lui Rebreanu în contul revistei „Convorbiri critice”, după arestare:

16 februarie, marți, Rebreanu (la Palatul de justiție), 20.

26 februarie, vineri, Rebreanu (baciș portarului Văcărești), 10,50.

3 martie, miercuri, Rebreanu (la Văcărești), 10.

8 martie, luni, Rebreanu (Palatul de justiție), 5.

9 martie, marți, telegramă pentru Rebreanu, Năsăud, 3,10.

17 martie, sîmbătă, Rebreanu prin Dragoslav mai întii, apoi prin mine (2 lei drumurile lui Dragoslav Văcărești), 12.

Extrase din „Documente literare”, vol. II, Editura Minerva, 1973, ediție de Gh. Cardaș.

Pentru o mai reală înțelegere a banilor de atunci, ilustrăm prin faptul că un salariu mediu era aproximativ de o sută de lei lunar. Liviu Rebreanu, ca locotenent, avea solda de o sută coroane = o sută de lei.

Intr-o schemă de autobiografie intitulată „Cum am devenit scriitor român?” Liviu Rebreanu nota: „Ofițer, încercări literare ungurești. Amor. Dorința de-a pleca din armată. Cererea maiorului Svoldea. Observația mentală. Român. Acașă. Din sat în sat. Se găsește portofelul. Astra, în București. Dragomirescu. Găvriliuț, Falanga. Văcărești. Patru luni. Extrădat și expulzat. Inchiisoare ungurească. Judecată. Ofițerii. Acașă. Așteptare. Sosesc banii. Înapoi la București. Primire. Raneti în Epoca...” (s.n.), „Amalgam”, pag. 206.

Pe parcursul lunilor de detenție la Văcărești, sînt menționate doar numele a doi vizitatori: Dragomirescu și Găvriliuț. În tot acest timp, Liviu Rebreanu a întocmit și depus memorii pentru a-și explica situația, uneori tonul său atingînd accente de revoltă. Profesorul Dragomirescu s-a străduit din răsputeri să obțină eliberarea tînărului său protejat, ignorînd adevăratele motive ale încarcerării și mereu considerîndu-l o victimă a sovînismului autorităților maghiare. La 19 iunie, respectiv, 2 iulie 1910, i s-au făcut măsurătorile, apoi a fost extrădat și expulzat prin punctul de frontieră Predeal. Cît timp a stat la Văcărești, Liviu Rebreanu a devenit un fel de tîlmăcitor prin memorii solicitate de deținuți în vederea soluționării cazurilor lor. Era o lume pitorească și pestrîită de unde a cules date și aspecte în alcătuirea nulevelor „Culcusul” și „Golani”.

— Cîndată asemănare cu destinul lui Dostoievski!

— Preluat de Jandarmeria maghiară, extrădatul a fost escortat spre destinație, orașul Gyula. De la Brașov, a fost însoțit de un detectiv în haine civile, pe care Liviu Rebreanu l-a convins să se abată prin Năsăud pentru a-și lua îmbrăcăminte, provizii și bani.

— Cîndată asemănare cu destinul lui Dostoievski!

— Preluat de Jandarmeria maghiară, extrădatul a fost escortat spre destinație, orașul Gyula. De la Brașov, a fost însoțit de un detectiv în haine civile, pe care Liviu Rebreanu l-a convins să se abată prin Năsăud pentru a-și lua îmbrăcăminte, provizii și bani.

● Eugenia Moldoveanu, alături de Ionel Voineag și Vasile Martinoiu va cînta în Traviata de Jol

Spectacolele Operei

28 martie (ora 18). Dirijează Constantin Petrovici.

● Don Quijote, baletul lui Mînkus, vineri 29 martie (ora 18). În rolurile principale figurează Rose Marie Both, Mihai Babușka, Maria Cumbari, George Bodnarcuic. La pupitru Lucian Anca.

Sosiți la Năsăud într-o noapte de iulie, au pătruns amîndoi în casa Rebreanilor, care se culcaseră deja. Cînd au aprins lampa și l-au văzut pe Liviu cu minile încătușate, au izbucnit toți în plîns. Impresionat de scenă, detectivul i-a scos cătușele, apoi s-au așezat la masă, în vreme ce tata alerga pe la vecini să imprumute ceva bani din care o sută de coroane i-au revenit agentului pentru bunăvoința arătată. Au plecat amîndoi în zori să nu fie văzuți de nimeni. La Gyula, a obținut favoarea de a putea citi cărți din biblioteca penitenciarului, printre care volumul de nuvele „Aventuri spirituale” al scriitorului Szini Gyula, editată în 1908, din care românul a tîlmăcit 11 bucăți literare mai mult sau mai puțin modificate la apariția lor în presa românească sub propria semnătură. Ceea ce merită să fie subliniat este enormitatea pretenției aceleia care i-a devenit soție ca nuvela lui Szini intitulată „Strofe” și rebotezată „Mărturisire”, publicată în Almanahul literar pe 1912 și reluată în revista „Ramuri” într-un număr din februarie 1912, cu dedicația „Doamnei Fanny R” (Rădulescu), care nu era căsătorită încă cu scriitorul, a făcut mult tapaj cu această pretinsă scrisoare în volumul „memorialistic” „Cu sotul meu”, apărut în 1963. Liviu Rebreanu a tradus bucată la 17 iulie 1910, în inchiisoarea din Gyula.

În excesul ei de iubire, văduva scriitorului retrăia momente care îi depășiseră pe amîndoi, în lumea cărora se refugia ca într-un paradis imaginar, în care de fapt n-a putut pași niciodată.

— Sîntem într-un prag psihologic. Să ne întoarcem la familia Rebreanu. Vorbiți despre o soră.

— Rolul surorii Livia nu se rezumă doar la acela de model al personajului Laurei, ci ea a fost aceea care i-a recitat în versuri proprii crima din Prislop, unde, în vara anului 1902, la 24 iulie, săteanul Victor a fost asasinat cu mai multe lovituri de săpă de consăteanul său Ion Herlea, care, crezînd că Pop venise la soția lui, în cap de noapte, împins de gelozie, l-a făcut seama. În realitate, Pop venise pentru una dintre cumnatele lui Herlea, poreclită Stubița. Îndeletnicirea ei principală fiind spălătul rufelor și curățenia în casele negustorilor evrei din cătunul Trada. Precizăm amănuntul că Victor Pop era frate vitreg cu nevasta lui Ion Boldișar, zis Glanetasul, căreia, în roman, scriitorul i-a dat numele de Ana, acolo fata chibburului Vasile Baciu. În realitate, nici unul dintre ei n-a fost chibbur, tatăl lor a fost căsătorit de două ori. Victor provenind de la prima mamă, Rodoveca, de la a doua. Pe această canava a pornit procesul de creație în care Liviu Rebreanu a întretinut numeroase episoade și evenimente petrecute în realitate și decantate în cursul elaborării romanului.

— Ne întoarcem la Liviu Rebreanu?

— Chiar din temnița de la Gyula, Liviu ajunsese să expedieze la București scrisori și articole, ajutîndu-se cu onorariile primite. La începutul detenției, perspectivele eliberării păreau întunecate. Așa încît deținuții și-a găsit consolarea într-o activitate literară febrilă care îl ajuta să mai uite foamea chinuitoare. Îi scrisese profesorului Dragomirescu că ajunsese obsedat de teama că va muri de foame.

Pe lângă traducerile făcute din volumul lui Szini, Liviu Rebreanu a elaborat, precum la Văcărești, cîteva nuvele în diverse variante, între care „Golani”, cea mai cunoscută dintre lucrările din tinerete. Și dată că, la finele lunii iulie, după ce instanța i-a revăzut dosarul, constatîndu-se că executase, prin deținerea în inchiisoarea Văcărești, mai multe luni decît condamnarea pronunțată în 1908, s-a decis punerea lui în libertate. Se înapolază numai decît la Năsăud, de unde îl anunță pe profesorul Mihail Dragomirescu despre eliberarea sa și îi trimite manuscrișul unei noi nuvele aduse din temnița.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

● Din repertoriul wagnerian sîmbătă 3 martie (ora 18) Tannhäuser, Sub bagheta dirijorului Cornel Trăilescu. Vor interpreta, în rolurile principale: Anatol Covali (debut în rolul titular), Pompei Hărășteanu, Cornelia Pop, Mariana Stoica, Lucian Marinescu.

● Matineul (ora 11) de duminică 31 martie inscrie pe afiș baletul Precauțiuni inutile (La fille mal gardée) de Herold-Lanchbery. Protagonistii sînt Carmen Angheluş, George Bodnarcuic, Adrian Gheorghiu și Gheorghe Angheluş în conducerea muzicală a lui Carol Litvin.

● Duminică seara (ora 17), Li-liacul de Johann Strauss. În Rosalina debutează Monica Teodorescu, rolul Eisenstein bucurîndu-se de interpretarea tenorului Ion Stoian. Dirijor Lucian Anca.

O speranță a zilei de azi:
noile surse de energie

SOLUȚII SINT, SA LE FOLOSIM!

(Urmare din pag. 24)

fermentare, recuperarea căldurii din nămolurile de fermentare, optimizarea elicei propellerului și introducerea de mașini hidraulice cu consum redus de energie. Preocuparea s-a concretizat în revizuirea proiectelor tip elaborate de institut și aprobate prin Decretul 418 din 1980, realizându-se un flux tehnologic de recuperare a căldurii din nămolul evacuat din instalația de producere a biogazului, reducerea autoconsumului energetic al instalației, modul 2100 metri cubi pe zi, exprimat în procente față de producția totală de biogaz de la 27,4 la 14,6. Se poate estima cu certitudine că viitoarele stații de epurare vor fi adevărate uzine de prelucrat deșeurilor, care vor produce apă industrială, îngrășăminte naturale, substituenți proteici pentru hrana animalelor și combustibili neconvenționali care să tindă spre o autonomie energetică cât mai mare activităților din zootehnia de tip industrial.

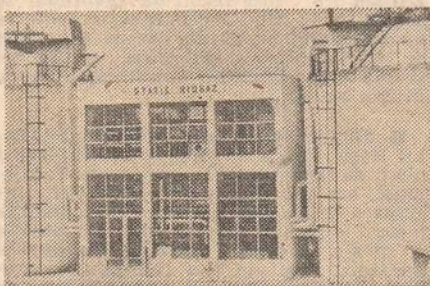
I.S.P.C.A.I.A. în colaborare cu alte institute de cercetare de profil, în special cu institutul de chimie alimentară, a realizat în anul 1976 proiectul pentru prima instalație semiindustrială de producere a biogazului la un complex de porci cu o capacitate de 5 000 capete pe an, la Periș-Ilfov. În paralel, institutul nostru a organizat în anul 1979 la stația de epurare a întreprinderii de stat „30 Decembrie” un flux tehnologic experimental folosind construcțiile și instalațiile existente, identificându-se în condiții de exploatare uzuale un potențial ridicat de producție de biogaz. Cercetările în faza de laborator și micropilot au condus la realizarea unui procedeu și a unei tehnologii de fermentare anaerobă a deșeurilor de porcine, obiectul unui brevet de invenție, de către un colectiv din care fac și eu parte și s-au concretizat prin stabilirea parametrilor stației pilot Periș. Toate aceste date și elemente tehnologice au stat la baza întocmirii de către I.S.P.C.A.I.A. a unui proiect tehnologic departamental pentru o instalație de producere a biogazului la un complex de porci, modul de 50 000 capete pe an, urmat, în cursul anului 1980, de proiecte tip republican pentru obiectele componente ale acestei instalații. Aceste proiecte sunt aplicate la complexe de porci în curs de execuție și la cele ce sunt planificate să fie executate în anul acesta. Nemulțumirea noastră constă în aceea că deși partea de cercetare și de proiectare a fost încheiată încă din 23 aprilie 1980 prin avizul nr. 776 al Consiliului tehnico-economic al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, prin care s-au aprobat indicatorii de proiect și condițiile de folosire a proiectului, deși instalațiile de la Periș și 30 Decembrie funcționau cu rezultate din cele mai bune, la ora aceasta sunt puse în funcțiune doar 3 instalații, la I.S.C.I.P. Roman-Neamt, Băbeni-Vilcea și Șieu-Măgheruș-Bistrița. În curs de amorsare este cea de la I.S.C.I.P. Jucu-Cluj. Alte 4 instalații sunt în curs de execuție. Toate acestea au avut termene de punere în funcțiune în anii 1982, 1983 și 1984. Alte 6 instalații au proiectele terminate, alte 25 sunt în curs de proiectare. Instalația de la I.S.C.I.P. Roman, executată de Trustul de construcții Gh. Gheorghiu-Dej, în bune condiții tehnice, a fost recepționată în cursul anului 1983, când s-a trecut la amorsarea ei și la punerea în funcțiune. Instalația a început să producă biogaz în ziua de 10 mai 1983, cu o producție de circa 300 metri cubi pe zi, ajungând după aproape două luni de funcționare la producția prevăzută în proiect de 1 500 metri cubi. Instalația a funcționat permanent în tot timpul, fără nici o oprire sau avarie. Consider că funcționarea acestei instalații timp de un an de zile la un complex industrial a dovedit că soluția tehnică prezintă avantaje (fiabilitate și siguranță în ex-

ploatare, ritmicitate de producție în regim permanent de funcționare, integrare perfectă în fluxul tehnologic și epurare a apelor uzate și de protecție a mediului înconjurător), cu un efect economic evident. În condițiile realizate de I.S.C.I.P. Roman, durata de recuperare a investiției este de 10,8 ani. Există posibilități reale să exportăm această instalație ca tehnologie, execuție, furnitură de utilaje, amorsare, punere în funcțiune și service. Spun asta gândindu-mă că la ora asta sistemul de conversie a biogazului în energie electrică pe perioada de vară, când se înregistrează un excedent de biogaz, și introducerea ei în sistem este pusă la punct prin realizarea grupurilor electrogene pe biogaz tip GEB-25 și GEB-50, realizate de inginerii Zaharia Mihăilescu și Constantin Mărăcineanu de la I.N.M.T. București, testate și omologate la I.A.S. 30 Decembrie.

Drumul pină la valorificarea potențialului

Institutul de chimie alimentară I.C.A. București, inginerul Vasile Nikolić, șeful colectivului energetic și de tehnologii neconvenționale.

— Cercetarea în acest domeniu se derulează în institut de mai bine de 10 ani. Cercetarea tehnologică a stat la baza instalațiilor de la Periș, Roman etc. Prin unele realizări de dată mai recentă — schimbarea sistemului termomecanic, experimentat la Periș, încălzirea mutată în interiorul metanacului, cuplata cu agitarea pneumatică prin reciclarea biogazului, s-a obținut o creștere a eficienței cu 20—30 la sută. Dorim să promovăm un nou sistem de instalații în flux orizontal. La stația pilot Periș este în curs de realizare o instalație de 360 de metri cubi. Am obținut aprobarea C.N.S.T. să executăm cu titlu de unicat, spre testare câteva instalații. Am primit un credit de încredere din partea C.N.S.T., pentru această tehnologie.

Sunt în curs de materializare următoarele instalații: Ferma Iosia de la I.S.C.I.P. Palota-Oradea, 10 000 porci; Tinea 6 000 (2x3 000) pe două nivele de circulație; Santăul Mic-Bihor, 2 000 metri cubi la o îngrășătorie de bovine. Indicatorii pe care-i propunem sunt cei din proiect și din faza de cercetare. Instalația de la Iosia trebuia să intre în funcțiune anul trecut, iar cea de la Periș acum doi ani. Sperăm că instalația de la Periș va intra în probe la 15 aprilie. Este o instalație de 350 metri cubi, care nu necesită eforturi deosebite din partea constructorilor, fostul T.C.M.A.I.A. actualul I.A.C.H.I.F. și totuși construcția a început acum doi ani și jumătate și încă nu e terminată. Testarea acestor instalații este extrem de importantă deoarece la fiecare din ele se folosește altă materie primă. Proiectarea se face de către institutele de proiectare județene unde are loc implementarea. Fiind vorba de unicate, găsim greu constructori. În orice caz vom demonstra că de curind viabilitatea tehnologiei noastre pe care o susținem. În paralel cu instalațiile de producere a biogazului în unitățile de zootehnie, derulăm un program de valorificare a deșeurilor din fabricile de spirt, bere și oțet, în industria cârnii și a uleiului, unde există deșeurii nefolosite, cu un potențial metanogen ridicat. În câteva puncte se plan-tează deja instalații de biogaz din tes-covină și borhot care au un potențial de 50—60 la sută din cel al deșeurilor de porc. Dacă instalațiile industriale de producere a biogazului n-au intrat practic în funcțiune, din motive care ne depășesc și care n-au depins de noi în totalitate, instalațiile gospodărești, ca să le numim așa, adică cele de 5, 10, 25 și 50 de metri cubi, din punct de vedere al realizării efective sunt mult mai avansate. Sunt de concepție proprie, omologate și pină acum în toată țara s-au construit aproximativ 600 de bucăți. Nu putem da o cifră exactă deoarece situația se schimbă de la o lună la alta. În toate județele există instalații de acest fel. Numai în județul Olt sunt aproape o sută de instalații în funcțiune. Unde s-au luat măsuri de protecție termică corespunzătoare au funcționat

pe tot cursul iernii. Să remarcăm că în ultimul timp cererea de instalații de biogaz în gospodării și colectivități a crescut simțitor. Modul de organizare al acestei acțiuni a fost, zicem noi, hotărâtor. În fiecare județ s-au organizat ateliere de execuție a prefabricatelor. Prin secția tehnică-investiții a Consiliilor populare județene se urmărește, pe bază de planuri ferme, realizarea unor instalații de producere a biogazului în gospodăriile anexă ale consiliilor populare, cămine și internate, spitale. Asta pe lângă cetățenii care și construiesc în regie propriile instalații. În ceea ce ne privește, am reprojectat instalațiile respective, reducând costul și simplificând pe cât posibil construcția. Sintem pe cale să edităm proiecte tip pentru diferite module. Nu știm încă cum le vom multiplica. Cit de curind vom organiza în județul Olt demonstrații la mai multe instalații, unde vom arăta la fața locului modul de construcție și exploatare corect. Înainte de a încheia vizita la Institutul de chimie alimentară să mai spunem că după reprojectarea instalațiilor de producere a biogazului în sistem gospodăresc, acestea au devenit mult mai accesibile ca pină acum, valoarea investiției, în regie, situându-se între 6 700 lei pentru cele de 5 metri cubi capacitate și 99 000 lei pentru cele de 50 metri cubi, iar durata de recuperare între 6,98 și 3,5 ani. Sinceri să fim, costul acestor instalații ni se pare încă mare.

Faza ultimelor retușuri?

Cercetările privind instalațiile de biogaz sint de dată mai recentă la Institutul de cercetări și proiectare pentru ape reziduale — I.C.P.E.A.R. București. Așa cum e firesc, prototipul modulului industrial conceput aici cuprinde toate soluțiile de cercetare emise în acest domeniu în țara noastră. În el se găsec deopotrivă și idei noi. Din colectivul care a conceput această instalație face parte și directorul institutului, inginerul Cornel Craiu, unul din entuziaștii susținători ai acestei noi surse de energie. Pină astăzi s-au realizat după proiectele institutului 3 instalații: 200 metri cubi la C.A.P. Glina și 1 200 metri cubi la I.A.S. Zimnicele și la Unitatea agro-industrială Timișoara. Ingerul Dan Toghănel, diu cadrul colectivului Bataluri-biogaz.

— Proiectele noastre încearcă să rezolve câteva probleme: instalația să fie independentă energetic, simplă, ușor de exploatat, fără să necesite personal cu calificare deosebită, să nu aibă utilaje în mișcare — pompe, compresoare — să nu depindă de alimentarea cu energie electrică. Punctul forte al instalației este eficiența energetică. Menținerea biomasei la temperatura de 32 grade C. temperatură la care bacteriile digeră substanța organică cu o viteză convenabilă, se realizează cu ajutorul unei centrale termice proprii cu biogaz și termosifon. În acest mod, instalația capătă o independență totală de funcționare, fără nici un consum de energie electrică. Pentru încălzire utilizăm în termocentrala proprie doar 12—15 la sută din producția de biogaz. Biomasa din fermentator trebuie periodic agitată pentru asigurarea transferului de hrană către bacteriile producătoare de biogaz. Pentru aceasta s-a apelat la o soluție tehnică simplă și eficientă: utilizarea diferenței de presiune a biogazului din compartimentele fermentatorului, diferență care se egalizează periodic. Se elimină astfel consumul de energie electrică pentru amestecarea mecanică precum și instalațiile aferente. Pe baza acestei tehnologii am executat pină astăzi un număr de 135 de proiecte în diferite faze de execuție, din care 23 în faza detaliu de execuție. În ceea ce privește cele 3 instalații executate pină acum, situația n-a fost din cele mai ferice. În cursul acestui an, cu ajutorul sectorului de microproducție, vom aduce instalația de la C.A.P. Glina la parametrii din proiect. Producția de biogaz a instalației de la I.A.S. Zimnicele a fost proporțională cu cantitatea de deșeurii de ovine cu care s-a alimentat. Iarna aceasta, când s-a făcut completarea cu deșeurii de porc, a produs 1 100 metri cubi biogaz pe zi, adică la parametrii. Instalația de la Timișoara a fost dată în funcțiune în noiembrie anul trecut și modul în care a mers pină acum ne îndreptățește să sperăm la rezultatele scontate.

Un punct de vedere realist

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, inginerul Gheorghe Dumitrică, din Departamentul Agriculturii de stat, Direcția tehnică și de investiții.
— Pină la 31 decembrie 1984, prin bio-

gaz s-au înlocuit 3 000 tone combustibil convențional. În anul acesta instalațiile de biogaz, conform programului ministerului vor cunoaște o dezvoltare mai accentuată. Am prevăzut în plan, numai în Departamentul agriculturii de stat, instalații echivalente cu 14 000 t.c.c., din care 13 700 t.c.c. în unitățile zootehnice ale I.S.C.I.P. și I.A.S. Pină în 1990 vrem să realizăm instalații de biogaz echivalente cu 140 000 t.c.c., din care D.A.S. il vor reveni circa 80 000 t.c.c. În sectorul cooperatist și Departamentul industriei alimentare, lucrurile merg ceva mai greu, aici fiind necesare credite. Deci, pină în 1990 vom valorifica întreg potențialul din sectorul zootehnic, în special porci și păsări. Sectorul ovine și taurine se pretează mai puțin la acest fel de instalații deoarece ovinele și taurinele o bună perioadă din an sint pe pășuni. Pentru anul acesta avem proiecte, de la I.S.P.C.A.I.A. și I.C.P.E.A.R. pentru o capacitate de 20 000 t.c.c. De asemenea avem acoperită toată gama de proiecte, modulate pe capacități și surse de materie organică, de la 5 la 4 000 metri cubi biogaz pe zi. Am întâmpinat greutăți mari din partea constructorului. Deși perioada normală de execuție a unor asemenea instalații este de 270—280 zile sint lucrări începute în 1982 și 1983 care nu sint gata nici acum. La I.S.C.I.P. Bîlcu-rești-Dimbovița, Muntenii de Jos-Vaslui, Holiinga-Mehedinți, instalații mari sint începute din 1983 și se găsesc încă în diferite faze de execuție, deși ele ar fi trebuit să fie recepționate în iunie 1984. La I.S.C.I.P. Tomesti-Iași din cele două fermentatoare de 4 000 metri cubi doar unul este gata. Exemplele ar mai putea continua. De asemeni, instalațiile experimentale care dacă ar fi funcționat la termenele prevăzute ne-ar fi putut permite tragerea unor concluzii privind eficiența și, deci, generalizarea celei mai bune tehnologii, s-au lungit în timp nepermis de mult. Cu excepția instalațiilor realizate după proiectul tip I.S.P.C.A.I.A. celelalte, deocamdată cel puțin, își susțin cauza după indicatorii de proiectare, nu de funcționare. Intenționăm să tragem concluziile privind eficiența celor trei sisteme chiar în luna aceasta. Va trebuie să aminăm acest lucru. Deocamdată, acordăm credit celor 3 tipuri de instalații. Din cele 35 de instalații prevăzute a fi date în funcțiune anul acesta, în noiembrie, am reușit să încheiem contracte cu M.C.Ind. doar la 14. Optsprezece instalații sint în discuție pentru contractare. Restul instalațiilor vor fi realizate de către unitățile de construcții județene ale consiliilor populare. Intreprindem demersuri la forurile competente pentru scurtarea termenelor, pentru executarea fermentatoarelor din metal, cu încadrarea în aceeași valoare. În acest fel nu mai sintem legați de turnarea betoanelor pe timp de iarnă. Pentru a realiza programul ministerului privind instalațiile de biogaz, care prevede să realizăm în anul acesta de trei ori mai mult ca pină acum, va fi nevoie să fim sprijiniți și, înțelegi. Argumentele constructorului privind realizarea indicatorului de productivitate în condițiile unor lucrări dispersate și la distanțe mari de bazele de aprovizionare și prefabricate sint de înțeles, însă trebuie găsită o soluție care să impace părțile. Să ne aducem aminte că există indicații și prevederi precise privind prioritatea de care trebuie să beneficieze instalațiile energetice. Asa trebuie privite instalațiile de producere a biogazului.

Scurte concluzii

Ne găsim în situația ideală de a fi devansat cu rezultatele cercetării și proiectării punerea în practică. Instalațiile executate după proiectul tip I.S.P.C.A.I.A., vezi cea de la I.S.C.I.P. Roman, au produs conform parametrilor din proiect. Mai mult, pe parcursul testării instalațiilor pilot și experimentale s-au făcut îmbunătățiri substanțiale. Instalațiile sint perfectibile, ca oricare lucru pe lumea asta. Avem siguranța că investițiile vor produce cel puțin la parametrii proiectați. Neîncrederea nejustificată cu care au fost privite unele instalații, prudența excesivă s-a dovedit neîntemeiată. În condițiile în care orice aport energetic, mai ales din surse reziduale și nepuizabile, nu poate fi neglijat, se cere să facem toate eforturile pentru realizarea programelor în această direcție. Poate ar fi indicat să se analizeze posibilitatea înființării unor antreprize specializate, coordonate de M.C.Ind. și C.P. Județene, care să execute instalațiile de biogaz prevăzute în plan și programe speciale, în condițiile reale pe care le ridică acest tip de instalații. Din partea proiectanților și cercetătorilor se cere o urmărire atentă, o asistență tehnică pe șantier permanentă sau în orice caz susținută pentru a împiedica apariția unor improvizații toomai la instalațiile de la care se așteaptă o concluzie, o confirmare a unor tehnologii. Unde acest lucru s-a făcut, n-au apărut surprize. Valorificarea eficientă a biogazului impune unirea tuturor factorilor, mobilizarea în continuare a cercetătorilor, proiectanților și constructorilor.

■ În ziua de 25 februarie a.c., conducătorul auto și vinătorul **Aurel Gorjanu** de la Autobaza de călători Rm. Vilcea primește un telefon de la mama sa din comuna Aluna, cum că lupii i-au rupt o oaie, lăsând jumătate din ea în marginea ogrăzii. După ce femeia primește indicații să închidă ciinii și să lase restul oii acolo, și după ce soferul își termină tura, vinătorul Gorjanu se așază la pîndă. Rezultatul: două jivine răpuse — un lup și o lupoaică mari cu blană frumoasă, pe care blănuri omul nostru primește în jur de 2.000 lei! Consider că această faptă ar trebui popularizată pentru a aviza și pe alți vinători că aceste animale de pradă s-au înmulțit în această iarnă grea, atacînd uneori chiar în preajma locuințelor. (**Toma Chisăroiu, str. Armoniei 33, Rm. Vilcea.**)

■ **Primim din partea Consiliului popular județean Arad:** „În urma scrisorii adresate redacției FLACARA și trimisă nouă spre rezolvare, de către **Teodor Vesa** din Radeșii, vă comunicăm: externarea minorului Doru Emil Vesa din Casa de copii școlari Sîntana a fost aprobată, acesta aflîndu-se acum în grija părintelui și primind toate actele necesare externării și obținerii alocației de stat pentru copil.”

■ **Consiliul popular al orașului Agnita:** „Referitor la sesizarea lui **Nicolae Virciu**, prin care acesta solicită să fie ajutat pentru ocuparea apartamentului ce i-a fost repartizat: apartamentul respectiv a fost ocupat în mod abuziv de o altă familie, într-adevăr, dar urmarea măsurilor care au fost luate, N.V. s-a mutat în apartamentul său, familia în cauză fiind evacuată de acolo.”

■ „An seara zilei de 11 februarie a.c., la Dispensarul Ulmi din cartierul Giulești, la cabinetul 3, consulta medicul pediatru stagiar **Lavinia Meșter**. Deși programul se încheiase, aceasta a rămas totuși în continuare în cabinet pentru a mai consulta doi mici pacienți. Am văzut ochii acestui OM, am înțeles în privirea ei bucuria cu care se dedica noii sale profesii, delicatețea și sensibilitatea de mamă — deși poate că nu este încă! Doresc prin intermediul acestor rînduri să-i mulțumesc acestui minunat medic pentru seriozitatea, pentru noblețea sufletească de care dă dovadă în exercitarea profesiei, pentru faptul că a rămas cu mult peste program pentru a alina durerile celor doi suferinzi, și vă mulțumesc și dumneavoastră, redacție, pentru faptul că ați publicat rîndurile de mai sus. (**Dumitra Militaru, str. Lt. Saidac, bloc 23, sc. 2, ap. 65, sectorul 6.**)

■ **Din partea ICRAL „Vitan”:** „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către **Voicu Stoica**, domiciliat în Aleea Foișor, blocul 2, ap. 44: din verificările efectuate s-a constatat că s-a efectuat recalcularea asupra chiriei datorate de la 1.01.1984 la un număr de persoane, cînd s-a revenit la o chirie mai mică; urmare a acestei reveniri s-a creat un sold creditor. În evidențele noastre, V.S. figurează cu o sumă achitată în plus de 228 lei, pentru care acesta a fost invitat în strada Negru Vodă pentru întocmirea formelor de restituire.”

■ „Doresc ca, prin intermediul revistei FLACARA, să aduc cele mai calde mulțumiri atât din partea mea, cât și din partea colegilor mei, întregului colectiv de cadre medicale al secției de urologie a Spitalului județean Galați, pentru răbdarea și amabilitatea cu care au fost permanent alături de noi în timpul perioadei de practică, precum și pentru deosebita contribuție adusă la însușirea de către noi a nobilei profesii în care activăm. În speranța că rîndurile de mai sus vor fi publicate în paginile revistei, vă mulțumim și dumneavoastră anticipat”. (**Daniela Petrescu, clasa a X-a C, Liceul sanitar Galați**)

■ **Primim — din partea Ministerului Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical** — un răspuns pe care, datorită conținutului său, îl considerăm a fi de interes mai general: „În legătură cu solicitarea tov. **Vasile N. Budac** din comuna Tulnici, județul Vrancea, de a primi autorizație pentru a vinde plante medicinale, vă comunicăm că operațiile de colectare, conservare, condiționare și difuzare a plantelor medicinale se efectuează numai de către unitățile specializate ale Trustului PLAFAR.”

■ La capătul bulevardului Dorobanților din Brăila funcționează o baie comunală. „Funcționează” este însă un fel de a spune întrucît, dacă veți intra înăuntru, veți constata că aici domnește o dezordine de nedescris: bănci și ciucuri rupte sau putrezite, pereți nevăruți de vreme îndelungată, saboți ruși, calorifere gata să se dărîme, ochiuri de geam spart astupate cu tablă, mucuri de țigări pe jos. Dintre cele 12 dușuri mai sînt în stare de funcțiune patru sau cinci. Pentru cei 12 lei cît a ajuns prețul intrării, credem că starea în care se află acest local public ar putea fi radical remediată (**Georgian Mureșan, Brăila, bd. Dorobanți nr. 5.**)

■ **Din partea Regionalei C.F.R.-Timișoara:** „Urmare scrisorii adresate redacției revistei FLACARA de către **Monica Ardelean** din Arad, vă facem cunoscut că pentru cazul semnalat facultatea — respectiv Institutul Politehnic — urmează a-1 elibera adeverința necesară obținerii abonamentului de călătorie pe C.F.R.”

■ **Aurel Floran** din Orăștie, strada Căstăului nr. 64, sesizează redacția printr-o scrisoare că, în ultima vreme, „ornamentul” — un îngust cerc de metal protector ce înconjoară discul plitelor electrice produse de către întreprinderea „ELECTROMUREȘ” — a devenit de negăsit în comerț. Datorită uzurii acestor „ornamente”, ruginirii și găuririi lor, ele devin impropriei destinației primordiale, aceea de a apăra interiorul discului de impurități sau scurgerea lichidelor, producînd deteriorarea rezistențelor și chiar, uneori, serioase electrocutări. Deși s-a adresat în scris sus-menționatei întreprinderi, pînă la sfîrșitul lunii trecute omul nu a primit nici un răspuns. Menționînd că nu este vorba de o valoare — o astfel de piesă costă circa 5 lei! — atragem la rîndul nostru atenția producătorului în sensul de a elimina lipsa unui astfel de „flec”, dar care costă altfel decît bani...

■ **Consiliul popular județean Iași:** „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către **Sanda Voicu** din Fețești: din verificările efectuate, s-a constatat că adunarea generală a C.A.P. Fețești-gară a hotărît sancționarea a amenzi, conform legii, a celor care refuză încadrarea în muncă, printre acestea numărîndu-se și S.V. Ulterior, aceasta încadrîndu-se la I.A.S. Bărgănuș, nu s-a mai încasat amenda respectivă, procesul verbal fiind anulat.”

■ Pentru a fi crezut de cei suferinzi și mai ales de acei ce nu cred în virtuțile rețetelor recomandate în paginile revistei, pot jura cu mina pe inimă, spunînd că totul este, așa cum se redau în destăinuirea mea. Eu cred în spusele lui V. Popa și A. Păunescu, pentru că am fost suferind de bolile expuse mai jos, iar acum, după 4 luni urmînd sfatul și experiența metodei în discuție, am reușit remarcabil și extraordinară performanță de a fi scăpat de chinul ce-mi mistuia sănătatea. Aș ruga pe cei neîncredători ca numai 10 zile să încerce să consume delicioasa salată de crudități, convins fiind că după 4-5 luni, fără reducerea în totalitate a celorlalte alimente, cu excepția grăsimilor, zahărului, condimentelor și sării, și-ar schimba complet opiniile. Iată rezultatele în urma aplicării tratamentului după metoda crudităților ca hrană vie, început la data de 14.10.1984 pînă la data de 20.02.1985. (Am statot tratamentul medicamentos din lipsa eficacității lui și am preluat metoda curei cu rădăcinoase în combinație cu produse mielifere. În data de 14.10.1984 am început un tratament cu hrană vie, în proporție de 80%, totul pe bază de crudități. Am adăugat salatei polen, propolis, cura de ulei de floarea soarelui. După trei luni am pierdut din greutate aproape 12 kilograme. Soția mea, consumînd același regim, a pierdut 7 kg în aceeași perioadă de timp. Am spus 80% regim de crudități, continuînd alimentația zilnică cu mîncăruri de regim ca mai înainte.

Dantura mi s-a albit și au dispărut pietrele dintre și de pe dinți. Mi-a dispărut gustul amar din cavitatea bucală mai puternic dimineața. A apărut procesul de expectorație a materiei flegmoase fixate pe traiectul esofagian în urma unei netratate bronșite cronice cu mulți ani în urmă. Ani în șir am folosit tratamentul cu aerosoli (antibiotice diverse) dar zadarnic. O tuse soacă încheia bronhiile, creînd stări repetate de sufocare. Acum în fiecare dimineață, după aruncarea uleiului din gură, expectorez și materia ce împiedică buna respirație. Toți colegii mei au periodic gripă, de mine nu se mai lipsește nici o răcoală. A urmat reducerea perioadei de somn prelungit, obositor, de la 11 ore la 6-7 ore, un somn liniștit, odihnitor. A dispărut în totalitate starea de continuă oboseală, precum și amestecurile rebele, la schimbarea vremii și la coborîrea din pat dimineața. Mi-au dispărut în totalitate balonările permanente. Tratamentul intens al inimii cu medicamente mi-a atacat ficatul, ca rezultat fiind hepatita cronică și făcînd ca urina să capete culoarea de roșu gălbui și tulbure în consistență și fluiditate. Acum urina este limpede, clară și are aspectul apei. A dispărut definitiv sindromul prostatitei. Mi s-a stabilit o stare de învioreare fizică și morală. De asemenea, fetițele mele, aproape în stare de obezitate, consumînd aceleași crudități și produse mielifere, au slăbit considerabil. În plus, acum, rețin mult mai ușor lecțiile predate în clasă. Îmi voi continua observațiile pînă la împlinirea perioadei de 6 luni de tratament. Menționez că din rețeta mea au lipsit grîul incolțit, usturoiul și ridichile, din teama contraindicației la ficat. (**Mirescu Teodor, Șoseaua Mangaliei, nr. 74, Aleea Albăstrele 6, Bl. F, Sc. 2, ap. 13 Constantia.**)

■ „Am cumpărat de la I.D.M.S.-Craiova, în iulie 1984, un autoturism OLTIC-CLUB care nu avea cel de al 2-lea set de chei. Sesizînd mecanicului acest lucru, am primit asigurări că, pînă la întocmirea formalităților, micul inconvenient va fi rezolvat. O dată formalitățile întocmite și presat de timp — programul de lucru al magazinului era pe sfîrșite — am primit din nou asigurări că, în termen de o lună, voi primi acasă cheile cu pricina. După două luni m-am adresat în scris I.D.M.S.-ului cit și uzinei constructoare. Aceasta din urmă mi-a răspuns că ea, uzina, livrează mașinile cu cîte două seturi de chei și că numai I.D.M.S. mă poate scoate din încurcătură. Nu m-a scos nici pînă astăzi. (**Gheorghe Enache, str. M. Sadoveanu 4, bloc A.6., ap. 58, Galați.**)

■ **Consiliul popular județean Vilcea:** „În legătură cu cererea numitei **Alexandrina Hoanță** din Ștefănești suferind de diagnosticul sindrom discordant, avînd vîrsta de 19 ani și fiind absolventă a 10 clase: aceasta a fost îndrumată să se prezinte pentru perfectarea formelor de încadrare la Cooperativa „AVINTUL” din Drăgășani, care are posibilități de calificare în meseria de țesător covoare manuale.”

■ **Întreprinderea de transporturi auto Bistrița-Năsăud,** referindu-se la o sesizare făcută redacției noastre de către **Vasile Coman** din localitatea Budacu de Jos, ne face cunoscut că în vederea mai bune organizări a transportului pe ruta Budacu de Jos — Bistrița, s-a introdus o a doua cursă cu plecarea din satul Buduş la ora 5.30.

■ **Un grup de locatari ai blocului P 4** din strada Armoniei, Rm. Vilcea, ne sesizează că, de cîteva ani, în apropierea blocului a luat ființă o crescătorie de porci în miniatură, cuprînzînd cotețe pentru un număr de circa 20 de grăsuți, care produc murdărie și un miros insuportabil, mai ales în sezonul cald. Deși s-au făcut nemărate sesizări celor în drept, situația persistă, pentru prepararea hranei animalelor se consumă gaze preluate de la contoarele comune ale scîrilor, în plus, apa amestecată cu dejecții a pătruns și în subsolul altor blocuri, periclitînd sănătatea cetățenilor de aici (**Scrisoarea este semnată de un număr de 20 de cetățeni.**)

■ **Consiliul popular orașenesc Slatina:** „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Steluță Bărbieru:** țînd seama de cererea acestuia pentru a i se accepta încetarea contractului de muncă din motive de sănătate și încadrarea soției, conducerea Salinei Sîlnic a aprobat încadrarea acesteia în muncă pe o perioadă nedeterminată.

■ **Victor Tiroiu,** în numele locatarilor blocului „L” din strada Republicii nr. 13 din Galați, ne scrie că starea generală a acestui bloc central este jalnică: pereții sînt murdari, zugrăvile coșcovite, căzute pe porțiuni mari atît în exterior, cît și pe scara interioară a clădirii. Deși s-au adunat bani pentru reparații la casa scîrilor, blocul continuă să fie lăsat în părăsire. Lucrările pentru realizarea izolației pe acoperiș s-au făcut în plină iarnă, nimeni nu a fost încunostințat de felul în care au fost realizate aceste lucrări. Credem că I.J.G.C.L. Galați ar trebui să se afle ceva mai aproape de locatarii acestui bloc, cu atît mai mult cu cît necazurile lor nu datează de azi, de ieri, ci tocmai de prin... 1983!

■ **Consiliul popular municipal Cluj-Napoca:** „Urmare scrisorii adresate revistei FLACARA privind situația locativă a numitei **Laura Maier,** vă comunicăm: aceasta a fost rezolvată favorabil, în sensul că L. M. a acceptat să se mute în apartamentul nr. 20 din strada Rapsodiei nr. 9 Cluj-Napoca, eliberînd spațiul pe seama proprietarului din strada Anatole France nr. 40”.

■ „**Sintem Ion și Zamfira Diau,** din Oțelul Roșu, strada 23 August nr. 61. Avînd bilet de tratament în stațiunea Techirghiol, am fost plăcut impresionați de îngrijirea medicală, cazarea și meniurile pentru diabetici servite aici, de atenția ce ni s-a acordat în permanență, de răbdarea cu care am fost consultați și tratați. Am avut însă un singur necaz: în seara zilei de 22 februarie, așa precum anunța afișul așezat în holul clubului, urma să ruleze filmul românesc de mare interes istoric și artistic „HOREA”. Proiecția s-a întrerupt la jumătate, operatorul anunțîndu-ne că filmul va rula în continuare peste două zile, la orele 15, biletele rămînd valabile. Biletele au rămas într-adevăr valabile, dar filmul nu a mai rulat deloc!... Un aspect minor, veți zice; păcat însă, ne-a umbrit prin lipsa unei bucurii promise.”

■ **Procuratura județului Timiș:** „Referitor la scrisoarea numitei **Maria Mares** din comuna Berzasca, județul Caraș Severin, vă facem cunoscut că, în urma verificărilor efectuate, s-a dovedit că susținerile acesteia au fost întemeiate: sesizarea familiei Tirnovan către Notariatul de stat s-a dovedit a fi făcută cu patimă, urmare neînțelegerilor ivite între cele două familii. Fiînd citat, Vasile Tirnovanu a declarat că înțelege să-și schimbe conduita și că va evita orice discuție cu M. M., avînd singura dorință de a-și vedea nepoata, urmînd să contribuie la creșterea și educarea acesteia în cadrul unor relații de bună înțelegere.”

■ „La una din extremitățile municipiului Timișoara s-a construit noul și frumosul cartier „Dimbovița”, unde trăiește un mare număr de elevi ai căror părinți sînt muncitori în exclusivitate din zonă. Și tot în cadrul acestui cartier s-a amenajat un Complex modern, format din trei magazine, unde se pot găsi toate mărfurile necesare. De curînd însă, am fost încunostințați că aceste trei magazine se vor muta la capătul Timișoarei, într-un bloc nou de lîngă fabrica „Dermatina”.

obligîndu-ne astfel pe noi să parcurgem o mare distanță pentru cumpărături. Rugăm organele competente să analizeze această stare de fapt și să ia măsurile ce se cuvin.”

N.R. — Întrucît scrisoarea este semnată: **ing. G. Gavrilescu, cartierul „Dimbovița”, Timișoara,** (și alții!), publicăm rîndurile de mai sus sub rezervă; așteptăm răspunsul autorităților.

■ **Din partea I.D.E.B.:** În legătură cu scrisoarea abonatului nostru **Simion Părășan,** domiciliat pe strada Ghimpați 23, blocul 2, scara 7, apartamentul 223, sectorul 4, prin care acesta sesizează redacția revistei FLACARA că i s-a impus să plătească o sumă exagerată pentru consumul energiei electrice, s-a reanalizat acest caz, comunicîndu-i-se că pentru intervalul 16. 03. 84 — 19. 06. 84 i s-a stabilit consumul după înregistrările noului contor și că are de plată numai suma solicitată, care a și fost achitată de abonat la data de 21. 01. 85, litigiul fiind astfel încheiat.”

■ **Locatarii imobilului din Calea Șerban Vodă nr. 256, blocul nr. 13, sectorul 4:** în fața blocului nostru se află clădirea „Technic Club”. De trei ori pe săptămînă — joia, sîmbăta și duminica — între orele 18-21,30 au loc seri ale tineretului. La demisolul clădirii clubului funcționează o discotecă, iar în curtea clubului, în aer liber, se desfășoară seri de dans. Această ultimă activitate este cea care ne-a hotărît să vă scriem aceste rînduri, întrucît, dacă activitatea de discotecă, desfășurată în interiorul clădirii, nu constituie o sursă de zgomot prea agresiv de zgomot — activitatea în aer liber se asigură prin orchestre sau fanfare, folosindu-se amplificatoare de mare putere ce funcționează la nivel maxim, tulburînd liniștea celor din blocul nostru și nu numai a acestora. Înțelegînd necesitatea unei activități educative în rîndul tineretului, solicităm totuși organelor în drept găsirea unor soluții adecvate — mutarea activităților din curte în clădirea clubului, sau poate în zona Parcului Tineretului — pentru a fi respectată legea nr. 9/20 iunie 1975 (scrisoarea este semnată de responsabilul cărții de imobil. N. Constantinescu)

Pagină realizată de **HORIA PATRAȘCU**

Poșta redacției

Selma Kirr — Sibiu, Aurelia Mateovici Bacău și Georgeta Neacșu — București: Femeile încadrate în muncă cu contract pe durată nedeterminată, care au încetat activitatea pentru creșterea și îngrijirea copilului în vîrstă de pînă la 7 ani, au dreptul la concediu de sarcină și lehuzie plătit numai dacă nasc în termen de nouă luni de la data încetării activității

■ **Vasile Brețcan — Tulcea:** Începînd cu data de 1.1.1981, meșterugarii cu ateliere proprii, pensionarii ai oricărui sector de pensie, sînt obligați să plătească la asigurările sociale din cooperarea meșterugărească o cotizație stabilită din venitul profesional impozabil calculat lunar

■ **Gherghina Boșcov — București:** Nu îndepliniți nici una din condiții, (de vîrstă sau vechime în muncă), care să vă îndreptățească să cereți pensionarea

■ **Maria Constantinescu — Rm. Vilcea:** Afecțiunea de care suferiți nu vă influențează capacitatea de muncă, iar Legea nr. 1/1977 la care faceți referiri, exceptează de la plată a contribuției persoanele care au invaliditate de gr. I sau gr. II, deci cu capacitatea de muncă în cea mai mare parte sau total pierdută

■ **Paraschiva Tican — Iași:** La data cînd ați obținut mutația definitivă în municipiul Iași, fiului dv., fiind major, nu i se putea efectua schimbarea domiciliului, deoarece conform legislației în vigoare, însoțesc părinții numai membrii de familie minori

■ **Anica Bălan — Urechești (Bacău):** Nu se acordă ajutor social urmașilor și nici ajutor în caz de deces titularului de ajutor social

■ **Daniel Turas — Cluj-Napoca:** Dv. ați contractat apartamentul proprietate personală după data de 1 iulie 1982, în situația dată, trebuie să plătiți diferența de preț, iar pentru aceasta puteți solicita de la CEC credit pe termen de maximum 10 ani

■ **Ion Filipciuc — Suceava:** Pentru relații detaliate, adresați-vă la NAVROM — Constanta

■ **Lenuța Florescu — Buzău:** Transferarea și numirea personalului didactic se organizează în sesiuni stabilite de către Ministerul Educației și Învățămîntului anual sau la un anumit număr de ani. Dacă M.E.I. va organiza sesiuni pentru anul școlar 1985-1986 puteți să vă depuneți dosarul în perioada legală

■ **Marius Săcălean — Arad:** Am fost informați că la întreprinderea „Tricolor roșu” Arad unde lucrați, promovarea în categorii superioare și acordarea de trepte personalului muncitor se face o dată pe trimestru, în trimestrul I pentru trimestrul II, în trimestrul II pentru trimestrul III etc. Dv. urmează să vi se acorde categoria a V-a, începînd cu data de 1 aprilie 1985

■ **Vasile Bucur — Sîlnic Moldova:** Ca invalid nu sînteți scutit de reducerea taxei de radio și televizor.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11-14.

Ecouri

Pentru ce hrană e făcut omul (II)

Exemplul ursului cafeniu este edificat pentru două aspecte importante: dovedește că un carnivor poate trece fără dificultăți la o alimentație „vegetariană” (în schimb, nu se cunoaște nici un erbivor care să mănince carne nici măcar sporadic) și că o astfel de putriție nu „slăbește” cu nimic un organism puternic cum este cel al acestuia. Gorila antropoidă, atingând 350 kg greutate și 2,30 m înălțime și care manifestă o forță de colos, este un alt exemplu convingător pentru acest din urmă fel de nutriție, structurat ca și omul, pe alimentație fructivoră.

Am evocat această secvență cu scopul de a ne putea ajuta indirect, la imaginarea cât mai corectă a primilor hominizi.

De regulă, autorii lucrărilor de antropogeneză, sau în legătură cu aceasta, pornesc de la studiile antropologice și etnografice contemporane asupra unor triburi sau populații primitive, constituind uneori „civilizația arcului” ca să extrapoleze observațiile lor asupra primilor hominizi. Așa se face că din studiile asupra pigmeilor, boșmanilor, hotentotilor, triburilor din Mato Grosso etc., ei și-au imaginat primii hominizi cu arma în mână în postura lor de vânători, ucigând animalele cu care se hrăneau (nici măcar nu și-au pus problema dacă armele, atunci când au existat cu adevărat, n-au avut de fapt la început decât un rol de apărare).

Totuși, M. O. Kosven (12, pag. 20) acceptă: „In ce privește hrana, omul a fost probabil la început mai ales alimente mai ușor accesibile. In această categorie intră, în primul rând, hrana vegetală: fructe, rădăcini; apoi animale mici și, în sfârșit, peștii aruncați la mal de flux sau prinși de-a dreptul cu mina. Omul primitiv își putea procura ușor și carnea animalelor mari, moarte.”

De ce primii hominizi ar fi trebuit să vazeze sau să mănince carne găsită moartă, dacă aveau fructe, semințe, muguri etc. la dispoziție din belșug tot timpul anului fiind vorba de o regiune tropicală și subtropicală cum e cea africană în care au apărut, ei fiind continuatorii direcți ai unor fructivore?

Prof. E.L. Simons (7, pag. 293) referindu-se la Driopiteci (ramura preumanoidă din care s-au desprins hominidele, începând cu Ramopitecul și pongidele, adică maimuțele actuale) arată următoarele: „Sivapitecul (adică driopitecul asiatic) are emailul dentar îngroșat, un caracter adaptativ legat în mod evident de o hrană mai fibroasă, proprie regiunilor temperate, formată din rădăcini, bulbi, semințe. Aceasta în timp ce toți ceilalți driopiteci din Europa și Africa au învelișul de email al dinților subțire, la fel ca și pongidele actuale, trăsătură compatibilă cu o vegetație mai succulentă, tropicală.”

Adică ursul cafeniu care este carnivor, se mulțumește cu hrană vegetală cind o are la dispoziție în cantități suficiente, iar primii hominizi care erau fructivori prin construcție anatomică, viața, deși aveau la dispoziție fructe și vegetale din belșug?

Desigur, alta era situația în regiunile acoperite cu ghețari, care de la sfârșitul pleistocenului inferior înaintau destul de mult spre sud în perioadele glaciare. (Glacițiile s-au manifestat intermitent de 4 ori între 400 000 ani în urmă — glaciția Mindel — și 20 000 de ani — Würm tîrziu). La limita acestor regiuni acoperite cu gheață se dezvoltă o vegetație de tundră, a cărei plantă caracteristică era arginția, o rozacee înrudită cu trandafirul, alături de care creșteau mușchi, licheni, specii pitice de salcie posară și mesteacăn pitic (2). O astfel de vegetație, evident, nu putea asigura hrana necesară și atunci din strictă necesitate, vitală, acei locuitori ai regiunilor menționate, erau obligați să vazeze animalele existente în areal și să se hrănească cu ele întocmai cum fac eschimoșii astăzi. (Majoritatea populației evident s-a retras spre sud.)

Acest lucru se întâmplă însă numai în zonele subpolare sau temperate reci, dar în rest, aria „locuită” atunci, mult mai mare era cea a regiunilor mai calde, care avea și cea mai mare densitate de „populație”, prin urmare, majoritatea „populației mondiale” era destul de probabil, totuși fructivori.

Dar afirmațiile elevatului autor A. Bălărețu (2) căruia aparțin mențiunile făcute cu două paragrafe mai sus, produc uimire cind lasă să se înțeleagă că genul Homo, prin primul său reprezentant, Homo habilis, a supraviețuit genului australopithecus, deoarece era omnivor, în timp ce acesta din urmă, „vegetarian” (2, pag. 7).

Să ne situăm însă un moment pe poziția „clasică” și să admitem că omul a fost omnivor de la începuturile existenței sale. Cum am putea răspunde atunci la întrebarea, de ce în cursul milioane de ani de existență a sa *) nu a suferit nici o transformare în structura anatomică a aparatului său digestiv (dovadă că este practic identic cu cel al maimuțelor, așa cum am precizat mai înainte) și nici măcar vreo transformare fiziologică (dovadă că nu-și sintetizează vitamina C în organism, așa cum o fac omnivorele, dar n-o fac maimuțele)? (Este, în același timp și inversul și identicul fiziologic — digestiv al ursului cafeniu?).

În imposibilitatea de a da un răspuns științific, obiectiv, la această întrebare, vedem că sintem nevoiți să ne întoarcem la abordarea sinergetică a problemei și să admitem că omul are aparatul digestiv structurat pe regim vegetarian-fructivor, și că doar sporadic, în timp și spațiu, a fost nevoit să mănince carne, determinat de lipsa unei hrane necesare pentru care era proiectat și că datorită acestui fapt nu s-a produs nici o modificare anatomică sau fiziologică. (Modificarea s-ar fi putut produce numai în cazul în care întreaga specie umană ar fi trecut prin această necesitate timp de milioane de ani).

Mai rămâne să analizăm partea a doua a acestui punct și anume să vedem dacă omul este structurat pentru hrană crudă sau tratată termic, deși o implicare a răspunsului a putut-o avea analiza de până acum.

De cind utilizează omul focul sau mai

exact de cind utilizează omul focul pentru prepararea hranei?

Ce „gătea” omul la foc în urmă cu un milion de ani? Evident că nu vinete, ardei sau cartofi care au apărut de-abia la 6 000—8 000 de ani, ci doar carne „la jăratec” deoarece „vasele de gătit” de lut, s-au „fabricat” mult mai tîrziu (maximum 9 000 de ani). Dar am dovedit mai sus că hrănirea cu carne a avut un caracter sporadic temporal și spațial, astfel încît în majoritatea absolută a duratei de timp de la apariția lor și pînă în prezent (4 milioane de ani față de, să zicem, 9 000 de ani) se poate spune că oamenii s-au hrănit cu fructe și vegetale crude și doar un mic procent din timp, greu de precizat, s-au hrănit cu carne și aceea crudă pentru cel puțin 75% din durata considerată!

Există oare dovezi asupra corectitudinii concluziei la care am ajuns, cu alte cuvinte, cunoaștem astăzi vreo populație care s-a hrănit sau se hrănește numai cu crudități?

Răspunsul este pozitiv. La rubrica „Orient zont științific” nr. 8 și 9 din 1984, revista „Veac Nou” a publicat un articol, destul de amplu, preluat din „La Chine en construction” în care sint redat rezultatele cercetărilor efectuate de doi specialiști chinezi Chen Naiwen și Zhang Guoying, cercetători la un Institut al Academiei de Științe Sociale din R.P. Chineză, între vara anului 1980 și toamna anului 1981, avind ca temă elucidarea problemei Yetti, „omul zăpezilor”, din împrejurimile muntelui Ciomolungma (Everest) de lingă platoul tibetan din Himalaya. Ei au făcut o analiză serioasă, un bilanț de date în legătură cu oamenii sălbatici care ar exista în masivul Himalaya și au ajuns la concluzia că faimosul „om al zăpezilor” n-ar fi decît un trib sălbatic care trăiește în pădurile virgine situate imediat după limita zăpezilor veșnice. Din datele adunate de la locuitorii satului Zhentang din districtul Dinggye la 2 500 m altitudine, înconjurat de o pădure necălcăță, din așezarea Zham la sud de Nyalam în sudul Tibetului la 2 300 m (cu climat subtropical, cu o temperatură primăvaraică tot timpul anului), sub muntele Kugarla, sub muntele Dogsong, la Kumig, la Naghe, Baibong etc., și după probele materiale găsite (păr, excremente, amprentele picioarelor) au ajuns la următoarele concluzii:

Este vorba de o populație de oameni sălbatici cu o talie de 1,80—1,90 m, cu putere mult mai mare decît a oamenilor obișnuiți; au chip palid, corp în întregime acoperit de păr cenușiu, gîlbui sau brun cu lungimea firului de aproximativ 12 cm; au ochi strălucitori, talpa piciorului pînă la 35 cm. Locuiesc în pesteri naturale, nu cunosc focul și se tem de el. Concluzia: e vorba de ființe umane aflate pe treapta cea mai de jos a primitivismului, care beneficiind de condiții favorabile datorită pădurii cu arbori care produc fructe tot timpul anului s-au putut perpetua pînă astăzi. Necunoscînd focul este clar că se hrănesc cu crudități.

Să mai adăugăm însă la aceste considerații mai ample, cîteva scurte dar foarte importante observații în context referitoare la aspectele de anatomie și fiziologie comparată.

După cum se știe, flora intestinală normală a omului, este alcătuită din populații de microbi de fermentație, care nu produc toxine, ci au rolul de a ataca și descompune celuloza și alte deșeuri ajunse la acest nivel al intestinului, în afară de faptul că ea sintetizează o serie de substanțe extrem de importante pentru funcțiile vitale ale organismului respectiv, ca de exemplu: acid folie (vitamina B₁₂), vitaminele K (antihemoragice), vitamina B₆, biotina, acidul nicotinic (vitamina B₃), riboflavina (vitamina B₂), acid pantotenic (vitamina B₅) și paraaminohipuric etc.

(va urma)

RADU ILIE MANECUȚA

Celula nu folosește prefabricate

În ceea ce privește tratarea termică a alimentelor, problema e discutabilă. Este clar că se diminuează valoarea nutritivă în medie cu 10—15%. De asemenea se știe că prelucrarea termică dură determină formarea unor compuși ce prezintă o oarecare toxicitate. În carnea și peștele fript la grătar, în cafeaua și cacaoa prăjită s-au pus în evidență substanțe cancerigene. Dar pînă în prezent, nici o cercetare nu a evidențiat formarea substanțelor toxice în produsele tratate la regimuri termice cuprinse între 50—120°C, care se folosesc curent în industria alimentară. Se recomandă chiar tratarea la temperatură ridicată, timp scurt ca fiind mai avantajoasă pentru reținerea valorii nutritive.

Cercetătorii din industria alimentară caută cu febrilitate sisteme de prelucrare și conservare a alimentelor, mai puțin energofage, optimizarea sistemelor clasice, dar trebuie să reținem că singura metodă utilizată pe plan mondial, care asigură inactivarea eficientă a microorganismelor, în primul rînd a celor patogene, cea ce face produsul edibil, este tratamentul termic.

În acest sens, urmîrind raportul dintre beneficii și risc sint gîndite, în prezent, toate procesele din industria alimentară, căutîndu-se reducerea riscurilor și creșterea beneficiilor. Cel mai plastic, a exprimat acest lucru, H. Gounelle de Pontanel, redactorul șef al revistei „Medicine et nutrition”, președintele Societății de nutriție din Franța, care în toate lucrările sale este împotriva adaosurilor chimice: „Adaosul de nutriție la produse ne predispozează la riscul unei toxicități în perspectivă, în timp ce neutralizarea lor ne expune la posibilitatea unei toxinfecții bacteriene mortale. Între aceste două alternative trebuie să optăm.”

Dacă beneficiul netratării termice a alimentelor este numai păstrarea enzimelor, atunci, după cunoștințele actuale de biologie și fiziologie, acest avantaj nu se explică. Pentru că fiecare dintre noi avem constelația noastră enzimatică pe care celula o construiește după un program unic. Mai bine sau mai rău, cu materialul de import alimentar. Dar celula nu folosește produse prefabricate. Mai întii, organismul le descompune la elementele inițiale: aminoacizi, eventual peptide, glucide etc., pe care le folosește în chip de cărămizi la construcțiile specifice organismului, inclusiv a enzimelor de care are nevoie. Este dialectica viului, de negare a negației, de descompunere a biosului pe care-l ingeră pentru a construi noua formă de viață. Proteinele străine, introduse direct în circuitul sanguin, sint toxice, pentru organism. Noroc că organismul este dotat să le digere!

Dacă toate fructele și o parte din legume pot fi consumate în stare proaspătă, și e recomandabil să fie așa, o parte din legume, în special leguminoasele, nu trebuie consumate în stare nativă deoarece conțin factori toxici pentru organism. Din această cauză, în zootehnie, nimeni nu are curajul să administreze soia sau fasole crudă animalelor.

Un fapt interesant, care trebuie cunoscut! În ultimul timp, factorii toxici din vegetale sint, din ce în ce mai folosiți în tratamentul cancerului. Astfel, ricina, proteina toxică din semințele de ricin, a dat rezultate bune în tratamentul cancerului gastrointestinal, letrilul, compus prezent în simburii de fructe din familia Amigdalaceae, vechea otrăvă a egiptenilor este considerat de unii specialiști ca „glonțul magic” în cancer, substanțele toxice și inhibitorii din germeii de griu, porumb și leguminoase sint studiate pentru efectele citostatice. Dar ce e permis în cancer, nu este permis în alimentația curentă. Experiențele recente cu ricină s-au făcut sub strict control clinic, la limita de intoxicare a organismului. Din această cauză sint partizanul unei alimentații cu vegetale, cu sau fără tratament termic, în funcție de vîrstă, munca depusă și, în special, în funcție de starea de sănătate a individului.

În încheiere, vă rog să-mi permiteți, tovarășe redactor-șef, să reiau sugestia făcută anterior tov. ing. Popa Valeriu că să se realizeze o sinteză originală între teoriile alimentației naturaliste și a nutriției clasice, ceea ce ar fi de un real folos atît publicului larg cît și tuturor care lucrează în acest domeniu.

Sintem bucuroși că Flacăra are receptivitate la nou și sprînjină cu idei, concepții și păreri diferite, privind nutriția asigurînd o dezbateră democratică a subiectelor și lămurirea unor probleme cu ecou larg.

Prof. dr. ing. BRAD SEGAL

Ilustrațiile numărului
picturi de CONSTANTIN PILIUȚĂ
Reproduceri de VICTOR RADULESCU

prin acupunctură. Indicații, efecte și contraindicații ale acestei terapii, mecanismul de acțiune al electroacupuncturii.

Parcurgînd lucrarea se sesizează cu fiecare notiune abordată efortul, scrupulozitatea și seriozitatea științifică dovedite de autor — însușiri de altfel cunoscute de mult

biectul ridicînd încă multe dificultăți în definirea sa. Bazat pe o amplă documentare științifică dr. C. Ionescu-Tirgoviste reușește să realizeze o sinteză originală și fecundă a acestui concept uzînd în permanență de datele tradiționale gîndite cu cîteva milenii înainte și de cele oferite de științele ac-

chineze — făcîndu-ni-le astfel accesibile și inteligibile. Se oferă prin acest efort un instrument de lucru util medicinei contemporane, nouă tuturor.

Ceea ce oferă, după opinia noastră, acestei lucrări o valoare net superioară lucrărilor apărute pînă acum în domeniul acupuncturii este supunerea permanentă de către autor a noțiunilor abordate la o analiză critică, mereu atentă, cu referiri fără posibilități de replică la ultimele date oferite de practică și cercetare. Constatăm astfel că într-un domeniu care părea să rămînă neschimbat de mii de ani se manifestă o evoluție foarte dinamică grație exploziei informaționale pe care o trăim în lumea contemporană.

Considerăm cartea Dr. C. Ionescu-Tirgoviste ca o monografie de bază în domeniul acupuncturii, o lucrare pe care orice om de știință o va citi cu un beneficiu deplin.

Dr. D. CONSTANTIN
Doctor în medicină,
medic primar,
Spitalul militar, central —
Neurologie

O' monografie de bază în domeniul acupuncturii

din numeroasele lucrări științifice pe care ni le-a oferit pînă acum dr. C. Ionescu-Tirgoviste.

Din multitudinea de date abordate în lucrare alegem la întimplare doar cîteva, lăsînd cititorului interesat plăcerea de a descoperi singur și alte aspecte inedite.

Găsim foarte interesant modul în care a tratat conceptul de „Energie” — su-

tuale din care fizica modernă este mereu prezentă. Nu este de loc simplu și ușor să suprapui și să găsești corespondențe clare și solide între informații care aparțin unor epoci așa de îndepărtate. Reținem ca fiind extrem de meritoriu acest efort de a transpune în concepte noi specifice științelor moderne concepte vechi specifice medicinei tradiționale

Record de spectatori pe cel mai mare stadion al țării

Peste 100000!

Etapa de sâmbătă a diviziei A a stat sub semnul eplajului de pe „23 August”, care a adunat o cifră record de spectatori, peste 100 000! Tribunele celui mai mare stadion al țării, un autentic Wembley bucureștean, s-au dovedit neîncăpătoare și câteva mii de oameni au urmărit meciurile, fapt fără precedent, din imediată apropiere a terenului de joc, de pe pistă! Spre lauda lor, ei s-au comportat corect și partidele s-au desfășurat normal. Se zice că de la întilnirea dintre C.C.A. și Luton Town, disputată în urmă cu 30 de ani, „23 August” n-a mai cunoscut o asemenea covârșitoare afliuență, fenomenul reînnoirii publicului, a unui public generos și sportiv, fiind, firește, îmbucurător. Numai că

el trebuie să dea de gândit, într-o măsură și mai mare, jucătorilor. E de datoria lor, de care mai ales Sportul studentesc s-a achitat sâmbătă, să răsplătească prin și mai multă dăruire, prin prestații de calitate și prin spectacole de înaltă această superbă fidelitate a iubitorilor fotbalului.

Înainte de a da cuvântul antrenorilor formațiilor care s-au confruntat în cadrul eplajului, să notăm că, în general, etapa a 21-a a fost furtunoasă, aducând modificări importante în clasament. Considerată în deplasare, victoria Stelei, coroborată cu cel dintâi eșec al dinamoviștilor, socotit acasă, a dus la detasarea liderului, dar lupta pentru titlu e departe de a se fi încheiat.

Viorel Kraus :

„AM AVUT UN 11 METRI CLAR !”

— Cred că esti de acord, Viorel Kraus, că Rapid a pierdut sâmbătă fără drept de apel, da?

— E bine zis : nu atât a câștigat Steaua, deși a jucat cu ritm, eficient, cât am pierdut noi. Diferența care a fost în teren n-a reprezentat decât exprimarea diferenței existente între cele două loturi.

— Mai concret ?

— Steaua cu toată echipa, ba încă, pe margine, cu Majaru și Radu II, noi fără Manu și fără Ștefan Popa, dar cu Manea, cu Ion Ion și cu Agiu într-un picior !

— Adică ?

— Vorba vine, în sensul în care Manea a reintrat după o absență de două săptămâni. Iar Ion Ion și Agiu au jucat accidentat, primul cu o întindere, iar celălalt cu o frumusețe de plagă la genunchi.

— De ce i-ați folosit ?

— Pentru că n-am avut de ales. Pentru că, spre a fi și mai clar, lotul de care dispunem, văduvit de-acum și de Cioacă, e restrins numeric și valoric. Mulți au ris, știu, când l-am băgat pe Sames, dar am făcut-o în disperare de cauză, nădăduind că Fane, cu forța lui, va putea impulsiona atacul. N-a reușit. Fără să fie compromisă, situația în care ne aflăm, e delicată : trebuie să câștigăm puncte și, în paralel, experiență.

— Revenind la lot, ce-l veți Goanță ? Dar cu Cirlan ?

— Plecatu amindoi, Goanță la Reșița, de unde a mai venit, chiar deunăzi, ca să pună tot felul de condiții ! Nici Cirlan n-a vrut să rămână, motivând că are o afecțiune la inimă și că nu rezistă la efort. S-a întors la Chitila. Din păcate, nu-l avem nici pe Paraschiv, care a fost în pregătire, dar care, ulterior, s-a răzgândit, făcând năvăla între Mirsa și Tirgu Jiu. Regret s-o spun, dar trebuie : Rapid e un club fără putere, numai numele a rămas de el ! De

pildă, ne zbatem de-o lună să transferăm un jucător din „Onoare” și nu izbutim !

— Pe cinc ?

— Asta ar mai lipsi, să-l pronunț numele, ca să ni-l ia altii !

— Ce s-a întâmplat cu Cioacă ?

— Fractură de peroneu cu dislocarea ligamentelor, o nenorocire. Nu zic că Ducadam a vrut, dar asta e : campionatul s-a încheiat pentru Cioacă ! Altfel mă surprinde. Că arbitru, dacă n-a dat 11 metri, cum s-ar fi convenit, pentru ieșirea periculoasă a portarului, cu picioarele în față, nici măcar cartonaș galben nu i-a arătat lui Ducadam !

— Cum și s-a părut arbitrajul lui Radu Petrescu ?

— Pro Steaua. La 0-1, când Bumbescu l-a culcat în careu pe Cioacă, a fost 11 metri evident. Nu contest victoria Stelei, o echipă bine clădită, rapidă, în putere, dar la 1-1 alta ar fi fost situația, nu ?

— Nu cumva te-ai pripit când l-ai scos din teren pe Grigore ?

— Nu l-am înlocuit doar pentru că greșise la golul 2, lăsându-l pe Balint să treacă, ci și pentru a-l da o lecție. De la un timp, Grigore joacă mai mult ce vrea el ! Una îi spui, alta face, în sarcina lui căzând și golul egalizator al Craiovei. În loc să stea „liber”, Grigore apare în linie, la limita ofsaidului, iar asta ne tot costă.

Emerich Jenei :

„LA MIJLOC AM CÎȘTIGAT”

— Emerich Jenei, încă o victorie așa-zisă în deplasare pentru Steaua, a căta ? A opta ?

— Da, sintem la +16, ne îndreptăm spre titlu.

— Să înțeleg că apele s-au limpezit și că Steaua va deveni campiona ?

— Deși Dinamo a pierdut, lupta pentru titlu rămâne deschisă. De unde avem un contracandidat, pe Dinamo, de sâmbătă avem doi, și Sportul studentesc emitând pretenții. Am asistat și la partida vedetă a eplajului : Sportul a gândit

mai bine, jocul și, în plus, l-a organizat perfect. Părea mea e că „arbitru” în cursa pentru câștigarea campionatului va fi Craiova, care va întilni acasă și pe Sportul, în etapa imediat următoare, și pe noi. Se anunță, intuiesc, un final dramatic.

— Dinamo ?

— Parcă încearcă să-și schimbe stilul. Renunță tot mai mult la jocul pozițional, de „măcinare” a adversarului prin pase, căutând să pătrundă mai direct. Numai că, sâmbătă, dinamoviștii au pierdut prea multe mingi în propriul teren. N-au construit suficient.

— Să ne întoarcem la Steaua : succesul s-a conturat greu ?

— Nu, dovadă că nici n-am depus un efort prea mare ca să-l obținem. Rapid, la lotul de care dispune, a dat o replică palidă. Nici noi, ca să fiu sincer, n-am mai realizat fazele debordante din alte etape, dar am urmărit mai ales punctele. Am marcat repede, după 10 minute, și am fost prudenți.

— Ați cerut prudență de pe bancă ?

— Firește, dar nu în dauna atacului. Rapid fiind, se cunoaște, o echipă de moral, ne-am ferit s-o lăsăm să vină peste noi. Dealtfel, la mijloc am și câștigat, Bălăni și Stoica împingând mereu jocul.

— Cine v-a mai plăcut ?

— Pițurcă și, în ucele faze, Bumbescu, Belodedici și Lăcătuș, chif că ultimul nu a fost, totdeauna în apele lui.

— Viorel Kraus acuza arbitru că nu a acordat Rapidului două lovituri de la 11 metri.

— Care două ?! La Cioacă, când cu Bumbescu, în partea laterală a careului, a fost o deposedare corectă. Cel puțin așa am văzut eu. În ceea ce-l privește pe Ducadam, el a protejat balonul și, după ce l-a prins, s-a întors cu spatele. Normal era ca Cioacă să renunțe, să sară peste portar.

— Cioacă e la spital, cu fractură !

— Regret nespun, dar n-am cum să-l consider pe Ducadam vinovat. El a urmărit mingea, atît. În general, cred că nu greșesc afirmând că meciul n-a fost dur. Iar arbitrajul, din punctul

meu de vedere, n-a ridicat probleme.

Cornel Dinu :

„AMBELE GOLURI Î SE POT IMPUTA”

— Dinamo a cunoscut sâmbătă prima înfringere după 20 de etape ! Ce simți, Cornel Dinu ?

— O mare oboseală și un mare regret. Și c-am pierdut, dar mai ales cum am pierdut, în două minute ! Neșansa a fost că, practic, am început de la 0-2, cit arăta tabelul de marcaj după un sfert de oră ! — Imediat după golul al doilea l-ai înlocuit pe Moraru, de ce ?

— Pentru că ambele goluri, plocate din faze fixe, î se pot imputa. N-a știut ce să facă, a ieșit, s-a întors, a ezitat. Că faultul care a permis primul gol n-a fost, Stănescu l-a atacat corect pe Hagi, e una, iar eroarea lui Moraru e alta.

— Comit o indiscreție dacă întreb de ce Moraru n-a fost sâmbătă, ca pină atunci, căpitanul echipei ?

— Am să mă limitez să răspund că pentru indisciplina. După întoarcerea de la Hunedoara, a refuzat să rămână cu echipa, el căpitanul ei, dînd astfel un exemplu foarte prost. Sint tentat să afirm că noi, la Dinamo, am comis în ultima vreme o greșeală : am promovât mai mult talente și mai puțin caracter.

— De ce crezi că a pierdut Dinamo ?

— Pe de-o parte, Sportul a evoluat la nivelul maxim al posibilităților, pe de alta, noi am prins o zi slabă. Nicolae și Stănescu au avut probleme, iar virtuțile n-au beneficiat de suficiente mingi.

— Jenei spunea că Dinamo încearcă să-și schimbe stilul de joc. Așa e ?

— Fiecare cu treaba lui. În pofida eșecului de sâmbătă, campionatul se joacă ! N-am renunțat la ideea de a păstra titlul.

— Nu te-ai gândit că Hagi ar

trebui marcat om la om ?

— Ba/da, dar mi-am făcut și socoteala că n-am nici un jucător capabil să rezolve o asemenea sarcină. Vei zice, sigur, Rodnic, care n-a jucat rău și a depus mult suflut nu mai că Rodnic nu e om de deposedare. Din păcate, Dragnea și Suciuc au irosit multe mingi la mijloc. Secontam pe lansări plocate de la ei și n-au fost.

— Dintre noii promovați, Ivan a lăsat o impresie mai bună decît Sorin Răducanu. Împărtășești această opinie ?

— Da, dar trebuie ținut cont și de faptul că Sorin n-a avut decît mingi de bătaie. L-au lipsit culoarele pe care să pătrundă. Sâmbătă s-a văzut, poate mai clar ca altă dată, că se bazează pe instinct. Mai are destule de învățat, „ieșirile” stinga, dreapta, dar pentru asta aș fi avut nevoie de un teren cu gazon. Or, terenurile au fost pină acum desfundate.

— De ce n-ai apelat la Tălнар mai devreme ? Intrarea lui a mai înviorat jocul.

— De ce ? Simplu : pentru că Nicolae stătea în teren cu novocaină și pentru că Stănescu acuza dureri. Dacă-l băgam pe Tălнар și ceda vreunul din ei, ce-aș fi făcut ?! Mi-a fost teamă să risc fără acoperire.

Constantin Ardeleanu :

„ARMA NOASTRĂ SECRETĂ ? ECHIPA !”

— Sincer, Constantin Ardeleanu, mizați pe o victorie în fața lui Dinamo ?

— De ce nu ? Avem o echipă care poate învinge azi pe oricine și oriunde, iar meciul cu Dinamo a fost mai bine pregătit ca oricînd. După acel 0-3 din „Regie”, care ne-a scos acum 2 ani din lupta pentru titlu, aveam obligația unei revanșe morale. Ne-am luat-o.

— A fost simplu ?

— N-a fost, dar băieții au crozut mult în succes și s-au străduit din răsputeri să-l realizeze. Măsurile pe care le-am luat s-au dovedit salutare.

— Ce măsuri ?

— L-am fixat pe Pană la Augustin, iar pe flancul sting al adversarului, pe care l-am judecat mai periculos, Marian Mihail a stat în zonă, nu la marcaj cu indicația să n-aibă niciodată un dinamovist în spate. În schimb, Munteanu II a urcat mult, jucînd mai degrabă în linia a doua. Cum și Șperiatu a prins o zi fastă, apărarea n-a lăsat să treacă nimic.

— De ce „și Șperiatu” ? De ce această precizare ?

— Pentru că în întilnirea tur, la 3-3, Șperiatu a gafat și am fost siliți să-l înlocuim. Lui î se mai impută și golul primit în Cupă, cînd Baia Mare n-a tras decît un șut pe poartă, șut care a însemnat însă eliminarea noastră ! Sâmbătă însă, Șperiatu și-a spălat toate păcatele.

— S-a dus Cupa, dar a rămas campionatul ! Speră Sportul la titlu ?

— Nu mai zic nimic. Așa am zis și de Cupă și, după înfrîngere, numai bobornace am luat ! Dacă nu pierdem la Craiova, în etapa următoare, mai vorbim. Pină atunci, însă, mă abțin !

— Care a fost, sîmbătă, arma secretă a Sportului ? Hagi ?

— Hagi i-a hărțuit tot timpul și a semănat panică, dar adevărata noastră armă secretă a fost echipa. Starea ei de spirit.

— Cînd ați fost convins că ați întrecut pe Dinamo ? La 2-0 ?

— Nu la 2-0, ci imediat după pauză. M-am lămurit că sintem mai proaspeți. Apoi, Dinamo se demascase ușor : centrări repetate stinga, dreapta și scoateri ale balonului înapoi. Le-am blocat repede.

— Dar după golul lui Zare ? N-ați tremurat ?

— Era prea tîrziu, partida se jucase. Nu poți face în 5 minute ce n-ai făcut în 85 !

— Dinu afirma că arbitrajul lui Dan Petrescu v-a favorizat, fiind uneori prea îngăduitor cu duritățile.

— Cum zicea Dinu ?!

— Că arbitru n-a influențat rezultatul, dar „ca a tras puțin de Sportul”. Mai ales după pauză.

— Cite nu spune omul la supărare ?!

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

La peluză

Cuplajul

Atita puhoi de lume adunată la tarbă verde n-am mai văzut de pe vremea inundațiilor când tot bucureșteanul ieșise cu cățel și purcel pe Cheiul Dimboviței să asiste la spectacolul promis al sinistrului care nu mai venea.

Nu mi-a plăcut primul meci. Copiii Rapidului, silitori și uneviteji, față-n față cu elita, par neînsemnați și timorați. Se grăbesc și, desigur, greșesc. Poate și de aceea, prin raportare, ceea ce face Marin Grigore de unul singur în teren emoționează. Calm, destoinic, brav, fundașul rapidist împinge grațios fotbalul din sfera sportului în condiția gravă a existenței. A rezistat tiraniei vâlorii, ajutat de inimosul Bacos, și tenacele Cirstea până la ultima picătură de energie. De partea cealaltă, Steaua, sigură de victorie, a intrat pe teren distrată, cu gândul mai ales la rezultatul meciului care urma. După golul frumos al lui Pițurcă, s-a încilicit în urzela adversarei lăsând să se vadă, în pacea jocului neavintat, principalele ei carențe: Iovan ca fundaș dreptă și numai ca fundaș dreapta, și Lăcătuș fără Petcu. Fără optarul de bază al formației, săgeata Stelei e cam boantă. Nu ne-am numi peluziști dacă n-am recunoscut adevărul. Acesta pe care l-am spus ca și faptul că forfecarea lui Ciocă de către Bumbescu în care a fost penalizat.

Spuneam că primul meci nu mi-a plăcut? Atunci, am exagerat puțin. Nu mi-a plăcut

confruntarea oarbă. Spectacolul a fost salvat de prezența în teren a doi bărbați de o rară frumusețe sportivă: Băloni și Stoica. Simțul nostru estetic a cunoscut delectarea de a vedea prestația și eleganța împletindu-se cu bărbăția. La sfârșit, aș fi ridicat un podium al cavalierilor meciului: Băloni și Stoica de o parte și de alta și Grigore la mijloc.

Cel de-al doilea meci a fost de-a dreptul extraordinar. Chiar dacă după asta, arbitru principal a rămas în București cu foarte puțini simpatizanți, mai ales din pricina ajutoarelor sale de la țară. Ne-am obișnuit să urmărim la Dinamo cu deosebire jocul tinerelor ei speranțe: Suciu, Sorin Răducanu, Ivan, Movilă, Zare etc. Și iată în ce mare măsură randamentul ei depinde de veteranelor Dragnea! Fără exploziile de o uluitoare vitalitate ale nouarului, Dinamo, care începuse stăpînă pe sine un meci deosebit de greu, n-a mai avut forța să remonteze. Amintesc de exploziile lui Dragnea deoarece doar ele l-ar mai fi putut învingea pe portarul Speriatu, imbatabil, cel mai bun jucător de pe teren. Ceea ce denotă că echipa adversă n-a stat degeaba. Nu, Dinamo n-a prins un meci slab și eu nu m-aș hazarda să afirm că s-a jucat campionatul. Echipa lui Dinu a fost învinsă de un meci care a funcționat cu o precizie de ceasornic. Sportul studentesc este echipa care a prins o zi de excepție pe care dacă va ști să o permanentizeze atunci va spun și ce echipă va fi mine idolul copiilor din cartierele bucureștene. Ați așteptat vreodată în fața unui carusel? Acesta a fost jocul Sportului. Vi-i amintii pe Ștefănescu și Lung la Bratislava, locul de glorie al naționalei noastre, în

ultimul sfert de oră al partidei? Așa au jucat duminică timp de 94 de minute Speriatu și Gino Iorgulescu. Iată una din secvențele care au dus la prelungirea meciului: studenții execută o lovitură liberă. Hași pornește umăr la umăr cu un adversar spre poarta lui Toma, înlocuitorul inspirat al lui Moraru. Arbitrul oprește meciul sub pretextul că jocul s-a re-luat prea repede. Se repetă execuția și arbitrul iarăși fluieră ca să arate prelungirea meciului cu un minut fiindcă lovitură s-a bătut prea lent. Și așa mai departe. Numai arbitru într-un cuplaj bucureștean să nu fie.

Ultima oară când am fost la Roma, am avut prilejul să urmăresc la televizor mai multe meciuri în reluare din campionatul italian. Vă rog să mă credeți pe cuvânt că nici unul nu se poate compara în frumusețe și dinamism cu acesta dintre Dinamo și Sportul studentesc și am văzut la lucru și pe Juventus, și pe Fiorentina și pe Milan și pe A.S. Roma. De aceea zic să ne bucurăm mai presus de rivalitățile de club care ne unesc inevitabil pe viață. A fost o sărbătoare a fotbalului!

Și apropo de sărbătoare. Cuplajul n-a avut aerul festiv al spectacolului sportiv. S-a injurat și huiuit tot timpul și nu s-a aplaudat decît rareori. Ii inviti pe peluziști să-și aclame favoriții când craincul stadionului anunță formațiile pe fiecare în parte. Și-i mai inviti să învețe să cinte; să cinte bucuria și să probeze gustul demnității de a aplauda adversarul învingător și mai ales pe cel învins. Și dacă o fi rău, să mă înjurăți, numai pe mine.

NICOLAE CRISTACHE ■

Cind la 15 februarie a fost anulat meciul pentru titlul mondial de șah dintre Anatoli Karpov și Garri Kasparov, păreri despre motivația deciziei președintelui F.I.D.E. au fost împărțite. Discuțiile — despre ce-a fost, cum a fost, ce va fi și cum va fi — au continuat. S-au dat și mult așteptatele interviuri. Campionul mondial a acceptat inițial decizia anulării disputei, iar apoi a cerut președintelui Campomanes prin scrisoarea sa din 19 februarie ca meciul să se reia cit mai repede posibil. A. Karpov a subliniat valoarea „meciului-maratou”: „Din punct de vedere al creativității șahiste, meciul nostru a fost foarte interesant și cred că a îmbogățit mult teoria deschiderilor”. Marele maestru Garri Kasparov nu a fost de acord cu decizia jucării unui alt meci pornind de la scorul de zero la zero. Ceea ce a fost jucat rămîne „un material de analiză foarte bună” — a declarat șalangerul delimitind fazele meciului: „Prima... a fost marcată de o oarecare nervozitate și numeroase erori din partea mea, în timp ce Karpov... a jucat conform stilului său... Faza a doua a fost o lungă serie de remize în care s-a afirmat arta apărării... A treia perioadă a dat loc unei lupte și mai intense, calitatea jocului fiind superioară”. Campionul mondial a motivat numărul mare de remize „...în stadiul actual al teoriei deschiderilor foarte multe variante au fost elaborate și studiate pînă la cea de-a 20-a

sau cea de-a 30-a mutare, adică pînă în final. În acest fel albul nu reușește aproape niciodată să-și asigure un avantaj substanțial din deschidere”. Ca urmare, a adăugat Karpov, jucătorii convin asupra egalității dozîndu-și forțele.

Intr-un interviu acordat agenției iugoslave Taniug șalan-

Între două meciuri

gerul a recunoscut că a fost „surprins de vizitele pe care le-a primit pe parcursul meciului” și i-au fost făcute „în numele lui Karpov”. Garri Kasparov susține că nu a avut niciodată nici un fel de discuții cu campionul mondial despre „o eventuală întrerupere” a meciului, adăugînd că: „această idee nu mi-a trecut prin cap deoarece nu exista nici o rațiune pentru ea”. Mama șalangerului la titlul mondial, Klara Kasparova este purtătoarea de cuvînt a lui Garri. Ea nu a fost surprinsă cînd a aflat că meciul se va rejuca la data de 2 septembrie: „—Ei, bine, vom aștepta 2 septembrie”, dar nu s-a așteptat la stabilirea locu-

lui de desfășurare a celui de-al doilea meci la Moscova sau la Londra. Klara Kasparova a subliniat că „în condițiile actuale decizia domnului Campomanes nu a fost pentru a-l displace lui Garri”. Mama marelui maestru din Baku aprecia că „Garri nu este gata să reia meciul prea devreme”, iar șalangerul a cerut ca regulamentul viitorului meci să fie definitivat înainte de Congresul F.I.D.E. de la Graz din luna august, înainte de luna mai. Kasparov a spus: „orice altă soluție și de asemenea orice întîrziere în adoptarea noilor reguli poate provoca încă scandaluri” și a subliniat încă o dată necesitatea afirmării categorice „a ideii de-a da, în septembrie, dreptul învinsului de-a juca un meci de revanșă”.

Președintele federației internaționale a mai rămas cîteva zile la Moscova, după ce a hotărît anularea meciului, pentru a discuta cu jucătorii, lucru pe care nu l-a reușit deoarece șalangerul s-a reîntors la Baku spre a se odihni și campionul mondial a plecat la Viena pentru a face înregistrările unei emisiuni televizate. Florencio Campomanes a luat contact cu reprezentanții celor două părți dar o propunere oficială a făcut numai federația celor doi jucători. Președintele a anunțat că în luna mai se va întruni Comitetul executiv al F.I.D.E. în Tunis, unde se vor discuta cu lux de amănunte toate aspectele privind noul meci.

MARGARETA MUREȘAN ■

Fără Dobrin, fără Oțet

Replica săptămîinii aparține antrenorului Florin Halagian care, în pauza meciului de la Iași, la 1-0 pentru Poli, le-a spus jucătorilor craioveni: „băieți, prestigiul se ține cu victorii, nu cu fofirica!” Se mai zice că antrenorul Universității s-a „infipit” în elevii săi care, după 3 reprize slabe (primele două la Bacău), au realizat 45 de minute de fotbal excelent în Copou. Nu „din motive personale”, cum a scris „Sportul”, ci din cu totul alte motive nu și-a însoțit antrenorul Nicolae Dobrin echipa la Timișoara, la meciul de simbioză. Vineri, 15 martie, el și-a depus, la club, demisia din postul de antrenor principal al formației F.C. Argeș. Telefonice, ne-a declarat: „S-au strîns atît de multe încît, cu toate că mă leagă de F.C. Argeș 25 de ani, o viață de om, am decis să demisionez. Cauza principală e că au fost cedate o serie de jucători de valoare peste capul meu, uneori fără ca eu să știu! Dacă mă despart de club, nu mă despart de publicul piteștean, pe care nu l-am înșelat niciodată și care cred că trebuie să cunoască adevărul. El m-a huiuit după „egalul” cu Gloria, dar a făcut-o pe nedrept, întrucît nu din cauza mea lotul s-a tot subțiat și echipa are problemele de azi. S-o luăm pe rînd. Bărbulescu, de care două zile m-am rugat în genunchi să rămînă, a primit dezlegare pentru F.C. Olt. ca și Radu II. Despre plecarea lui Radu II, produsă pe cînd mă găseam la Herculan, am aflat după două săptămîni!! Am cerut jucători în loc, am insistat, dar n-am obținut nimic! Tot fără să fiu anunțat, lui Mihai Zamfir i s-a oferit contra-dezlegarea în alb și, cînd m-am alertat, președintele clubului, Dan Silvășanu, mi-a zis să stau liniștit, că nu i-a dat-o. Ce era nebuș să i-o dea?! I-o dăduse însă?! Simțind că-l pierd și pe Tulpan, pentru Buzău, am căutat un schimb, solicitîndu-l pe Balaur, și iar nu s-a rezolvat nimic! Tulpan s-a dus fără ca Buzăul să ne compenseze printr-un jucător pierderea lui! În locul lui Eduard, împrumutat Stelei pentru sezonul

din Cupa cupelor, a venit Florin Marin. Deși la apusul carierei, la 32 de ani, mă mai încropeam cu el, dar mai deunăzi mi s-a interzis să-l folosesc dacă nu se mută în Pitești. Ca și cînd eu l-aș fi chemat, nu mi-ar fi fost impus! În aceeași situație e și Dorel Zamfir, și el scos din lot, peste voința mea, pentru că a refuzat să se stabilească în Pitești. Cine-ar mai fi? Ralea. Există procesul verbal al sedinței Biroului executiv al clubului în care s-a consemnat că doar eu, singur, n-am fost de acord cu transferul. Mi s-a replicat că nu-l pierdem de tot, că i s-a dat dezlegare numai pe perioada studiilor și că, deci, va reveni de la Galați după terminarea facultății. Adică peste 8 ani! Aceste dureri mai vechi, ca și altele mai noi, faptul că echipa e neajutorată, că la înfrîngeri eu sint arătat cu degetul și criticat, iar la victorii meritul e mereu al altora etc., m-au determinat să renunț. ● Ascultînd și cealaltă „parte”, iată ce ne-a comunicat președintele clubului piteștean, Dan Silvășanu: „N-avem ce să-i reproșăm lui Dobrin și cred că nici el nouă (n.n. — cu excepția celor de mai sus?). Situația e însă delicată și am impresia că Dobrin a acționat pripit, marcat de decesul mamei sale. N-am hotărît încă nimic. Biroul executiv al clubului urmînd să se întrunească în aceste zile. Personal, ca unul care îl apreciez foarte mult pe Nicolae Dobrin, a cărui activitate se confundă practic cu aceea a anilor de afirmare al Argeșului, trag nădeide că el va reveni asupra demisiei”. ● Prezent, miercuri la prînz, la redacție, Dobrin și-a păstrat punctul de vedere, repetînd că „divortul” său de F.C. Argeș e fără recurs. ● Auzim că victoria Craiovei la Iași a dus la demiterea antrenorului Constantin Oțet, sub conducerea căreia Politehnica a ajuns în cîoda clasamentului, la -8. Conducerea echipei va fi incredințată, după toate probabilitățile, lui Vasile Simonaș, în prezent la C.S.M. Suceava. ● După meciul F.C.M. Brașov — Jiul, arbitru Mustățea ne-a declarat că „oaspeții puteau să și cîștige, ei jucînd mai modern, mai legat”. Viorel Mateianu însă a păstrat măsura: „un punct am meritat, un punct am luat!”.

FAIR PLAY „Computerul”

Cum ar trebui să fie un arbitru perfect? O revistă italiană susține că ar trebui să fie jumătate om, jumătate robot; să aibă o răbdare de fier; să vadă tot și mai mult decît tot și în față și în spate (patru ochi ar fi suficienți); să audă și să nu audă, deci să fie surd, măcar de o ureche; să aibă o inimă în stare să pompeze neobosită tot timpul; să alerge, să zboare, să fie în același timp peste tot, pe fiecare centimetru de teren; să fie ferm, de neimpresionabil, neinfluențabil, incoruptibil; să reprime și să ierte, să pedepsească și să zîmbească; să cunoască regulamentul pe dinafară; să fie un adevărat computer pe teren; să aibă un pumn de fier (dar nu pentru a-l trînti în fața protagoniștilor) și în același timp să fie dotat cu creion și gumă pentru a nota și a șterge (de fapt, nu totul se poate scrie); să aibă aripi la picioare, precum Mercur care era un zeu. Dar arbitru nu va fi niciodată ca Mercur pentru că el este doar un om, deci imperfect.

Pentru un arbitru de fotbal sint duminici în care cîștigă oaspeții și totuși gazdele recunosc corectitudinea arbitrajului. I se stringe mina. Nimic altceva nu mai contează pentru el. Nici oboseala drumului, nici „amănuntul” că ajunge acasă la 8 că la 8 trebuie să fie la locul de muncă. E fericit, a trăit o zi frumoasă. Dar sint și duminici în care la părăsirea terenului este profețat ca un răufăcător.

Acum în plin campionat să ne amintim din cînd în cînd că arbitru, în particular un om onest, apreciat în profesia sa, este însărcinat să ajute 22 de participanți ai fotbalului, care este totuși un JOC. Să-l acceptăm pe „computer” așa cum e. Supus greșelii.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Valori perene

O echipă de artiști amatori, oameni de toate profesiile din județul Olt, s-au adunat mai de multă vreme spre a nu lăsa să se piardă cunoscutul dans oltenesc „Călușul”. De aici și-a luat și numele: AN-SAMBLUL „CĂLUȘUL”, SCORNICEȘTI. Cucerînd premii după premii — vom vorbi cu altă ocazie despre toate acestea — membrii ansamblului au ajuns ca prin organizarea unor stagioni de primăvară și toamnă în Capitala țării să fie tot mai cunoscuți și îndrăgiți de publicul bucureștean. Aducînd pe scenă cîntece populare dintre cele mai frumoase, mai ales din Oltenia, apelînd la soliști de prestigiu ai folclorului românesc, ansamblul a reușit să schimbe mentalitatea unora despre calitatea spectacolelor de muzică populară. „Se încetățenise ideea — ne spune tovarășul Anghel Stoian, instructor la ansamblul C.C. al U.T.C. — că muzica populară înseamnă doar cîntece de despărțire și neînțelegeri între oameni. Mult timp

am avut de înfruntat această mentalitate. Zidul care se formase parcă între muzica populară de circumstanță și cea adevărată a fost spart. Publicul a abandonat acest gen de „producții” și iată că astăzi vine pentru a descoperi chiar și poezia populară pe care unii dintre interpreți o aduc pe scenă”.

Alături de soliștii ansamblului, Ilie Dirvoreanu, laureat al trofeului „Floarea din grădină”, Vasilica Dinu, voce amplă ce ne amintește de Maria Lătărețu, își dau concursul cunoscuții interpreți Elisabeta Turcu, munteancă de o desăvîrșită sensibilitate, Marinică Iordache, Stela Pălăceanu și binecunoscuta Maria Ciobanu care vine să încinte cu inflexiunile sale melodice sufletele iubitorilor de muzică populară. Cîntecul de petrecere, ca și cîntecul lăutăresc sint promovate cu generozitate de cuplul Gabi Luncă — Ion Onoriu. Vocea inimitabilă a solistei este acompaniată de-același vechi dar mereu tînăr acordeon minuit cu înaltă profesionalitate.

Despre toate aceste reușite ne-a vorbit cu pasiune instructorul an-

samblului, omul pentru care ziua de muncă nu se măsoară în ore.

— E greu, e ușor?

— Nimic nu e greu cînd depui suflet și faci treabă cu dăruire. La noi nu există o specialitate de organizator de spectacole. Meseria se învață din practică. Munca unui organizator nu se face din birou. Trebuie să mergem pe teren pentru a testa preferințele publicului. Numai așa poți conta pe o reușită.

— A fi comunicativ mi se pare a fi una dintre calitățile necesare ale unui organizator.

— Trebuie să știi să apropii publicul, să te apropii de cei cărora le intuiești sufletul. Automat spectacolul crește în calitate.

— Aveți secrete în această meserie?

— Da. Dar cel mai mare secret este ca publicul să-ți fie prieten. Pentru asta nu trebuie să-l minți. Una e să pui pe afiș și alta să prezînti în sală.

— Am văzut că în spectacolele susținute de Ansamblul „Călușul” Scornicești ați apelat și la actorii de primă mărime ai scenei românești.

— Publicul are nevoie de glume, de umor. Mulți dintre cei prezenți în sălile noastre nu pot merge la teatru să-i urmărească pe actorii îndrăgiți. Facilitîndu-le întîlnirea cu ei în asemenea împrejurări cred că mulțumim pe toată lumea. Răspund cu mare plăcere invitației, ori de cite ori este nevoie, actorii Stela Popescu, Dem Rădulescu, Nicu Constantin, Jean Constantin, Florin Piersic, Tamara Buciuceanu, Draga Olteanu Matei, Alexandru Arșinel, Radu Gheorghe, Marin Moraru și alții...

— Tudor Gheorghe...
— Este cel mai iubit talmăcitor al poeziei populare. Cîntă cu noi nu numai pentru că este foarte iubit, dar și pentru că este oltean.

— Cea mai mare bucurie a unui organizator de spectacole care ar fi?

— Ca în ziua spectacolului să nu se mai găsească bilete. N-am vîndut niciodată bilete decît la casele de bilete. Dacă aș vedea sala cu locurile goale, m-ar apuca o tristețe iremediabilă.

IOANA PROCA ■

Grija pentru tinăra generație

Anul Internațional al Tineretului, care are la origine valoroasă inițiativă a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, este expresia unei concepții noi, revoluționare privind rolul și importanța tinerei generații în lumea contemporană și în cea de mine. Valorii acestei inițiative i se adaugă largă adeziune și recunoaștere internațională, măturie a realismului, umanismului și consecvenței politicii externe promovate de țara noastră, de președintele ei, politică de colaborare, pace, dezarmare, destindere, de edificare a unei lumi mai bune și mai drepte, obiective la a căror înfăptuire tineretul are și va avea un rol de cea mai mare importanță.

În contextul Anului Internațional al Tineretului, în centrul preocupărilor organizațiilor noastre revoluționare de tineret — Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România — se situează unirea eforturilor tinerei generații a patriei în procesul edificării socialiste, răspunzând astfel prin fapte de muncă încrederii acordate de partid, de societate, încredere care izvorăște din concepția conducătorului, partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la statutul, locul și rolul tineretului în societatea contemporană. În lumina acestei concepții, urmind cu însuflețire îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu, organizațiile noastre de tineret desfășoară o amplă activitate și pe plan extern, în cadrul mișcării internaționale contemporane de tineret și studenți, contribuind la apropierea între națiuni, la realizarea și consolidarea unității de

acțiune a tinerei generații de pe tot globul și a organizațiilor sale în vederea promovării neabătute a țelurilor scumpe tuturor tinerilor zilelor noastre: pacea, independența, înțelegerea între popoare, dezvoltarea, colaborarea.

Au trecut mai bine de două luni și jumătate din anul 1985 — Anul Internațional al Tineretului, care se desfășoară sub generoasă deviză „Participare — Dezvoltare — Pace”. În tot acest timp, în cadrul A.I.T. au avut loc numeroase manifestări. Numărul Comitetelor naționale pentru A.I.T. a trecut de 130, ceea ce înseamnă că în marea majoritate a țărilor lumii acțiunile care-i sînt consacrate beneficiază de o coordonare la nivel național. Manifestările prilejuite de pregătirea și desfășurarea Anului Internațional al Tine-

lumi mai bune și mai drepte. Între acțiunile consacrate A.I.T. se înscrie și simpozionul „Tineretul anilor '80”. În cuvîntarea rostită la simpozion, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că în lumea contemporană — dincolo de deosebirile de condiții social-economice în care trăiește și acționează, dincolo de obiectivele specifice urmărite în fiecare țară — tineretul se manifestă ca o importantă forță a progresului, a luptei pentru pace, pentru o lume din care să fie excluse războaiele și armele, în primul rînd armele nucleare. În acest sens, a fost relevată cerința de a se întreprinde măsuri pentru ca deviza A.I.T. să se concretizeze atît în fiecare stat, cît și pe plan internațional, dovedindu-se astfel înțelegerea necesității ca problematica tinerei generații să fie abordată într-o nouă perspectivă. Dezbaterile care au avut loc în cadrul simpozionului au relevat că poziția românească privind abordarea și soluționarea problemelor tineretului pe glob se înscrie între coordonatele generale ale politicii partidului și statului nostru consacrate înfloririi continue a României socialiste, intereselor vitale ale omenirii.

Intensa activitate prilejuită pe toate meridianele de Anul Internațional al Tineretului, activitate consacrată sporirii contribuției tinerei generații la eforturile generale ale popoarelor pentru făurirea unui viitor de pace, colaborare, dezvoltare și progres economic și social, ilustrează pe deplin aprecierea președintelui României că „în condițiile actuale, grija și preocuparea statelor și popoarelor pentru formarea și educarea tinerei generații reprezintă o problemă de cea mai mare însemnătate pentru viitorul omenirii, pentru progresul necontenit al civilizației umane”.

ION CODRU ■

Comentariul săptămîinii

retului au dat și dau ocazia afirmării adeziunii tinerei generații a României socialiste la obiectivele A.I.T. Măsurile și acțiunile cuprinse în planul național elaborat de Comitetul național român pentru A.I.T., al cărui președinte este tovarășul Nicolae Ceaușescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, președintele Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru A.I.T., largă participare a tineretului nostru și a organizațiilor sale la aceste manifestări oglindesc hotărîrea tinerei generații a României de a-și aduce o contribuție sporită la edificarea socialistă a patriei, la lupta pentru pace și dezarmare în lume, pentru făurirea unei

Urcați cu noi pe EVEREST!

1. Botezul

Victoriile genului uman într-un domeniu sau altul, la nivel planetar sau, mai recent, la nivel cosmic, au fost numite cuceriri, bineînțeles, în cu totul alt sens decît cel militar. Multe din ele se situează în zona explorării de teritorii ori de lucruri necunoscute: descoperirea Americii, primul om care a ajuns la Polul Nord, cucerirea Polului Sud, primul om care a pășit pe Lună etc. În acest sir se încadrează și cucerirea Everestului, piscul cel mai înalt de pe planeta noastră și, ca atare, punctul terestru cel mai avansat spre spațiile siderale, „al treilea pol al Pămîntului”, după cum a mai fost denumit, simbolic, de geografi. Vom încerca să evocăm, în câteva numere ale revistei noastre, pasionanta luptă pentru atingerea celei mai mari înălțimi de pe glob. Pentru aceste însemnări am utilizat, pe lângă relațiile din presa românească și din cea străină, și cărțile consacrate acestei teme, apărute în țara noastră de-a lungul anilor.

Locul de cel mai înalt pisc de pe Pămînt — are, după ultimele măsurători, 8848 de metri — i-a fost recunoscut Everestului destul de tirziu și cu multă greutate. Din ce cauză? Înainte de toate, pentru că lumea nu aflase de existența lui. În antichitate, ca și în evul mediu, cel mai înalt munte din lume era considerat Araratul, desi acest vulcan stins se ridică la „numai” 5165 de metri. Cum pe atunci înălțimea unui munte era apreciată „din ochi”, Araratul a putut să impresioneze foarte tare, dat fiind că el se înalță într-o cîmpie a cărei altitudine este doar de 800 de metri.

Dar muntele din Armenia lîngă care, potrivit legendei biblice, s-a oprit arca lui Noe, și-a pierdut supremația odată cu descoperirea Lumii Noi. Campionul înălțimilor a devenit Chimborazo, din Anzii Ecuadorului. Și aici a impresionat, ca și în cazul Araratului, faptul că muntele se ridică la o mare înăl-

țime față de regiunile înconjurătoare, ele însele formate din munți (măsurătorile ulterioare au arătat că Chimborazo, are o înălțime de 6272 metri și că cel mai înalt munte din Cordilieri este de fapt Aconcagua — aproape 7000 de metri).

De-abia către mijlocul secolului al XIX-lea atrag în sfîrșit atenția lumii și munții Himalaya, mai ales datorită activității de cercetare geografică sistematică a Himalayei, inițiate și desfășurate de „Survey of India” — Serviciul topografic al Indiei. Cuvîntul Himalaya provine din limba sanscrită (din hima, zăpadă, și alaia, lăcas) și înseamnă „lăcașul zăpezii”. El este ortografiat de europeni Himalaya sau Himalaja, dar sînt folosite și denumirile Himanceal sau Himavat, care înseamnă „munții de zăpadă”. În sens strict, prin Himalaya se înțeleg munții cuprinși între văile Indusului și ale Brahmaputrei, care îi delimitează la nord și, respectiv la vest și est. Între aceste limite, Himalaya se întinde ca un imens arc, cu convexitatea spre sud, pe o distanță de 2500 kilometri, avînd o lățime de circa 300 de kilometri. „Survey of India”, unde lucrau și numeroși britanici, a organizat în prima jumătate a secolului trecut mai multe expediții științifice în munții Himalaya. Prima tentativă de ascensiune a fost întreprinsă de căpitanul A. Gerard, funcționar britanic al „Survey”-ului. El a atins în 1818 înălțimea de 5880 de metri (pe virful Leo Pargial, de 6740 de metri), stabilind în acest fel un record de înălțime. În 1823, același Gerard a cucerit un virf fără nume, de 6220 de metri, stabilind astfel și un record de „cel mai înalt virf atins de om”.

Între timp, a început să fie larg folosită metoda trigonometrică pentru măsurarea altitudinilor de la distanță. Aceasta a permis înregistrarea relativ exactă a înălțimilor și pentru virfurile care nu puteau fi escaladate, așa încît treptat a început să se stabilească o ierarhie precisă a acestora. Cum însă piscurile Himalayei se desfășoară, după cum am văzut, pe o distanță de mii de kilometri, cele din prim-plan sînt avantajate, și, pe rînd, Dhaulagiri și apoi Kangchendzonga au primit titlul de „cel

mai înalt munte din lume”. Dar adevăratul campion al înălțimilor continua să rămînă undeva în planul secund, înapoia altor piscuri ce se pierdeau în zare. Pînă cînd, într-o zi a anului 1852, gigantul a fost, în sfîrșit, descoperit.

Unul din funcționarii de la „Survey of India” (instituție condusă, începînd din 1823, de militarul și omul de știință britanic George Everest), așezat la birou, calcula constincios datele unor măsurători efectuate citiva ani la rînd de la poalele munților. La un moment dat a venit și rîndul muntelui notat cu simbolul XV. Funcționarul a început să astearnă liniștit cifrele unele sub altele, dar cînd media celor șase observații, măsurători făcute cu teodolitul, din șase locuri de staționare diferite, în anii 1849-1850, i-au indicat altitudinea de 8839,8 metri, nu i-a venit să-și creadă ochilor. A refăcut calculul de mai multe ori — același rezultat. Atunci s-a repezit spre biroul sefului strigînd: — Sir, am descoperit cel mai înalt munte din lume.

Vestea a produs senzație. Bineînțeles, s-au făcut noi măsurători, noi calcule, în perioada imediat următoare și apoi, de mai multe ori, de-a lungul anilor, dar, cu foarte mici corecții — care au dus la cifra de 8848 de metri — altitudinea a fost confirmată. Cel mai înalt munte din lume fusese descoperit.

Ce nume să i se pună? Cel mai potrivit era să se afle cum îi spuneau localnicii, iar piscul să fie trecut pe hărți cu denumirea respectivă. Dar ostenele s-au dovedit zadarnice. Locuitorii din regiunile dinspre Nepal și India, de unde fuseseră făcute măsurătorile, nu știau cum se cheamă muntele, nu-i dăduseră nici un nume. În această situație, celui mai înalt virf din lume i s-a spus Everest, după numele conducătorului Serviciului topografic al Indiei, Tirziu de tot, în 1920, la peste o jumătate de veac de la moartea lui sir George Everest, s-a aflat că muntele avea totuși un nume băstinaș, dat de locuitorii de pe versantul nordic al Himalayei, din Tibet. El era numit Chomolungma, ceea ce în limba tibetană înseamnă Zeita-mamă a munților. Astăzi, prin Chomolungma se înțelege masivul în ansamblu, numele de Everest rămînînd pentru virful propriuzis.

Odată depistat și botezat, „cel de-al treilea pol al Pămîntului” a atras asupra lui atenția oamenilor de știință, care însă l-au studiat de la distanță. O ascensiune pe Everest în secolul trecut nu se putea concepe, era peste puterile omenirii. Aveau să treacă mai multe decenii pînă la primele tentative de ascensiune și un secol pînă la cucerirea lui.

ION D. GOIA ■

Roza vinturilor

VESNA PARUN (Iugoslavia)

Feciorie

Tropotul ăsta, fumul ăsta care se vede apropiindu-se, vor intra în grădina ta, vor deschide porțile ațipite. Ești singură-n casă. Copilă, ce-o să-i spui bărbatului necunoscut, dornic să moară în brațele tale goale, ce-i vei spune oare?

Ești singură în casa părăsită și pustie și năpădită de ferigi. Cerul ferestrei tale egal e cu sine, blind și înalt. Pe drumuri se depărtează cavaleri istoviți.

Și cineva jinduieste să moară în brațele tale făcute de nimeni adormite la bătaia miezului de noapte. Cineva în noaptea asta rîvnește infocat să strîngă

în brațele lui muritoare

mijlocul tău subțire, părul tău neclintit. Privirea ta urmeze drumul, coboare în josul fluviului și a serii :

Cineva de pe mal te-a chemat pe ascuns. Las' să-ți cadă pletele pe umeri. Aleargă cu inima deschisă; și nu te teme e-ai să tremuri. Aleargă, aleargă! Nu întreba cine geme, nici cine merge pe urmele tale prin beznă. Iată, groparii au și luat cu ei casa năruită, corali sculptorii și canari aurii. Poveștile au pierit în tăcere.

Nu plînge: e iubirea. Pleacă în țara fără drum, tu vei purta în chip de cercel povara durerii, tinăra copilă, doar ai ales viața!

Martorii

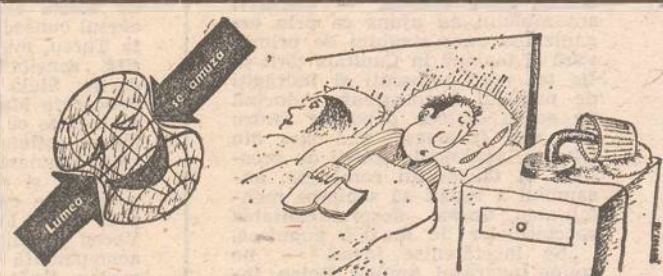
Accastă lume încă nu înțelege marele mister, copilăria.

De ce chemați copii în fața judecării, acolo unde omul judecă omul, cel fără de patrie pe cel fără de patrie; pentru ce chemați martorii?

Nici o floare să nu mai nască floare, nici un basm să nu mai nască basme. Nu înțelegem nici florile, nici basmele și nu respectăm neprihăniții copaci.

La ce mai naștem noi martorii?

În românește de PETRE STOICA ■

După N.B.I.

Accente in lume

Sheila a ciştigat

După Johnny Hallyday a venit rindul Sheilei să cinte la Zénith, imensa sală cu 6500 de locuri din Paris. Cea care s-a afirmat prin anii '60 adică la vârsta de 16 ani, urcând la repezeală scara succesului datorită calităților vocale și seriozității în pregătire, n-a mai rezistat regimului de gale, deplasări, cursele cronometru. Anemia a obligat-o pe Sheila, cea mai tinără vedetă a acelei perioade, să renunțe la scenă. Deși cantecele Sheilei s-au auzit mereu în următorii ani prin intermediul discurilor pe care le-a înregistrat, menținând-o în atenția publicului, cântăreața visa să urce din nou pe scenă. Acest lucru s-a petrecut după douăzeci de ani de așteptare și muncă încordată. Spectacolul ei din sala Zénith s-a bucurat de un succes enorm. Pretul ridicat al biletelor, 160-130 de franci, nu i-a speriat pe admiratorii cântăreței deși Sheila era neliniștită gândindu-se la „spărtura” din bugetul unei familii de patru persoane care ar fi dorit să participe la spectacol. Sheila a apărut la acest spectacol ca o interpretă plină de finețe, în culmea talentului său, încântând publicul care și-a aprins pentru o clipă brichetele, toate acele luminițe fiind semne de emoție și apreciere ale momentului pe care îl trăiau.

Spectacol de lumină și culoare

Brichetele ce se aprind în timpul spectacolelor marcând prin flacăra lor participarea afectivă a fanilor la spectacol, s-au aprins și pentru Michel Sardou și cantecele lui, sala fiind de data aceasta Palatul Congreselor. Sobru, într-o ținută ce se apropie de cea a piloților de linie, Michel Sardou își exprimă prin cîntec emoțiile, minile, dorurile, crezul. Trece repede de la un cîntec la altul, abia îngăduind aplauzelor un mic spațiu de manifestare. Ros-

tește un scurt „mulțumesc” spectatorilor săi și începe din nou să cinte. Nu vorbește cu publicul, numai cîntă și asta mai ales, după ce, la un spectacol în timp ce susținea un dialog cu cei din sală, cineva de la un balcon i-a strigat: „nu vorbi, cîntă!” În sală, printre fani și prieteni, nume celebre: Eddy Mitchell, Jean-Claude Brialy, Eddie Barclay, Mireille Darc. Claude Lelouch îl urmărește cu atenție sporită căci îi va încredința rolul principal în filmul „După douăzeci de ani”, continuarea celebrului „Un bărbat și o femeie”. Din sală nu lipsește nici Anouk Aimée care îi va fi parteneră în film. Acest spectacol al lui Michel Sardou, care va apărea împreună cu alte celebrități pe scena Palatului Congreselor, pînă la 28 martie, a fost un triumf. „Fără să fie la moda zilei, Michel este numărul Unu de zece ani” spune textierul lui Michel, Pierre Delanoe. Cuvinte putine, dar o caracterizare perfectă.

Joan Baez mai este șocată

La patruzeci și trei de ani Joan Baez este fericită că mai poate fi impresionată. Impresionată de drama marinarilor din Beyrouth, de războiul dintre Iran și Irak, de toate războaiele ce devastază lumea. Acceptînd natura umană, J.B. se bate împotriva ideii că nu o poate schimba. Cîntecele sale sînt de fapt o încercare de sensibilizare a puternicilor zilei, a tuturor oamenilor, în ideea transformării lumii, într-o lume mai bună, într-o lume a păcii. Cîntăreața simte că trebuie să vorbească Americii mai ales despre ideile sale. De aceea se adresează mai ales tinerilor americani deoarece îi simte pasivi, deosebiți de „generația beat” a anilor '60, deosebiți de tinerii Europei ce luptă pentru o asistență medicală fără frontiere, împotriva foametei și subdezvoltării. Revolta Joanei Baez nu este de dată recentă. La șaisprezece ani refuza să cînte imnul american și visa să înlocuiască toate drapelurile lumii printr-un drapel universal avînd ca însemn fețele tuturor copiilor ce suferă. Joan Baez militează cîntînd.

ELENA GRECESCU ■

„Floarea de oțel” și mafia

Fireșc, atîtea priviri s-au îndreptat spre mafia după ce Tommaso Buscetta, unul dintre faimoșii „nași” s-a „pocăit” tocmai prin Brazilia. Și dincolo de ocean „Cosa nostra” pare a se afla în dificultăți evidente după ce, la New York, au fost arestați Carmine Persico, șeful clanului „Colombo”, și ceilalți patru lideri de mari familii new-yorkeze. Dar, dacă în ambele cazuri de mai înainte poliția a reușit câteva contre spectaculoase, dincolo de un alt ocean, cel Pacific, în „Țara soarelui răsare” sau a „Florii de oțel” — cum botează Japonia Friederich Sieburg, într-o carte publicată în urmă cu două decenii — Yakuza, mafia locală, acționează în continuare. Asta, deși ca și în cazul mafiei (vezi filmul „Nașul” al lui Francis Ford Coppola) în 1974, regizorul Sydney Pollack i-a demontat mecanismul într-un film, numit tot Yakuza, cu Robert Mitchum și Takakura Ken ca protagoniști. Între alte detalii, spectatori au văzut, de pildă, cum unui șef i se prezenta, pe o pinză de un alb orbitor, falanga degetului mic de la mîna stîngă tăiată printr-o scurtă și sigură lovitură de sabie. Tot între obiceiurile Yakuza se remarcă tatuajele de pe întreg bustul în care abundă desene complicate și... strălucitoare.

Poliția încearcă să dea lovituri Yakuzei, mai ales că, în unele momente, însăși viața acesteia oferă prilejuri bune, cu toate că e vorba de grupări puternice. S-au aflat amănunte despre una dintre ele — Yamaguchi-Gumi — de fapt, prima: 13000 membri, activitate pe trei sferturi din teritoriu. Este organizată piramidal așa încît dezmembrarea unei unități nu afectează ansamblul. S-a crezut că, după ce în 1981, s-a declanșat o luptă deschisă și fără meajamente pentru succesiunea șefului ei, Kazuo Taoka, poreclit și „Ursul” din pricina brutalității sale, faptul ar duce la dezagregarea grupării. Din pă-

DUMITRU CONSTANTIN ■

TOT FELUL

Chipurile unei jumătăți de veac

Poate nici unul dintre caricaturistii români n-a fost atît de mult comentat ca Alexandru Clenciu. Comentat, disputat, criticat... etc... respins din diferite saloane de caricatură, nu i s-a permis nici măcar să bată la fantomatica secție de caricatură de la U.A.P.; Clenciu, însă, în ani, și-a văzut de treabă. A făcut caricatură, și-a păstrat cu o seriozitate demnă de invidiat câteva (au devenit de-acum foarte cunoscute) rubrici la diferite publicații, a făcut epigrame (în acest sens chiar a și editat câteva volume), a făcut tot felul de ilustrații... Și a mai făcut ceva; a lăsat timp, exact ca un boem, cum dealtfel și este, celor care l-au contestat, ca să fie înțelese fără a fi rachiunos și dușmănos. Și, acum, cînd a trecut pragul celor șapte decenii cîntărite în mii și mii de desene Clenciu ne-a oferit o lacrimă a trudei sale. O lacrimă de tuș și de culoare care ne-a bucurat pe toți. Este vorba de expoziția de portrete găzduită de Galeriele de artă ale Municipiului. Poate de mult în cunoscuta sală de expoziții nu și-au dat întâlnire atîția oameni. Și au venit acolo, la întîlnirea despre care vorbeam, și vedete, și oameni cunoscuți și unii mai puțin vestiți. Din mai toate domeniile. Și scriitori, și actori, și gazetari, și caricaturisti, și fotbaliști și... fără să mai lungim vorba, mai toți cei care l-au impresionat, în ani, pe artistul Clenciu. Putem să spunem, fără să greșim, cituși de puțin, că există o lume numită pe

scurt: Clenciu. Și această lume pornește de la noi și este filtrată prin talentul artistului și ne este redată din nou prin penița sa. Clenciu, ca și alți caricaturisti români, este un fin observator al lumii noastre. El știe să ne fotografieze, poate cuvîntul nu este cel exact, știe să ne modeleze, precum un sculptor, știe să ne înțepie fin, fără să ne supere, știe, într-un cuvînt, să ne delecteze. Și asta o face de peste o jumătate de veac. Ochiul și penița sa au văzut și au gravat multe. Această expoziție este o inimă parte a oamenilor dragi care au trecut și care mai trec încă pe lângă noi. Este o adevărată, fără să folosim cuvinte mari, arhivă a chipurilor noastre. Nu doresc să dau, în aceste rânduri, exemple, dar așa stau lucrurile. Clenciu a făcut în toți acești ani o titanică muncă de arhivar și de documentarist. Și asta numai pentru noi. Fără, practic, să i-o ceară cineva. Și, desigur, o sală de expoziție devine totdeauna neîncăpătoare pentru o jumătate de veac și devine neîncăpătoare pentru atîția oameni care au fost iubiti de Clenciu. Poate, dacă imi este permisă o idee că ar fi bine, acum cînd multe dintre aceste desene încă nu s-au pierdut, ca toate aceste chipuri ale jumătății noastre de veac să-și găsească locul între copertile unor albume. Asta, cred, ar mulțumi pe toată lumea și ar fi, fără exagerare, niste ilustrate ale noastre către copiii și nepotii noștri. Ca să ne cunoască și ei așa cum am fost „fotografiati” de Clenciu. Este doar o idee pe care îndrăznesc s-o avansez și totodată, după părerea multora, o lecție cum se poate face caricatură prin „stilul Clenciu”...

SORIN POSTOLACHE ■

Cronica șoselei

S-a furat un tramvai

„Una e să asisti la manevrele vatmanului și cu totul alta e să te afli la cirna tramvaiului simțînd cum imensul tren, modern silențios, se supune, aidoma unui armasar bine strunit, acționării cu finețe a unor comenzi deloc sofisticate. Cum oare, oamenii ăștia, care folosesc zi de zi tramvaiul, îl tratează ca pe un vehicul banal și nu observă cît e de fascinant?” reflecta Mioara. „A conduce un tramvai e parcă mai pasionant decît a pilota un autoturism. Senzația de dominare a unui colos, care aleargă pe șine rapid și fără zgomot, e teribilă!” își împărțea impresiile adolescenta, în vîrstă de aproape 17 ani, celui care, pe ascuns, pe linii periferice, mai ales tîrziu, seara, o iniția în tainele conducerii „miraculosului” vehicul. „Pentru că la lecția de azi te-ai comportat ca o veritabilă vătămăniță, o să-ți dau o recompensă”. „Ce recompensă, Nea Miron? mă faci curioasă” și tînașa întoarce ușor capul spre „instructorul” ei. „Vezi intra în depou, conducînd tu singură tramvaiul!” „Adevărat, ai atîta încredere în mine? Vai ce splendid! Mă vor vedea toți, ce sigură sînt pe comenzi. Păcat că la ora asta tîrzie, de retragere, în depou nu sînt băieții pe care îi cunosc, să-mi admire stilul de „aterizare”. Adevărul era că tînașului instructor îi făceau plăcere „lecțiile” de conduceră. Admira în ascuns profilul minunat al obrazului Mioarei, ochii negri parcă măi frumoși cînd se concentrează cu atenție scrutînd strada. Îl tulbura atingerea șoldurilor fetei, a mîinilor acestora în timp ce-i explica cum trebuie manevrată o pirghie sau o manetă. Nici Mioarei nu-i era indiferent instructorul. Venirea la „lecție” pe inserat îi provoca fetei o dublă emoție. Imbușorarea obrazilor Mioarei, cînd se apropia de vagon, se datora, parcă, totuși mai mult întîlnirii cu Miron, decît cu comenzile trenului electric, cu care era deja familiarizată. Apropiindu-se de depou, fata scosta pe o primire entuziastă în momentul intrării. Ori că o confundaseră cu o tînașă vătămăniță, avînd alura Mioarei ori că prezența vatmanului alături de tînașă dădea „pilotajului” o notă de siguranță, cert e că nimeni nici portarul, nici maistrul, nici manevranta de serviciu, n-au acordat, spre mîhnirea adolescentei, vreo importanță intrusei aflate la postul de comandă al tramvaiului. Sexul frumos are citeodată ochiul extrem de ager, mai cu seamă cînd e vorba de o fiică a Evei, atît de frumoasă și bine făcută ca Mioara. „Bărbat însurat și se tine de prostii și Miron asta!” „Cum adică, soro, despre ce-i vorba?” întrebă vătămănița care, trăbăluind ceva într-o zonă semiobscură, nu obser-

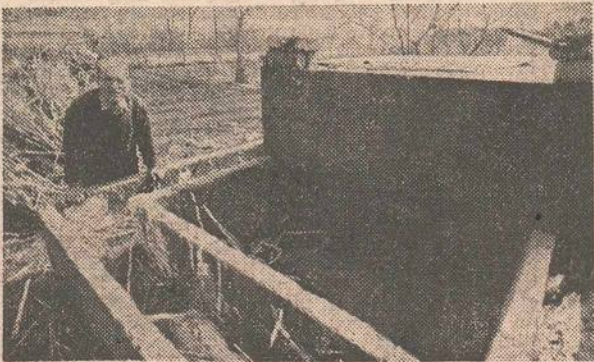
vase, precum colega ei, intrarea trenului în depou și cu atît mai puțin cine se afla la cirna lui. „Se ține cu puștoaica aia care arată, ce-i drept, ca o femeie în toată firea. Asta n-ar fi încă mare lucru, dar văz că o mai învăț să conducă tramvaiul. Și șefii se fac că plouă. Poate tamponează vreun vagon, și carambului-gata, bașca pe vrenul, pe care, cu stîngăcia ei, îl bagă sub roți”. „Ai dreptate, Vetuțo, acum o văzui și eu coborînd din vagon. O învăț să conducă tramvaiul ca și cum ar fi bicicletă!” „Ce părere ai, să-i zic ceva lui Miron? Să-i deschid ochii?” „Vezi-ți de treabă Eleonoro! O să zică c-o faci din gelozie, mai ales că înainte de a te mărita, ați fost un timp împreună”. „Ai dreptate, Vetuțo, de ce să-mi fac un dușman”. Miron își rela locul la postul de comandă și introduce trenul electric pe linia care i se indică. Se angajează apoi cu dispecerul într-o convorbire despre șansele Bacăului de a rămîne în A. Tînașul moldovean suferă pentru echipa favorită și simte nevoia unor păreri favorabile echipei aflată pe muchie de cuțit. Mioara, așteaptă lîngă o garnitură părăsită de vătămăniță, aflată și ea la o șuetă. „Ce-ar fi să-mi fac și eu botezul focului? reflectează fata. Să trec și eu, cum se spune la școlile de pilotaj, „pe simplă”. Ce mai tura-vura, mă urc, si-am plecat”. Mioara nu e numai frumoasă, dar are și un temperament voluntar. Porneste tramvaiul și cu un aer dezinvolt părăsește depoul mîrînd viteza. Curînd trenul electric se pierde în noapte. „Unde mi-e garnitura, tovarășă Miruna?” întrebă „titulara” pe manevranta de serviciu. „Ti-o fi garat-o vre-un coleg, pînă acum nu s-a furat nici un tramvai la depoul nostru. Ce-i drept, a fost un film „S-a furat un vagon”, dar asa ceva se întîmplă numai în filme”. Nici titularii nu-i vine să creadă că i-a dispărut tramvaiul. Cînd, totuși, nu-l găsește pe nici o linie, ea intră în panică și cu ea întreg personalul de serviciu. Abia după o cursă non-stop de două ore, în care a rulat după reguli de conduceră și circulație proprii, Mioara e depistată de o echipă de intervenție. „Aveți dreptate să mă dojeniti. Plăcerea pe care am încercat-o la „volan” merită, însă, chiar și o bătaie”, remarca candid fata. Abia cînd realizează isprava făcută începe să plîngă. „Ce-or să zică ai mei, cînd vor afla de năzbitia mea, care, cică-i dublă infractiune, „conducere fără carnet” și... „furt de tramvai”? Parcă eu am voit să-l fur? Doar să mai exerseze!”

VICTOR BEDA ■

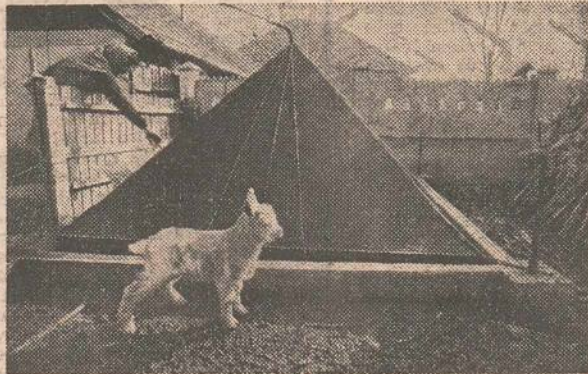

Cale liberă noilor surse de energie!

Țărancă descoperind biogazul!

Fotografii de
PAUL
AGARICI

Astăzi, când sursele clasice de energie își arată limitele, eu afit mai acut se simte nevoia inlocuirii lor prin surse noi.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, îi revine meritul de a fi sesizat la timp această situație și de a da indicațiile pentru rezolvarea acestei stringente necesități.

În Directivele Congresului al XIII-lea al partidului se prevede ca un obiectiv al cercetării științifice, dezvoltării tehnologiei și introducerii progresului tehnic în cincinalul viitor, perfecționarea tehnologiilor pentru folosirea surselor noi de energie. Să mai amintim că în cuvântarea ținută la Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor din 19 mai 1984, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, sublinia că: „Pe baza experienței de până acum trebuie să se treacă la construcția în toate unitățile zootehnice de instalații de biogaz, precum și de folosire a energiei solare și a vântului, putind astfel să asigurăm, în fiecare unitate, întregul necesar de energie de care avem nevoie, mai cu seamă în iarnă... Este necesar să trecem la generalizarea lor fără a mai aștepta mult”.

Ce s-a realizat în țara noastră, îndeosebi în valorificarea reziduurilor provenite din zootehnie? Care sînt modalitățile de valorificare a potențialului de producție bazat pe substanțe organice disponibile? Care este stadiul de realizare a instalațiilor de producere a biogazului și ce posibilități de conversia în alte energii sînt puse la punct? Ce trebuie făcut pentru ca aportul biogazului pe lângă celelalte energii să fie mai substanțial sau, altfel spus, prevederile din programul național prioritar de noi surse de energie să fie îndeplinite?

Da. Sînt instalații industriale

O veche cunoștință, despre care am relatat nu o dată în paginile revistei dr. ing. Adrian Zaharia, șeful Atelierului de proiectări stații de epurare și instalații de producere a biogazului din Institutul de studii și proiectări de construcții în agricultură și industria alimentară — I.S.P.C.A.I.A.

— În vederea asigurării prevederilor din programul național de biogaz, I.S.P.C.A.I.A. a efectuat în anul 1980, în cadrul unui studiu de tipizare, o analiză generală asupra complexelor de porcine existente în teritoriu, în exploatare și în curs de punere în funcțiune, privind capacitățile anuale de producție, simultaneitatea efectivelor de animale, debitele de apă uzate rezultate. Studiul a fost întocmit luîndu-se în considerare 217 unități zootehnice de creștere și îngrășare a porcilor din sistemul M.A.I.A. din sectorul de stat și din cel cooperatist, prezentînd capacități de o diversitate foarte mare, de la 3 000 la 300 000 porci pe an. Din aceste complexe, prin implementarea unor instalații adecvate de producere a biogazului, pe baza cantităților de substanță organică disponibilă, s-a estimat un potențial total de producție de circa 200 milioane metri cubi biogaz pe an, reprezentînd în unități de energie peste 140 000 t.c.c. Din analiza capacităților complexelor, cît și din estimarea producțiilor de biogaz a rezultat necesitatea adoptării de module tehnologice astfel dimensionate încît să existe o gamă diversificată de tipodimensiuni care să poată acoperi multitudinea de posibilități întîlnite. Studiul s-a concretizat în stabilirea necesarului de module tehnologice și a unui inventar de obiecte pentru care urmează a se întocmi proiecte tip în cel mai scurt timp. A fost posibilă realizarea unor proiecte la complexele de porci existente cu capacități de 50 000 capete fiecare, dintre care 8 instalații au avut termene de punere în funcțiune în 1982 și 1983. În paralel cu proiectarea și urmărirea acestor instalații, care reprezintă o primă „generație”, ne preocupăm de îmbunătățirea soluțiilor tehnice și a utilajelor existente: reducerea autoconsumului din punct de vedere termic și electric, îmbunătățirea termoizolațiilor la bazinele de

OPREA GEORGESCU

(Continuare în pag. 17)

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelca, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Stănescu — 25 42, 21 30, 25 58; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 14 57; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgențe—sport) — Ovidiu Ioanitoaia, Ilie Purcaru, Cici Iordache-Adam, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor-șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor-șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

2